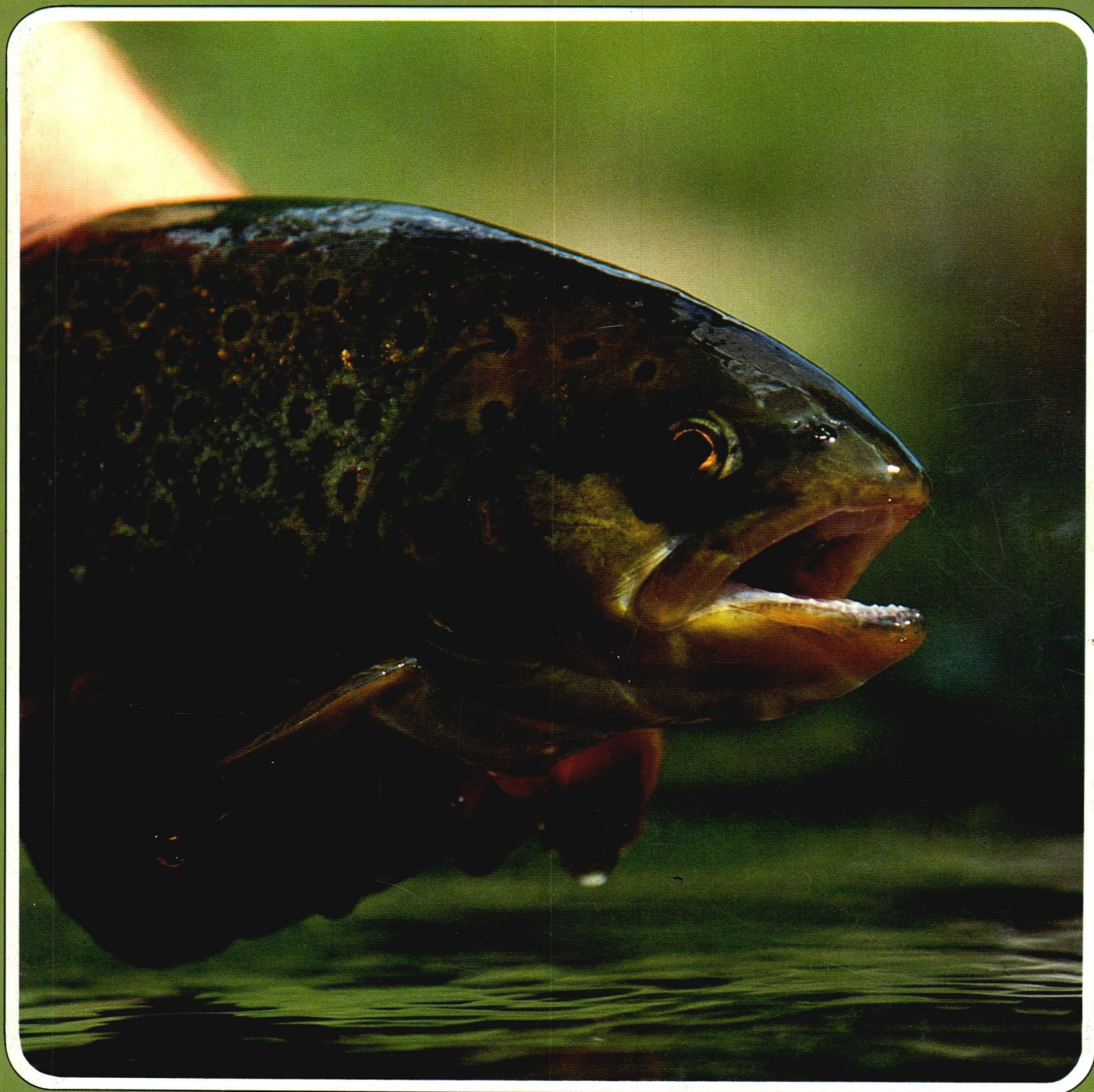

Flugfiske i Norden

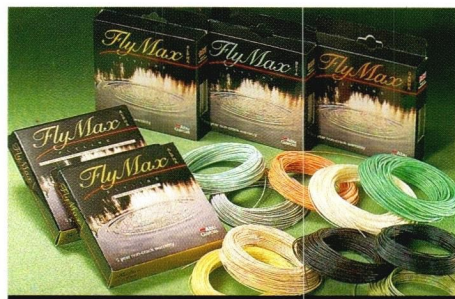
Island The William Cushner Collection "Svävare"
Asp på fluga Fiskedagboken Thunder Creek serien

Med nya Fly Max känner du hugg som du tidigare missat.

Du som fiskar med en vanlig PVC-lina har många gånger missat hugg, utan att du har en aning om det. Det beror på att din lina är så töjbar och okänslig att du inte får den rätta kontakten med fisken.

Därför ska du prova nya Fly Max fluglinor som har en kärna med mycket låg elasticitet och knappast töjer sig alls.

De ger helt enkelt en bättre kontroll över kastet, en härlig huggkänsla och säkrare krokning.

Fly Max Alpha, Beta och Gamma.

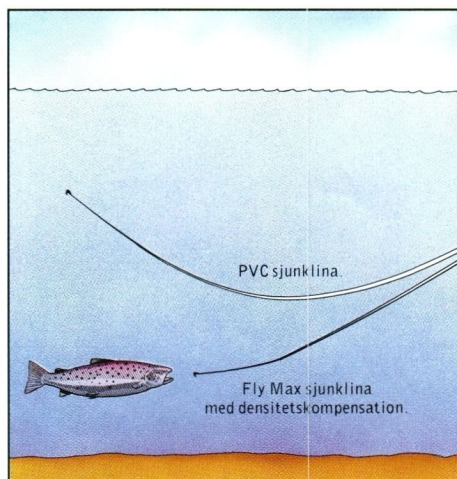
Du väljer mellan tre kvalitetsnivåer:

Fly Max Alpha – för finsmakaren.

Fly Max Beta – något kortare, och mycket prisvärd.

Fly Max Gamma – idealisk för nybörjaren.

Alla linor har inblandning av teflon i höljet, vilket ger mycket låg friktion och extremt goda vattenavvisande egenskaper. Höljet är så slitstarkt att vi ger dig 5 års garanti mot sprickbildning, oavsett hur mycket du har använt linan.

Fly Max raka sjunkprofil har vi fått fram genom att variera sjunkförmågan över hela linans längd (densitetskompensa-

De nya Fly Max linorna har en kärna som nästan inte töjer sig alls. Låt linan ligga mot ditt utsträckt pekfinger och du känner fisken som stötar i fingret. En lätt lyftning på spöt och du krokas direkt.

tion). Då får du lättare att kontrollera flugans djupgående och hålla linan sträckt. Det ger bättre kontakt med fisken och du kan kroka med större kraft.

Fem toppsektioner med olika densitet:

1. Floating Tip.
2. Intermediate Tip.
3. Slow Sink Tip.
4. Fast Sink Tip.
5. Super Fast Sink Tip.

WF flytlina som slutar vid "magen".

Alpha Twin Tip är den mest mångsidiga fluglinan som någonsin gjorts. Med en enkel ögleknut kan du koppla på en av fem toppsektioner: från flytande till supersnabbt sjunkande. Topparna är aerodynamiskt balanserade för att kunna ge lika fin överrullning som en hel flytlina.

Det betyder att du klarar så gott som alla fiskesituationer med en enda lina: Alpha Twin Tip.

Fly Max spunna taperade tafsar.

Fly Max tafsarna finns i en mängd varianter med olika densitet: från högt flytande till extremt snabbsjunkande (1 meter på 3 sekunder!).

Det ger dig stor valfrihet och öppnar helt nya möjligheter att styra flugan till exakt det djup där fisken väntar.

Abu Garcia
SVÄNGSTA

Fly Max

Vill du veta mer? Besök närmaste sportfiskebutik för en demonstration. I Fly Max sortimentet hittar du också 5 nya rullar och 14 nya spön.

Flugfiske i Norden

NR 4 okt 1992

<i>Innehåll i detta nummer:</i>	<i>Sid</i>
<i>Ledaren</i>	5
<i>Blank asp i Tidan</i>	6
<i>Laxfiskaren och Evert Taube</i>	11
<i>Nyt fra Danmark</i>	13
<i>Den nymfande öringen</i>	14
<i>Thunder Creek serien</i>	16
<i>Island – sagoön vid randen av Ishavet</i>	18
<i>Här är laxen guld värd</i>	20
<i>Fiskedagboken</i>	24
<i>Nytt fra Norge</i>	27
<i>Mönsteräkta eller inte</i>	28
<i>Nytt från Sverige</i>	31
<i>Nu börjar livet</i>	32
<i>Min flugbindningsbricka</i>	34
<i>En nybörjares undran</i>	36
<i>The William Cushner Collection</i>	40
<i>Marknadsnytt</i>	44
<i>Bokbiten</i>	48
<i>Köp, sälj och byt</i>	51
<i>Sätt fart på laxflugan!</i>	54
<i>Fiske med "svävare"</i>	58
<i>Krickan</i>	60
<i>Tankar på strandkanten</i>	62

Omslagsbilden:

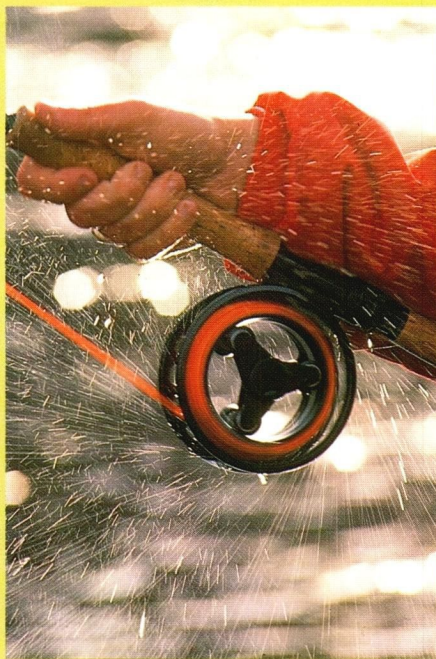
Foto: Björn Möller

Nu kan Du fiska de svåra platserna

Med Sage flugspön och Loop nya fluglinor blir snart sagt inga platser omöjliga att fiska av. Grejorna är fint anpassade till den moderna kastteknik som beskrivs i Göran Anderssons bok och video »Bättre flugfiske«. Gör som många erfarna — och nyblivna — flugfiskare under senare år, rusta dig med redskap som möjliggör en ny enkel kastteknik. En utvecklingsbar teknik som ger dig fiske på platser du gärna velat men tidigare inte kunnat fiska.

Loop flugrullar — *made in Sweden* — är väl prövade vid det här laget. Nyttänkandet i funktion och design har visat sina odiskutabla fördelar jämfört med traditionella rullar. Loop medger fiske med tunnare tafsar, mjukare magasinering och snabbare hemtagning av linan. Och inte minst, en skön direktkontakt när du drillar fisken. Kort sagt — en okonventionell rulle man snabbt blir vän med och inte vill vara utan.

I vårt sortiment, ett selektivt urval för flugfiske i Norden, ingår inte bara Loop och Sage. Fråga i din fullsortimentsbutik efter Tiemco flugkrok, Airflo linor och flätade presentationstafsar, videofilmer, Red Ball Airdry neoprenvadar, Nomad vadarjacka — och mycket därtill.

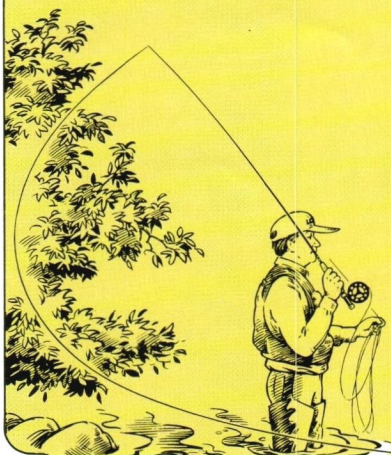
LOOP
TACKLE DESIGN

Box 195, 184 22 Åkersberga.
Tel. 0764-68000. Fax 0764-68629.

THE FINEST IN RODS REELS AND BLANKS

Auktoriserade återförsäljare av Loop och Sage produkter finner du på följande adresser:

SVERIGE: Alnö Sport tel 060-556850 / Arvikajägaren tel 0570-18480 / Bondemöllas Sportfiske tel 0415-51140 / Olles Borlänge tel 0243-19878 / Kjells Edsbyn tel 0271-23100 / Gipro Gislaved tel 0371-14240 / RoHo Gällivare tel 0970-12500 / Gävle fiskredskap tel 026-110500 / MM Göteborg tel 031-148024 / RR Göteborg tel 031-197848 / Whitlocks Halmstad tel 035-112191 / Sportfiskedepån Helsingborg tel 042-242110 / Vapentralen Kalmar tel 0480-11056 / InCane Karlskoga tel 0586-36520 / Liljas fiske Kristinehamn tel 0550-17211 / Ljusne Cykel&Sport tel 0270-68337 / Flugfiskeshopen Luleå tel 0920-61939 / Vildmarksshoppen Luleå tel 0920-10052 / Sportfiskehuset Lund tel 046-145275 / Rekord Mörrum tel 0454-54236 / Norrköpings sportfiske tel 011-120030 / Sportimport Sandviken tel 026-256629 / Domus Skellefteå tel 0910-63758 / Björns Stenungsund tel 0303-84340 / Berras Stockholm tel 08-158470 / PO:s Sundsvall tel 060-115811 / Fiskeshopen Trollhättan tel 0520-36115 / Häst & Fiske Umeå tel 090-112023 / Husbergs Uppsala tel 018-130994 / AT Vapen Vimmerby tel 0492-10360 / Willys Västerås tel 021-142647 / Karpens Åkersberga tel 0764-68000 / Fiskeservice Östersund tel 063-106822

DANMARK: Go-Fishing tel 66121500 / Bössemager tel 97350999 / Henrys tel 42855970

NORGE: Lutra Outdoor tel 02 394085

FINLAND: Turun Pyyntiväline Oy 921 333800

fullsortimentsbutik Loop/Sage

Det nya flugfisket

Årets sommar går till historien som en av de varmaste någonsin i min del av landet. Bristen på regn torkade snabbt ut många mindre vattendrag, och där det fortfarande fanns vatten kvar, var detta allt för varmt för att ge ett riktigt bra flugfiske. Öringens trivseltemperatur överskreds redan tidigt på försommaren, och i mitt hemmavatten – Emån på det Sydsvenska Höglandet – fick fisket inskränkas till sena kvällar och en bit in på natten. Men dagtid gick det mer än trögt av naturliga skäl.

Av telefonsamtal från FiN:s läsare har jag förstått att många känner igen sig. Fisket har inte varit sig likt. Men av mina kontakter med läsarna har jag samtidigt förstått att många följt uppmaningen i juninumret och verkligen brutit den egna traditionen att inrikta sitt flugfiske enbart efter laxartad fisk. Istället har den varma sommaren gjort att många prövat lyckan på mindre vanliga flugfiskar – och funnit att dessa varit nog så ädla.

I själva verket finns det knappast någon fisk som inte går att locka med fluga, konstaterar man, och berättar sedan om intressanta och spännande turer till helt nya flugfiskemiljöer. Här har öppnats nya möjligheter och utmaningar, och många har poängterat att man inte upplevt det "nya flugfisket" som något surrogat för det traditionella fisket efter öring, harr eller regnbåge. Istället har det givit ett helt nytt fiske med helt andra kvaliteter – och det på hemmaplan!

Det är bara en id, sa en flugfiskare besviket till mig då vi fiskade tillsammans i Em för en del år sedan. Uttrycket "bara en id" etsade sig fast hos mig, eftersom jag tillsammans med två goda vänner, Steen Ulnits och Pelle Klippinge, just haft ett av våra mest spännande flugfisker någonsin på just id. Också det i nedre Emån, men i den gren som möter havet i Påskallavik. Det finns inget som heter "bara en id", konstaterade vi då.

Iden stod och vaggade i strömmen med rygg- och stjärtfena just synliga över vattenytan. Det var långsamt och mycket eggande vakbilder. Vattnet var svagt rosa i den nedgående solen och kvällen kändes förtrollad. Att iden dessutom var synnerligen sparsmakad gjorde vårt fiske än mer fascinerande. Vi bytte fluga på fluga, och det var först när en av oss fäste en liten Bradshaw's Fancy på tafsens som det började hända saker. På den flugan – men bara på just den – fick vi till slut fisk alla tre. Tala om selektiv fisk.

Steen har i en av sina böcker berättat om denna minnes-

värda kväll. Och då har han ändå erfarenhet av fiske på fler platser runt om vår jord än de flesta...

I detta nummer berättar en annan mycket erfaren flugfiskare, Björn Blomqvist från Tibro, hur han upptäckt aspen som flugfisk. Fisket var till och med så spännande att han avbröt årets mayfly-fiske för chansen att fiska asp.

Tillsammans vill vi än en gång uppmana FiN:s läsare att bryta traditionen genom att upptäcka och utforska alla de "vita fläckar" på vårt flugfiskes karta. Det kan starta helt nya vägar för flugfisket under de närmast kommande åren. Här öppnar sig en ny och fascinerande värld vid sidan av den vi redan känner!

Inte minst viktigt är flugfisket efter udda arter för alla juniorer som fångats av charmen i sin nya sport. De läser med glupande aptit allt de kommer över, bok efter bok om öring-, harr- och laxfiske och därtill massor av artiklar om hur man binder flugor för fiske efter dessa "ädlar" salmonider.

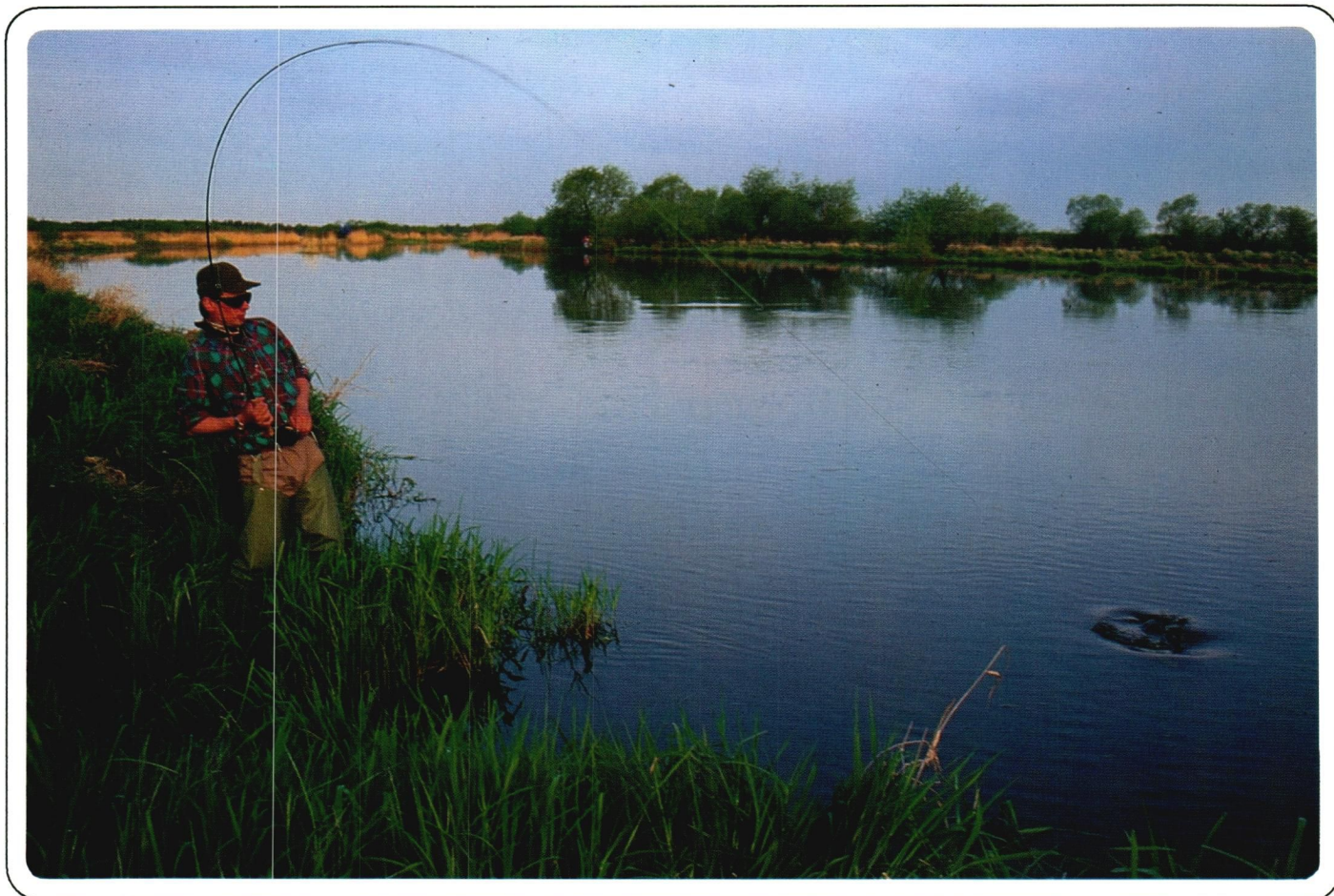
Men deras verklighet ser oftast inte ut som i böckerna. Att köpa spö, lina, rulle och all annan "nödvändig" utrustning tär hårt på veckopengen, och när de sedan ser vad ett dagkort kostar vid regnbågsvattnet känns förtvivlan som en liten klump i halsen. Vilken tonåring har råd att fiska sig igenom en hel sommar...? Om de nu kommer ut till de "rätta" vattnen över huvud taget. För med moped eller cykel som enda färdmedel är resan till en regnbågssjö bara några mil bort rena expeditionen – och att få komma till vildvatten långt uppe i norr oftast bara en önskedröm...

Det "nya flugfisket" bjuder emellertid möjlighet att fiska på hemmaplan – och så ofta man önskar – hela det långa sommarlovet. Och det till ett årskort som troligen kostar mindre än dagkortet vid regnbågssjön. Men det finns ett men...

Då gäller det också att fisket efter abborre, gädda, id och andra "öadla" fiskar inte uppfattas som ett surrogat av oss andra som redan etablerat vårt flugfiske sedan många år tillbaka. Rynkar vi på näsan och använder uttryck som "bara en id" ger vi fel signaler till de unga flugfiskarna. Men erkänner vi att flugfiske är en alltför värdefull sport för att enbart förvisas till öring- och laxvatten, ser vi en mycket intressant utveckling framför oss.

Det vet jag av egen erfarenhet!

Gunnar Johnson

Blank asp i Tidan

I årets juninummer uppmuntrade vi läsarna att bryta traditionen att enbart fiska fluga efter laxartad fisk. Många har följt uppmaningen. En av dem är FiN:s mångårige medarbetare Björn Blomqvist, som redan i maj månad upptäckte hur aspen i Tidan varierade sin diet mellan småfisk och insekter.

En blank asp på torrfluga ger en rejäl kamp, berättar han. Aspen – som ju är en karpfisk – är både stark och snabb. Dessutom trivs den i varmt vatten, vilket ger den extra bonuspoäng sett med flugfiskarens ögon. Då vattentemperaturen är hög minskar ju våra vanliga laxfiskars aktivitet och de blir svårflirtade. Aspen kan då vara ett intressant alternativ...

Text: Björn Blomqvist

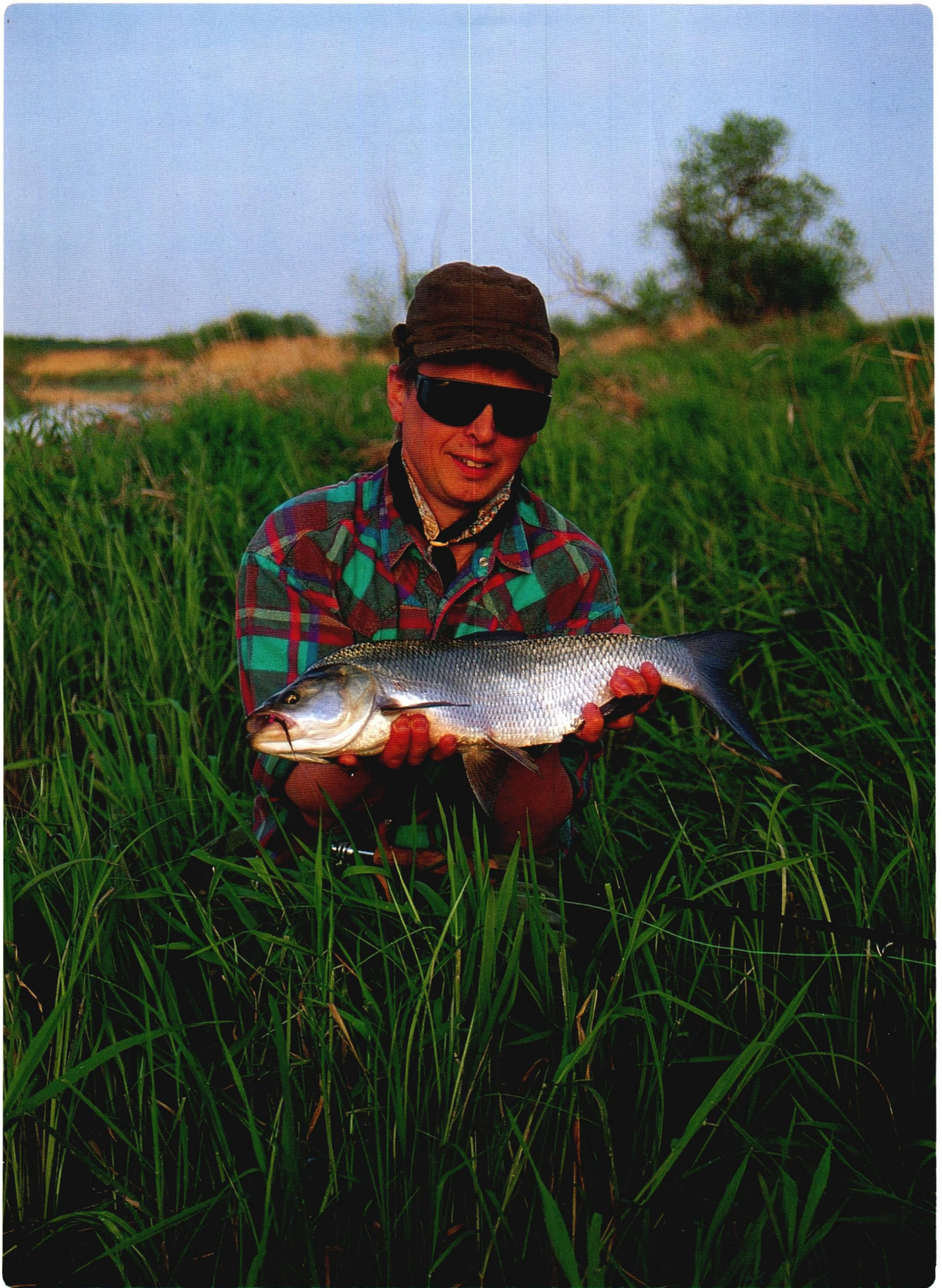
Foto: Björn Blomqvist & Joachim Lechte

Teckningar: Christer Danielsson

Hoppas att ovanstående ingress-text väckt din flugfiskenyfikenhet till att läsa vidare i texten och själv känna efter om "nya" flugfiskearter kan vara något för dig personligen att pro-

va på. Kan så här inledningsvis villigt erkänna att jag själv varit en av dom som hyst ett visst motstånd mot att flugfiska efter arter som saknar fettfe-
forts på nästa uppslag

Aspen är en stor och stark fisk med muskulös kropp och kraftig stjärtfena. Notera flugan i fiskens mun – en Mr Magoo.

Författarens flugor vid sommarens aspfiske: Streaking Caddis, Spent Mayfly, Glimten och Mr Magoo.

forts på nästa uppslag na. Däremot så har jag helt och fullt lagt ner en nitisk flugfiskeenergi – och detta i över tjugofem års tid – då jag gjort allt för att flugfånga salmonider. Mina flugfångade vilda öringar under årens lopp kan räknas i tusental, harr i hundratal och laxar i tiotal. Men det skulle dröja ända till sommaren 1992 innan jag på allvar fick upp ögonen för att det faktiskt går alldeles utmärkt att idka flugfiske efter fiskar som varken har prickar eller fettfena.

På följande rader kommer jag att beskriva något om hur jag fick gå en rejäl flugfiskekamp mot blank asp i ån Tidans strömmar. Okey, jag är väl medveten om att detta är en för mig nyfunnen flugfiskarglädje och att jag inte har någon fullständig kompetens att ge några hundra procentiga var, när och hur tips i konsten att fånga asp. Nej, mitt enda motiv till denna artikel är att i någon mån få dela med mig av den nyfunna flugfiskarglädje som jag förut inte kunnat se på grund av ett alltför trångt synsätt till att flugfånga arter som inte hör till de så kallade ädla fiskarna. Här finns onekligen en dold flugfiskepotential som vi

alla kan vara med om att upptäcka och utveckla.

I slutet av sjuttioalet kom jag för första gången i kontakt med fiskarten asp. Det var i ån Tidans mynning, just där ån forsar ut i sjön Vänern. Om våren lämnar stora och lekmogna aspar Vänern för att simma upp i ån och leka. Aspleken pågår endast under några få dygn. Så fort lekbestyren är över simmar de åter ut och försvinner i Vänerns mörka djup.

Det var just i samband med ovanstående beskrivna asplek som jag för första gången fick prova på aspfiske. På den tiden var det inte tal om att fånga asp med fluga. Nej, i min hand hade jag ett spinnspö, och som bete använde jag en hemmatillverkad hårfjig. I det turbulenta och värflodssmutsiga vattnet slängde och dängde jag med den fluffiga hårfjigen. Fiske lyckan var god. Ett helt gäng med grova aspar mellan 5 och 7 kilo slök min jig. Tanken fanns faktiskt redan då att jag borde prova att byta ut spinnspöt mot ett flugspö. Men tyvärr, kan jag konstatera nu, stannade det hela endast vid en tanke.

Åren gick och istället för att öds

lä energi på osäkert aspfiske ägnade jag mig helt och hållet åt ån Tidans vilda öringstam. I mitt nit lyckades jag till och med att få arrendera en alldeles egen kilometerlång privat vildöringsträcka...

Telefonrapport

Nu kvickt över till maj månad 1992. Jag hade semester och ägnade mig på heltid åt öringfiske. Mayflyfisket var på topp och öringen vakade för fullt. Mitt korta canespö stod dagligen böjt som en sprättbåge från tyngden av grov öring. Vak, dit med torrflugan, mothugg och skrikande flugrulle. Vad mera kunde jag begära?

Nåväl, jag nödgades trots allt göra ett avbrott i flugspösvingandet för att åka hem och arbeta en dag. Det förhåller sig nämligen så att jag sommartid varje vecka sammanställer en så kallad "storfiskeliga" åt Skaraborgs läns största dagstidning, Skaraborgs Läns Allehanda. Varje lördag under perioden publiceras i SLA rapporter och aktuell "ligaställning" för att spegla sportfiskeläget i Skaraborgs län.

Jag satt således mitt uppe i skrivrierna då telefonen på mitt skrivbord ringde ilsket. I luren hördes en mansröst: "Hej, jag önskar telefonledes få anmäla två spinnsjöfångade aspar till SLA:s fiskeliga. De är fångade i ån Tidan i närheten av byn Odensåker just där ån rinner ut ur den riksbekanta fågelsjön Östen. Sjön Östen har ett fast aspbestånd inom sina domäner. Aspen ger sig ibland på utflykter ur sjön i sitt sökande efter föda. Det formligen kokar av små bytesfiskar och jagande aspar i ån varje kväll."

Onekligen lät detta mycket spännande. Slumrande asp-flugfisketankar väcktes åter till liv. Kanske kunde detta vara min chans att prova på flugfisket efter asp. Redan samma kväll styrde jag därför färden mot Odensåker och ån Tidan. Jag ställde således öringsfisket åt sidan, vilket inte var lätt att göra. Storöring och mayflies är nämligen som bekant en svårslagen kombination...

Varmt i vattnet

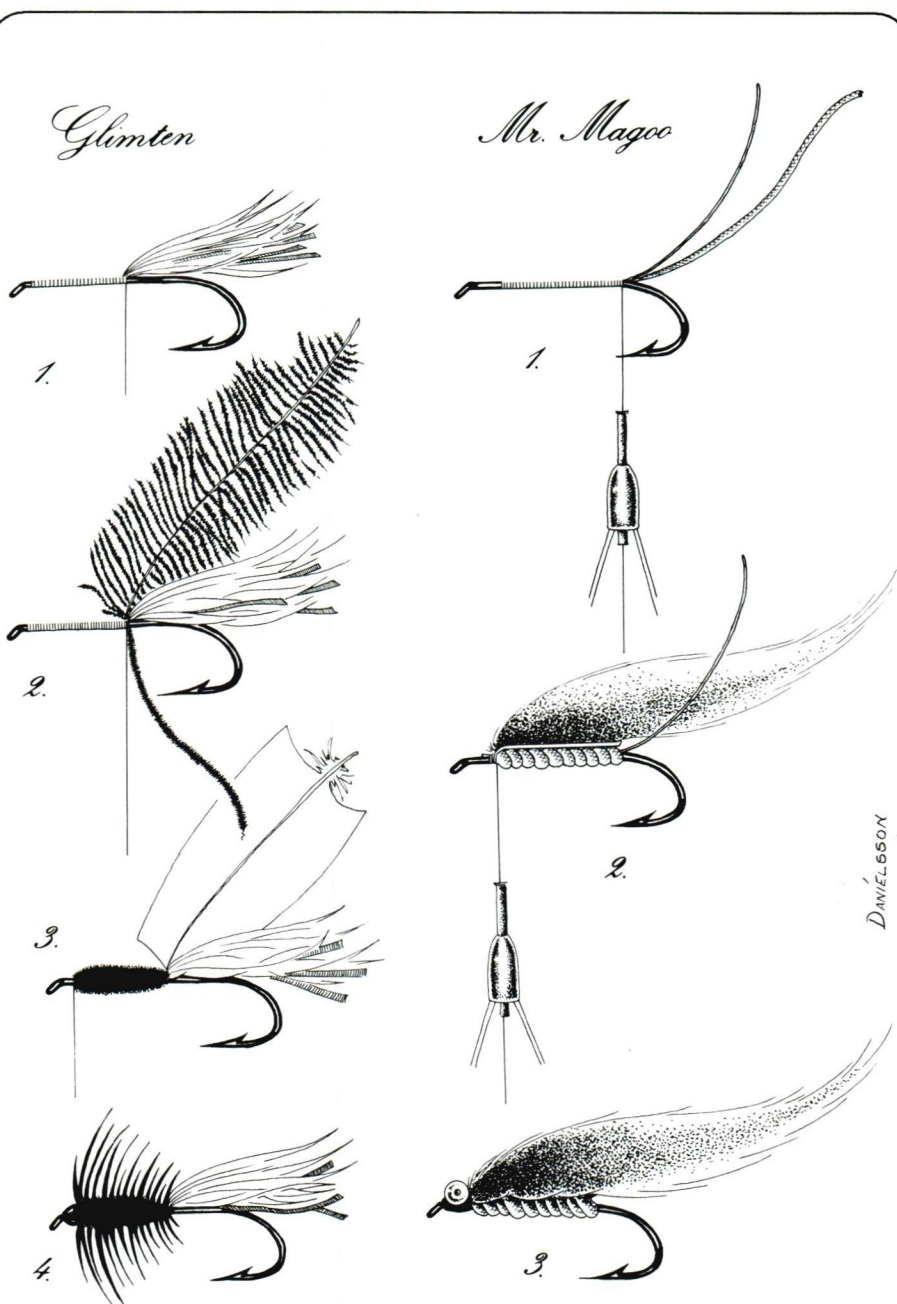
En stund senare stod jag redo invid ån med flugspöt i hand och tittade ut över vattnet. Ån är här stor och bred och med en tung och jämn ström som endast lite här och där bromsas upp av storstenar. Här finns även en och annan stenrevel, och just kring en sådan bryts blankt vatten i vågor och svaga vattenvirvlar. Oj, vad här var vackert.

Utrustningen som jag höll i min hand bestod av fyrdelat 9,6 fots flugspö i linklass 7. Spöt var försett med en utväxlad flugrulle som var laddad med en WF 8 flytlina. En flätad sjunktafs med en 0,25 mm nylonspets var föreningsbandet ut till streamerflugan Mr Magoo som satt fastknuten i tafsspetsen.

Det var för årstiden mycket varmt. Även vattnet var osedvanligt varmt. Vattentemperaturen löd på hela 21,3°C. Jag började fisket invid en markerad strömkant och lade kasten snett nedströms. Sedan kompletterade jag kastet med en uppströmsmending av flytlinan. Därefter fick strömmen göra jobbet med att fiska ut kastet helt och fullt. Nytt kast, och så vidare.

Plötsligt – mitt ute i strömmen – spratt det till bland ett stim skrämde småfiskar. Kvickt ut med flugan. Mr Magoo tog vatten några meter uppströms platsen där småfisken nyss plaskat. Just precis då flugan vände ute i strömmen kom hugget – ett tungt hugg som genast åtföljdes av en

forts på nästa sida

Glimten

Tråd: Svart

Krok: Streamerkrok stl 6

Kropp: Svart chenille på främre delen av krokskaftet i low water stil och försedd med svart palmerhackel

Stjärt: Gul marabou och några strån Flashabou

Huvud: Fluorescerande orange tråd

Mr Magoo

Tråd: Svart

Krok: Streamerkrok stl 8

Kropp: Body Dazzle Lure (Alternativt tvinnad Flashabou, färg pärlemo)

Rib: 0,25 mm nylon att säkra skinnbiten med

Vinge/stjärt: 2 mm bred skinnremsa från räv

Ögon: Röda plastpärlor

Genom att binda den här flugan i low water stil får man en liten fluga på en stor krok – en bra metod då en stor fisk med kraftig käft tar små flugor.

forts från föreg sida

ilsken rusning från en snabbt simmande fisk.

Nu gällde det att inte mista den ystra fisken. Fajten böljade fram och åter. Det var ett givande och ett tagande, men en stund senare kunde jag landa mitt livs första flugfångade asp. Magoo-flugan satt säkert förankrad i aspfiskens stora mun. Fisken hade bjudit på en svettig kamp som inte stod öringen efter. Visserligen hade fisken inte gjort några luftsprång i kampen för att komma loss, men aspen hade bjudit på både råstyrka och osedvanlig snabbhet.

Kvällen övergick till natt och mörker. Från ån hördes ständigt plum-sanden från ätande asp. Hur jag än prickade fiskvaken med mina streamerflugor högg ändå ingen mer asp. Nattsländor kläckte i mycket stor mängd och på vattnet flöt en ymnig ström döende och döda dagsländor. Aspen hade gått ifrån småfiskdieten för att nu enbart äta insekter. Jag hade

inte ens i min vildaste fantasi kunnat förutse att aspen kunde bli så svårtruggad och svärfångad och hade därför lämnat nymf och torrflugeaskarna kvar därhemma. Snopet packade jag ihop mina grejor och åkte hem...

Jag hade svårt att somna den natten och bestämde mig för att åka tillbaka till ån kvällen därpå. Men då skulle både nymf-, streamer- och torrflugeaskarna plockas med.

Först småfisk – sedan insekter

Kvällen kom och jag var åter på plats invid ån. Jag var redo. Skulle nu bara aspen vara det också? Ja, visst var den redo. Samma procedurer upprepades som kvällen innan. Först jagade aspen småfisk, för att senare även denna kväll gå över till insektsdieten.

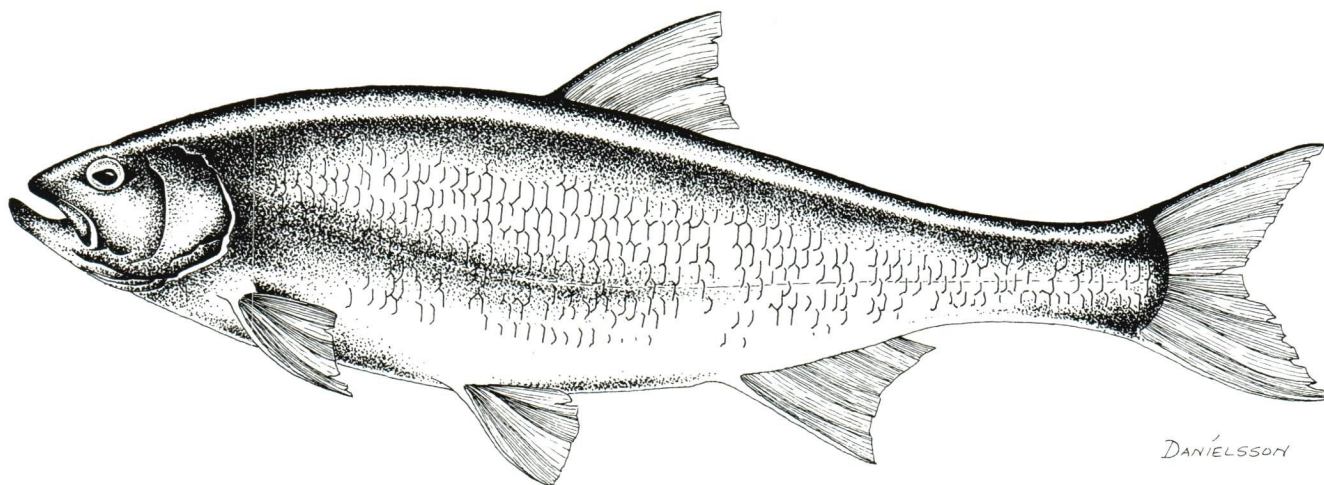
Jag tog fram mitt 9 fots torrflugespö i klass fem. Aspen vakade flitigt och

åt av det dukade spent spinner-bordet. Såg fiskar som uppskattningsvis vägde mellan 2 och 5 kilo. Flugvalet blev enkelt. Stor spent spinner-fluga bunden på streamerkrok storlek 10, knöts fast i den tunna 0,20 mm tafs-spetsen. Den ljusa flytande fluglinan glänste i det avtagande kvällsljuset och ån doftade av fukt och växande, frodig grönska.

Spentflugan lät jag lockande flyta fram i strömkanten, där jag alldeles nyss sett ett tungt vak. Med ett hörbart slurp och synligt vattensprut signalerades att en välväxt asp klippt min fluga. En ljuv musik ljud i mörkret då Hardyrullens broms tjöt och det mjuka IMX-flugspöt spändes i rejäl fajtingbåge.

Livet lekte. Ett flugfiske som jag sent skall glömma, var så säkra.

I min fiskedagbok kan jag numera läsa, att kvällen den 21 maj 1992 var kvällen då jag blev en flugfiskedimension rikare. Tack vare den mycket vackra och kampvilliga aspen.

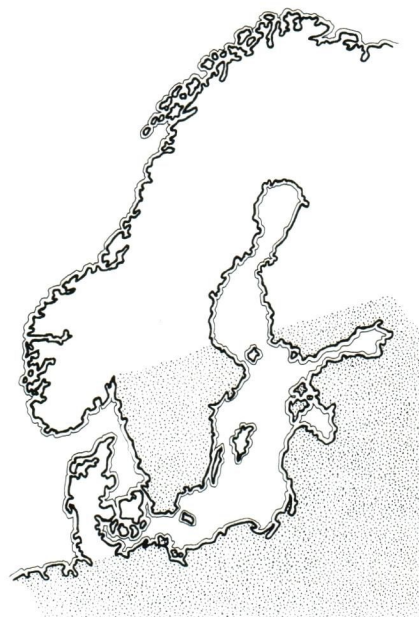
Aspens biologi och utbredning

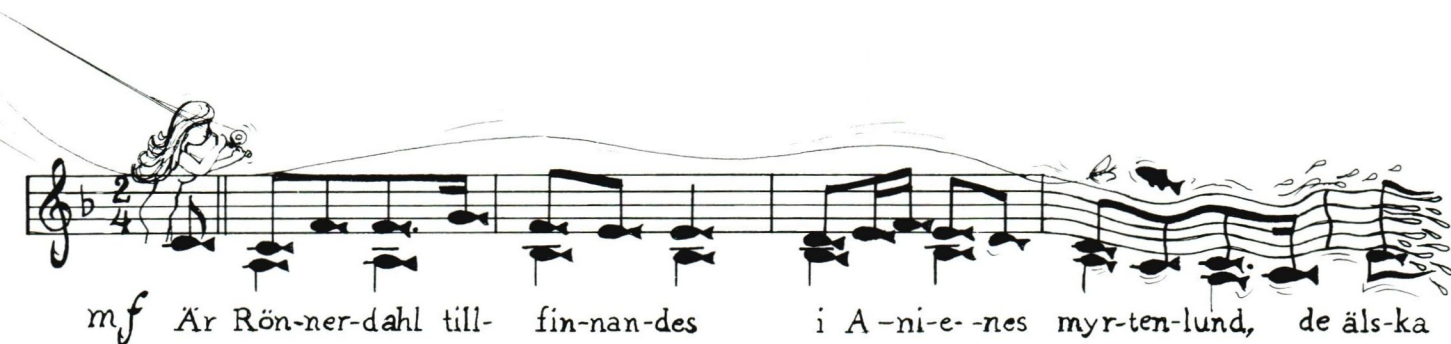
Aspen, *Aspius aspius*, tillhör släktet karpfiskar. Den är en stark och snabb fisk med tydligt "rovdjursutseende" och anses allmänt tidigt gå över till fiskdiet, vilket ger god tillväxt. Men som berättas i artikeln kan aspen alltså växla mellan att ta mindre fiskar, groddjur, andungar och liknande till att istället under vissa perioder gå över till insektsdiet, vilket gör den extra intressant för flugfiskaren.

Ett typiskt drag i aspens utseende är dess mun. Den har kraftigt underbett och överkäken når in under ögat – till skillnad mot id och färna med vilken den eventuellt kan förväxlas. Aspen kan bli verkligt stor. Vikter på upp till 10 kilo och längder på 120 cm nämns i fiskebiologisk litteratur.

I Sverige tas asp ibland på sportfiskeredskap – främst spinnfiske – i anslutning till sin lekvandring på våren/försommaren. Men i Östeuropa fiskas den också på fluga i strömmande vatten. Som flugfisk är den emellertid i det närmaste helt okänd hos oss i Norden.

Aspen finns i länderna runt södra Östersjön upp till Finlands sydkust. I Sverige förekommer den i södra delen av landet upp till Dalälvens nedre lopp, men den är inte någon vanligt förekommande fisk. Bland sydsvenska vatten med aspbestånd kan nämnas de mellansvenska sjöarna Vänern, Mälaren, Hjälmaren, Roxen och Glan, och bland de rinnande vattendragen finner vi aspen i Byälven, Dalbergsån, Göta älv, Klarälven, Lidån, Nossan, Tidan, Arbogaån, Fyrisån, Hedströmmen, Kolbäcksån, Sagaån, Svartån, Motala ström och Emån. Men lokala, spridda aspbestånd kan också finnas i andra sydsvenska vattendrag.

Laxfiskaren och Evert Taube

Text: Martin G Erikson
Teckning: Anders Forsling

Det var en gång en sportfiskeklubb vars verksamhet var helt inriktad på laxfiske. I klubbens stadga angavs dock att klubben inte vände sig till laxfiskare utan till dem som fiskade lax med fluga, för även om inte sportsligheten har att göra med metoden utan med sinnelaget, har de passionerade laxflugfiskarna ett speciellt sorts sinnelag, som svårligen beblandas med andra.

Sitt motto hade klubben lånat från den amerikanske författaren Arnold Gingrich: "I flugfisket möter Du, om inte en bättre sorts människor, så en bättre sorts fisk."

Klubbens vatten bestod av några kilometer flugvänlig älv i den vackraste av norska dalar och reglerna var enkla; endast fluga och inga huggkrokar.

Den händelse jag här skall berätta om utspelades dock inte vid älven, utan i den stad där klubben hade sitt säte, och vid den tidpunkt när klubbens medlemmar åt sin årliga vårmiddag i spänd förväntan inför den stundande säsongen.

Vid ett bord satt tre herrar och åt ärtsoppa; vi kan kalla dem för Andersson, Pettersson och Lundström. Andersson och Pettersson tillhörde – likt de flesta av klubbens övriga medlemmar – den hängivna skara flugfiskare och laxfiskare som anser att köttfiskarens hetsande växling mellan fluga, spinn och mask verkar hämmande på kreativitet, känsla och förnuft! De hävdade dessutom att fiske med fluga är en kombination av hantverk, intellektuell utveckling och estetisk upplevelse som är väsensskild från både spinnfiskets monotoni liksom från mask- och räkfiskets osköna kladd.

Oavsett detta hade dock Andersson och Pettersson med tiden kommit att inse att laxfiske var något som borde bedrivas med en viss distans. De var båda överens om att det fanns avskräckande exempel på vad som annars kunde hända. Ingen av dem skulle ha vågat drömma om att

nämna detta för Lundström. Den senare var i första hand laxfiskare, och det han eventuellt var i andra hand brydde han sig själv inte om. Han fiskade sällan mindre än nio timmar i sträck och utnyttjade tiden väl. När det var dags att summera årets fångster hade Lundström för det mesta lyckats landa tre gånger så mycket som någon annan. Därtill var han under säsongen helt oåtkomlig för varje försök till diskussion om någonting annat än de närmsta timmarnas fiske. Han besatt mycket stora kunskaper om laxar och laxfiske och kunde citera långa stycken av de flesta författare från Kelson till Little, även om han ansåg att den senare var något ytlig. Det var en allmänt känd hemlighet att han under flera år arbetat på en bok som han påstods kalla "Laxfisket är en Humanism". Elaka tungor sade att författandet drog ut på tiden eftersom Lundström försökte bevisa en egen teori om att laxen hade fri vilja. Detta torde dock ha varit rent förtal.

Lundström ansågs av sina vänner som tämligen underhållande och av sin psykiater som tämligen ofarlig.

Åter till middagen.

Då vi kommer in i handlingen har samtalet just tagit den vändningen att Andersson och Pettersson börjat diskutera en motion som kommit upp på årsmötet. I den föreslogs att klubben skulle investera ett icke specificerat antal tusen kronor på avancerad teknisk apparatur som skulle kopplas till en dator vid klubbens älvsträcka. Denna skulle automatiskt läsa av temperatur, vattenstånd och syrehalt en gång i timmen, så man kunde jämföra dessa data med fångsterna. Andersson och Pettersson var helt eniga om att förslaget var bland de mera fåniga som kommit upp i klubben samt att detta inte sade lite. Förslaget var fånigt, inte för att undersökningarna skulle vara ointressanta – en inte oviktig del av fiskets charm ligger ju i att samla kunskaper om laxen och älven – utan därför att uppgifterna

forts på nästa sida

redan samlades in manuellt av klubbens vattenintendent fyra gånger per dygn...

Det hela var något pinsamt för Lundström, eftersom han hade lurat en godtrogen och lättpåverkad medlem att skriva motionen. Lundström hade inte velat skriva den i eget namn, eftersom han hyste en inte helt ooberättigad misstanke att styrelsen betraktade hans motioner som varande idiotiska per definition. Lundström fann det angeläget att byta samtalsämne.

"För övrigt", sade han därför, "har jag tillbringat eftermiddagen med att skriva till Evert Taube-sällskapet om Taubes laxfiske i Lagan – det är en sensationell upptäckt som jag har gjort."

Andersson, som trodde att han upplevt de flesta av Lundströms nycker, lät skeden stanna halvvägs mellan tallriken och munnen. Han märkte inte att soppan dropade ner på duken.

"Menar du", frågade Pettersson försiktigt, "att Evert Taube skulle ha fiskat lax i Lagan?"

"Visst!" svarade Lundström, "du har väl hört Rönnerdahl Målar?"

Pettersson började faktiskt att nynna lågt: "... Är Rönnerdahl tillfinnandes i Anienes myrtenlund, de älskandes, de brinnandes med sång av näktergal? Jo, Rönnerdahl står målande i Anienes myrtenlund där strömmarna de sorlande gör skuggan ljuvligt sval..." Andersson gav honom en förvånad men uppskattande blick, medan Lundström hastigt avbröt sången genom att be honom att ta den sista strofen en gång till och artikulera väl. Pettersson fann det säkrast att lyda.

"Åh, det var just vad jag trodde!" utropade Lundström, så att medlemmarna vid borden runtomkring vände sig om, och gav därefter varandra menande blickar innan de fortsatte middagen som om ingenting hade hänt. Det var inte första gången.

Lundström blev mer och mer upphetsad. "Alla människor har missuppfattat texten fram tills nu", försökte han förklara medan Andersson lyfte upp hans slips ur ärtsoppan och torkade den hjälpligt med hans servett, "i själva verket skrev inte Taube om Anienes Myrtenlund. Han skrev om ian i Enes myrtenlund'.

"Och vem skulle denne ian vara?" undrade Pettersson misstroget.

"Inte vem utan vad! Jag trodde faktiskt du var en seriös laxfiskare", sade Lundström bistert, "du menar väl inte att du inte läst Arvidssons 'Halländska Laxfiske', fast du fiskat i hallandsåarna?" Pettersson var på vippen att säga att en seriös flugfiskare som vill läsa om hallandsåarna knappast väljer en bok om laxgårdar och kilnoter, utan snarare något i stil med Hallands Sportfiskeklubbs jubileumsskrifter, men han fann det bäst att tåga. Lundström fortsatte: "En ian är detsamma som ett fast laxfiske. Det är ett lokalt namn från Lagan. Ett ögonblick var jag rädd att Taube hade varit där för att vittja ian, men sedan insåg jag genast att Taube var konstnär och poet. Något så vulgärt som att hjälpa till att vittja en laxgård skulle han aldrig ha gjort. Sedan sjunger Taube '... och Sylvias knoppande behag omsvallas av en flod!' Är det inte en underbart poetisk beskrivning av en vadande fiskarflicka? Åh, jag skulle ha velat träffa henne. Säkert fiskade hon med flytli-na också!"

"Säg mig", sade Pettersson osäkert, "vem skulle Ene ha varit, och finns det verkligen några myrtenlundar vid Lagan?"

"Ene var naturligtvis fiskerättsägaren", svarade Lundström snabbt och det märktes tydligt att han tyckte att

frågan var både fånig och ovidkommande, "Myrtenlundar finns det kanske inte vid Lagan, men Taube var ju poet! Såpass mycket licentia poetica måste man acceptera när någon med Taubes känsliga sinne har beskrivit en vacker laxpool." Lundström tvekade något; "Kanske... kanske, var Sylvia en laxfluga, en laxnymf med dubbad hårkropp. Taube kallar henne '... min nymf...' och säger ju sedan att '... solens glimt på hennes hår är tavlans färgdiskant...' Men nej, jag tror att hon snarare var en fiskande flicka. Hon kan förresten ha varit Enes dotter. Lagan hade en gammal fin tradition av klassiskt bygdefiske."

Andersson och Pettersson fick båda ett intryck av att Lundström nått ett tillstånd då han talade för sig själv. Pettersson vågade dock avbryta honom med en fråga. "Du har händelsevis inga andra belägg för att Evert Taube var intresserad av laxfiske?" undrade han. Andersson satt fortfarande tyst, och såg på Lundström med en svårtydbar min.

"Naturligtvis", svarade Lundström, "han skriver ju på flera ställen om någon som måste ha varit hans fiskebroder, nämligen Calle Lång. I 'Midsommarballad' heter det att han '... skänker stora laxar...' och i sången 'I Stagneli Lya' sjunger Taube att Calle Lång talar om att '... laxen stiger...!'"

"Och detta", sade Andersson, och bröt därmed sin tystnad, "detta skrev du om till Taube-sällskapet?"

"Exakt", svarade Lundström, "jag frågade också om det kanske fanns några spön eller flugor i hans kvarlåtenskap. Jag har också skrivit till Flugfiske i Norden, och frågat om de är intresserade av en artikel om laxfiskaren Taube. I morgon skall jag ringa lantmätaren i Laholm och fråga om de kan ta reda på vem fiskerättsägaren var. Sylvia kanske fortfarande är i livet, fast hon är nog för gammal för att ge sig ut och vada i ån. Tänk vilken bild det kunnat bli för Flugfiske i Norden annars! Med tanten utvadad i ån, menar jag."

Pettersson försökte fånga Anderssons blick, men denne stirrade bara rakt fram och Pettersson mindes att han en gång lagt märke till att Taubes samtliga verk stod i Anderssons bokhylla. Då kom det en ny glimt i Anderssons ögon. Han lutade sig framåt och fixerade Lundström. Det gick inte att ta miste på att det fanns ett drag av skadeglädje hos honom, när han tog till orda: "Naturligtvis talar Calle Lång om att laxen stiger, men inte på det sättet som du tror. Calle Lång var nämligen laxhandlare, och det som steg var nog snarast laxpriset."

Lundström verkade först inte förstå vad Andersson hade sagt. Så vidgades hans ögon. "Menar du att Calle Lång handlade med laxar?" sade han med matt röst, "det är ju omoraliskt!"

Då kom det en elak glimt i Anderssons ögon och han lyckades inte helt förhindra att det började rycka i mungiporna. "Fast när det gäller ian i Enes myrtenlund har du kanske rätt i alla fall", sade han, "det var nog Calle Lång som arrenderade den, och Rönnerdahl var väl där för att hjälpa honom att vittja. Vem vet, kanske Sylvia stod utvadad nedanför med en stor huggkrok ifall någon lax skulle krångla sig förbi dem."

Andersson reste sig och gick med sig sin tomma tallrik för att hämta mera soppa. Hans axlar skakade som om han när som helst skulle brista ut i gapskratt. Lundström där emot, sköt den halvfulla tallriken med ärtsoppa ifrån sig. Hans aptit var plötsligt försvunnen.

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

Ny naturbeskyttelseslov

1 juli 1992 var en mærkedag for det danske miljø. Det var nemlig den dag, hvor den nye naturbeskyttelseslov trådte i kraft – en lov, som siger, at der ikke må ændres på søer, vandløb og vådområder i det hele taget, uden at der først indhentes fornøden tilladelse. Det har man ganske vist heller ikke måttet tidligere – det sørgede den gamle naturfredningslov for – men det nye er, at de omfattede områder er blevet ganske meget mindre.

Ifølge den nye naturbeskyttelseslov skal et vandhul nu kun være 100 m² stort, før det omfattes af loven – mod tidligere 500 m². Og vådområder generelt skal kun være 2500 m², før man nu ikke må røre ved dem – pløje, dræne eller på anden måde ændre. Endelig er det så blevet lov, at der indføres dyrkningsfri bræmmer på 2 meter langs 30 000 km danske vandløb.

Det er jo netop vådområderne, der er så vigtige for vore vandløb og dermed også for vore højt elskede laksefisk. Det er jo vådområderne, der fungerer som en slags buffer for vandføringen – som holder på vandet, når der er for meget af det, og som kontinuerligt frigiver vand i tørkeperioder. Og som samtidig fjerner en masse næringssalte fra vandet, inden det havner i sø, fjord eller hav.

Jeg har brugt megen tid og megen spalteplass på at skælde det danske landbrug ud. Og med god grund, for det er jo landbruget, der har ødelagt de danske vandløb – landbruget og ingen andre.

Den nye naturbeskyttelseslov huer

naturligvis ikke landmændene, som jo normalt helst pløjer helt ud i åer og bække. Som absolut skal udnytte hver en kvadratcentimeter af jorden med deres tonstunge maskiner. Men landmændene har haft råd også for den nye lov. Hør bare:

Ifølge loven skal ejerne af de omfattede områder søge dispensation, hvis de vil ændre på dem. Blandt andet er et stort antal jord- og stendiger i hast blevet fjernet, før loven trådte i kraft! Men ikke nok med det. Rundt omkring i amterne meldes der om, at mange tidligere udyrkede enge er kommet under ploven i dette forår – enge, som aldrig tidligere har været dyrket. Forklaring: Som medlem af EF – Gud bedre det – har danske landmænd nemlig mulighed for at få støtte til braklægning af marker. Naturligvis under forudsætning af, at jorden tidligere har været dyrket. Og hvad gør så den kloge landmand? Han pløjer naturligvis straks sine enge, så han kan braklægge dem – med støtte fra EF...

Problemet er her, at der ikke ude omkring i amter og kommuner findes ressourcer til at kontrollere landmændene og deres skalten med den danske jord. Endvidere strides man nu ihærdigt om fortolkningen af de nye bestemmelser. For hvad nytter det med en lov, som helt forlader sig på oplysninger fra de implicerede selv? Det er nemlig landmændene, der selv skal oplyse, hvorvidt deres jord omfattes af bestemmelserne eller ej...

Danmark er i sandhed et landbrugsland med stolte traditioner!

De sidste to måneders tørke har for alvor vist, hvor lidt vand der kan blive i de danske åer. Her må man gerne igen sende landbruget og deres topdrænede marker en tanke... De selv samme landbrugere, som nu skal have EF-tørkestøtte, for at det ikke skal være løgn! Opgangsfiskene laks og havørred har kvitteret med ikke at vise sig oppe i åerne i nævneværdigt omfang. De venter forhåbentlig stadig ude i fjordene – på regn og rusk, som for alvor kan sende dem opefter mod gydepladserne. I skrivende stund er regnen på vej, men der skal meget til, før det virkelig batter.

I skrivende stund venter vi stadig på de første af de store Gudenå-laks – dem, der har været to vintre i havet, og som derfor skulle veje 4–8 kg. De har imidlertid ladet vente på sig – måske på grund af tørken, måske på grund af piratfiskeri i Nordatlanten. Ingen kender grunden, men alle forklaringer er mulige. Sidste års laksefangster gav jo grund til optimisme med hensyn til dette års fangster af såvel små som store laks.

Laksene har det stadig svært til havs – trods Orri Vigfussons opkøb af de færøske laksekvoter. Der fiskes stadig ved Grønland, omend fangsterne heroppe også er skrumpet ind – givet takket være en stedse mindre laksebestand i Nordatlanten. Orri Vigfusson forhandler nu med det grønlandske hjemmestyre om opkøb af deres laksekvote – som NASCO ikke har kunnet blive enige om det sidste par gange.

Man må håbe, det lykkes at opkøbe også den grønlandske laksekvote. Først da er der for alvor håb for atlantterhavslaksens fremtid. Først da er der rimelige chancer for, at de udsatte laks fra blandt andre Gudenåen kan vende sikkert hjem igen. Og her venter der dem også en bedre fremtid. Således tyder mere og mere nu på, at Gudenå-laksen fremover vil kunne få fri adgang til de vigtige gydepladser længere opstrøms i åsystemet. Som det er nu, spærres vejen hele tre steder: ved Tangeværket, Silkeborg Papirfabrik og Ry Mølle.

Miljøministeriet har beregnet, at det vil koste de tre implicerede amter – Viborg, Vejle og Århus – den nette sum af 18,5 mio kroner at sikre fiskerne fri adgang gennem disse hindringer – ved bygning af diverse omløb. I Skov- og Naturstyrelsen diskuterer man forskellige muligheder for tilskud til dette projekt, som vi helt sikkert vender tilbage til senere!

Den nymfande öringen

Text: Paul Kurkiala

Teckning: Gunnar Johnson

Jag kisade upp mot den djupblå juli-himlen. Värmediset låg likt en ostkupa över landskapet. Svetten klubbade under fiskevästens övervikt. Uppe på kullen råmade några kor oentusiastiskt och fortsatte sedan sitt flegmatiska tuggande. Jag satte mig ned i gräset och lade in en grovsnus. Den sved skönt under läppen och förstärkte njutningen över att äntligen sitta här vid ån.

Det var en nästan oförskämt bekväm sträcka av ån jag valt att fiska i denna härliga högsommar dag. Här finns två öringhöljor, båda mycket bekväma att fiska av från den sida av ån där jag befann mig. På motsatta stranden reser sig en ren djungel tjock och massiv och ger höljorna en mustigt mörkgrön yta.

Där jag satt vid den nedre höljan hade jag bara avbetat gräs bakom mig ända långt upp till kullen där korna lojt motionerade flugor med sina svansar. Inget som störde bakkastet, inget som störde utsikten över höljan. I dag skulle jag vara bekväm av mig och bara njuta av ån och det den hade att bjuda mig.

Jag sög sakta på prillan och lät samtidigt blicken vila på höljans spegelblanka yta. Det var ont om insekter på vattnet. Endast några små dagsländor syntes sporadiskt glida förbi, och några vakringar syntes inte till. Jag hade heller inte väntat mig något annat, eftersom det mycket sällan brukar stå några harrar i den här höljan. Det är nämligen så att harren i ån så gott som alltid vakar. Där det inte var, där håller öringen till.

Nu var det ju nästan fåfängt att sitta här mitt i gassande solsen och vänta på att få se en öring, men var finns den flugfiskare som alltid handlar rationellt?

Här satt jag alltså hoppfullt och trodde fullt och fast på att något skulle hända. Kanske var det min starka övertygelse som lockade fram den

öring som plötsligt fångade min blick. Den simmade långsamt, makligt viftande på stjärtfenan mitt i höljan. Jag kunde tydligt se hur den, strax under ytan, med jämna mellanrum öppnade sin mun runt något litet kryp, troligen dagsländenymfer på väg upp mot ytan. Jag satt spänd och orörlig och betraktade fisken. Här bjöds på

ett fantastiskt skådespel bara för mig – och jag ville inte missa någonting.

Fisken var nu precis under ytan och hela höljan hade satts i en lätt gungning. Plötsligt tog den en nymf precis i ytfilmen. Jag hann se en glimt av det vita gapet innan vakringen fortplantade sig ut mot höljans mjuka sandstränder.

Det blev för mycket för mig. Med darrande händer greppade jag spöt och lade ut nymfen en bra bit framför fisken. Så följde en långsam sawyeriansk intagning. Jag såg nymfen knuckigt närma sig fisken, såg fisken lugnt närma sig nymfen. Jag såg som genom ett dis hur fisken gapade och åter slöt sin mun. Nerverna dallrade

och vibrerade som vasstrån i hård ström när jag lyfte spöet till mothugg.
– Där satt den!

Nej! En sekund hann flugan rispa fiskens mun innan den släppte. Tillräckligt länge för att jag skulle hinna tro att allt gått väl, tillräckligt länge för att fisken skulle hinna märka att allt inte var som det skulle.

Jag satt kvar en god stund och lät spänningen släppa. Kanske var detta straffet för min överdrivna optimism, mitt övermod? Kanske borde jag med tacksamhet ha nöjt mig med att betrakta det skådespel som öringen mot alla odds bjudit på?

Solen sände ännu generöst sina
forts på sidan 56

Thunder Creek serien

Text: Tyrone Martinsson

Foto: Gunnar Johnson

Första gången jag stötte på flugorna i Thunder Creek serien var i Joseph D Bates "Streamer Fly Tying and Fishing". Där presenterar han Carrie Stevens, som band en serie namnlösa "reverse-tied bucktails" för saltvattensfiske. Hon band in materialet vänt framåt och vek det sedan bakåt och band ner det en bit bakom krokögat. På det viset fick hon flugor med stora huvuden, vilka hon band i många olika färger. Den ursprungliga varianten var en fluga med röd kropp, enbart formad av den lindade bindtråden, vilken lackades flera gånger. Flugan hade en undervinge av två light blue saddlehackel över vilka formades den speciella "övervingen" av tillbakastruken vit bucktail. Vingen var fördelad både på flugans över- och undersida.

Thunder Creek serien komponerades sedan efter detta koncept av Keith Fulsher på 1960-talet. Men medan Carrie Stevens enbart hade haft som mål att binda en extremt stark fantasifluga för saltvattensfiske, så skapade Fulsher sina flugor för att imitera specifika betesfiskar som den större öringen gärna jagade. Hans flugor var också mer sparsamt dressade och strömlinjeformade – och därmed mer fiskyngellika – än Carrie Stevens mer buskiga bucktails.

Keith Fulsher band in två olikfärgade, tunna buntar bucktail av olika färg, så att hans imitationer fick en mörk rygg och en ljusare buksida, och han valde färgerna för att komma förebilderna så nära som möjligt.

Silver Shiner bands till exempel på krok med rakt öga – liksom för övrigt också de övriga flugorna i serien. Bindtråden var röd för att de avslutande halvslagen skulle skapa ett rött band bakom huvudet och därmed imitera fiskynglets gälar. Kroppen lindades med flat silvertinsel. Det gav flugan en lätt genomskinlig silvertön då tinseln lös igenom bucktailfibrerna. Fulsher hade ingen undervinge

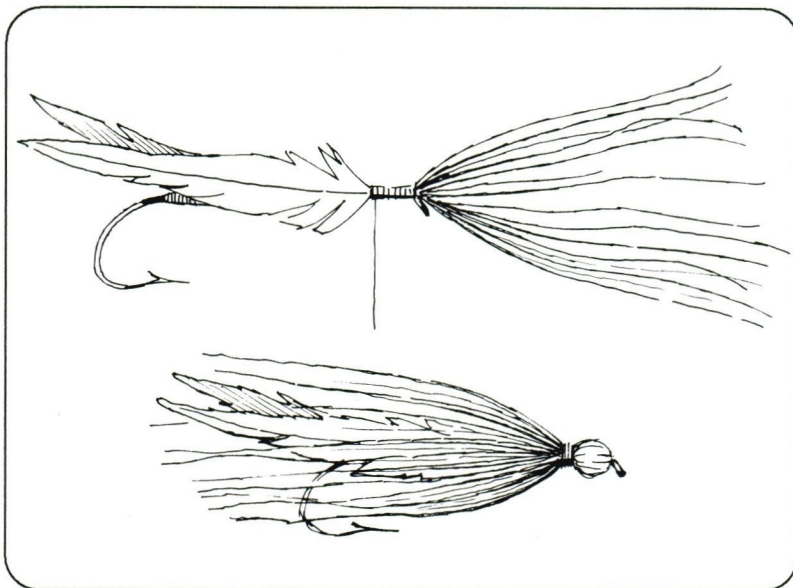
av saddlehackel på sina flugor, utan försåg sin streamer med en framåtpekande bunt bruna bucktailhår på ovensidan. Sedan vände han kroken upp och ned i städet och band in en något mindre bunt vit bucktail, som skulle bilda flugans buk. Han rekommenderade sparsamhet vad gällde mängden bucktailfibrer för att få den rätta, slanka fiskyngelformen när håren veks bakåt och bands ner med den röda bindtråden bakom det långsträckta huvudet. Slutligen lackades huvudet flera gånger med klar flugbindningslack, varefter ett gult öga med svart pupill målades på varje sida.

Flugorna i Thunder Creek serien såg spännande ut, och jag band upp några stycken för att prova dem i en sjö med inplanterad regnbåge och bäckröding. Fisken uppskattade flugorna och jag började binda upp egna varianter förutom den ovan nämnda. Bland annat en med blå rygg och vit buk och en som byggde på Mickey Finn. Den hade röd ovensida och gul undersida.

Den senare attraherade i första hand regnbågen, särskilt vid första vårfisket i maj månad. Då leker ju regnbågen, och jag har alltid haft en känsla av att just gult och rött fungerar som ett revirhot för regnbågen vid den tiden. Fisken är aggressiv vid leken – särskilt hannarna – och hugger troligen flugan för att jaga bort den.

Flugor av Thunder Creek typ tycks sällan användas av nordiska flugfiskare. Det är synd, eftersom de fiskar bra. Kanske kan de här raderna inspirera till egna varianter vid bindstället. Jag tror mig våga lova att det ger utdelning under kommande fisketurer till regnbågsvattnet.

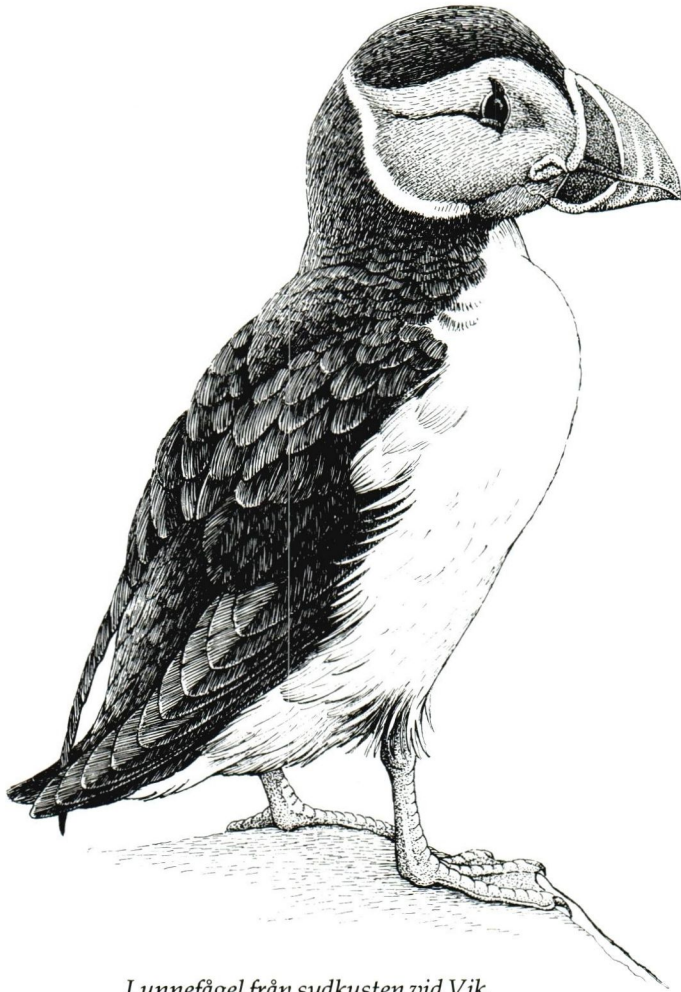
Flugor av Thunder Creek typ tycks sällan användas av nordiska flugfiskare. Det är synd, eftersom de fiskar bra. Kanske kan de här raderna inspirera till egna varianter vid bindstället. Jag tror mig våga lova att det ger utdelning under kommande fisketurer till regnbågsvattnet.

Carrie Stevens band föregångaren till Thunder Creek serien med undervinge av saddlehackel och på krok med nedböjt öga, medan Keith Fulsher uteslöt undervingen och föredrog krok med rakt öga.

Överst Carrie Stevens "Reverse Tied Bucktail", följd av tre flugor ur Thunder Creek serien och nederst min egen variant, klädd i Mickey Finns färger.

Lunnefågel från sydkusten vid Vik.

Island

– sagoön vid randen av Ishavet

*Ön av eld, is och vatten,
ett spännande landskap, ljusa
sommarnätter, annorlunda
fågelmöten och ett fantastiskt öring-
och rödingfiske.
Har man en gång varit där, längtar
man alltid tillbaka...*

*Text: Jan Sekander
Teckning: Gunnar Johnson*

Vägen uppför stiger så snabbt och kurvigt att en "nyling", en förstagångsbilförare i Island, som nyss lämnat färjans trygga gemenskap, börjar tvivla på att han kan ta sig över fjällkammen utan kokande kylare och hoprasad växellåda.

Vi, två flugfiskare som återvänt till sagoön efter ett års längtan, vet bättre, och från utsikten högt uppe på fjällsidan följer vi med blicken bäcken, som i vitskummande, dånande häxgrytor och branta forsar kastar sig ner mot Seydisfjordur, den lilla hamn- och fiskestaden på Islands östra kust, som vaknar till liv bara en dag i veckan under några korta sommarmånader, den dag färjan Norröna löper in och tömmer sig på förväntansfulla islandsturister.

Vi har stämt träff med isländska öringar och rödingar, de vackraste och största vi mött under våra flugfiskarliv. Vi har talat om dem under långsamma dagar till skepps, drömt om dem under natters oroliga sömn över Atlantens vresiga vågor. Kanske redan i kväll, i natt, skall vi utmana dem igen vid vår älv, svinga våra spön och lägga våra flugor ut mot vakvirlarna.

Ett år – så långt men ändå så kort...

De sista dagarna i juni ligger fjällsjön ännu tung av mörknande is. De snötäckta bergstopparna runt sjön speglar sig i självbeundran i råkarnas svarta vatten, där en liten flock islandsknipor drar solglitterstreck över den kav-

lugna ytan. Några dagars fortsatt värme och sjön lockar än en gång till sommar med häckning och föda.

Bilen segar sig genom lavaöknens långsamma mil. Sedan några timmar har vi lämnat grönskan i dalgångarna. Färgskalan går i brunt, grått och svart, någon gång i lila och vitt – små ensliga tuvor, jordtäckta stenar, där fjällglim och fjällsippa lyckats hitta sitt torftiga fäste.

Långt framför oss, där berg och himmel möts, reser Herdubreid sina branta sidor och sin plana vita hjässa, formad för tusentals år sedan under inlandsisens tjocka täcke – isens och eldens kamp mot varandra.

Landskapet byter färgdräkt och liv. Får och islandshästar betar den karga marken, och på de små områden våtmark som nu allt oftare kantar vägen vajar polarullens vita vipor i den svaga eftermiddagsvinden.

Vägdammets släpar som en enorm svans efter bilarna framför oss, ett mjölfint damm som sipprar in överallt. När vi får möte på den smala vägen saktar vi in, kryper tätt intill högersidan och styr genom vägkantens breda förrädiska lösgrus.

Det är en lång och krävande bilresa, som sällan låter oss ens för några sekunder slappna av och glömma vägens djupa hål och knytnävstora stenar.

Vi parkerar nedanför Námaskard i Myvatns nationalpark och blandar oss med turisterna, följer nog den mar-

kerade stigen för att inte trampa utanför och igenom den tunna jordskorpan, där marken är brännande het.

Framför oss ligger en palett med grått, rostbrunt, rött, grönt och ockra, med grytor vars tjocka lerafärgade brygd sjuder och brister i stora och små bubblor, långsamt eller snabbt, i bas- eller diskant – en egendomlig, disharmonisk, nästan helvetisk symfoni i en sällsam konsertsal.

Vårt uppehåll blir kort. Vi har vandrat här tidigare, lyssnat till symfonin, andats de stickande svavelångorna men förtjust av färgspelet.

Liksom huldran lockar vandraren, frestar oss vår älv att skynda vidare över Námaskards rygg ner mot Myvatn, myggsjön, fågelsjön som föddes av den smältande inlandsisen långt, långt innan människan slog sina bopålar i Island. Inte ens vår badkälla vid det lilla samhället Reykjavíklid kan med sitt klara ljumma vatten locka oss att stan- na och tvätta av resdammet.

Den lilla kyrkan i byn höjer som ett nådens tecken eller som ett varnande finger sin spira mot en blå sommarhim- mel. För snart två och ett halvt sekel sedan flödade vulka- nen Viti sin lava över trakten. Men människans tro på försynen eller naturens oberäknelighet lämnade kyrkan oskadd. Floden delade sig, och två glödande lavaström- mar drog på var sin sida om kyrkan men brände byn till aska.

Kilometerna från Reykjavíklid längs Myvatns västsida blir åter dammig, gropig grusväg. Med böljande gröna kullar möter stränderna sjön, där sångsvanar, knipor, gräsänder och andra sjöfåglar häckar. Från Myvatn börjar Laxá sin slingrande färd genom Laxárdalur mot havet, en älv med frodiga stränder, lugnflytande poler, skumman- de forsar och småöar som delar älven i små sidoströmmar, med kampglad öring och närmare havet också lax.

Så kör vi över fjället som skiljer Laxárdalur och Bardar- dalur. Nedanför slingrar sig Skálfandafljót mellan dal- gångens grönskande fält och sidor, och fallet Gódafoss sträcker sin mullrande halvbåge jökelvatten mellan strän- derna.

I den isländska sagan berättas om hur hela Island krist- nades. Lagsagomannen Thorgeir fick på Alltinget för snart tusen år sedan Islands framtid i sin hand – hedendo- mens asagudar med deras många bekännare eller kristen- domen. Sedan han i ensamhet grubblat en dag och en natt, tog han till orda inför folket på Alltinget. Han, hed- ningarnas ledare, och alla islänningar skulle bekänna sig till den kristna tron. Därefter drog han till sin gård vid Ljósavatn i norr, rev ner sina hedna gudabilder och kasta- de dem i Gódafoss (gudarnas fors).

Än en gång står vi vid vår älv. Forsen hälsar oss med sin muntra sång. Vattnet sköljer kallt och klart över det lilla fallet och stiger i fräsande, luftiga pärlbubblor mot ytan. Ljungpiparen flöjtat sin melodi, småspoven hackar fram sitt välkomstskrat och från ängsslutningarna bortom vä- gen lyfter sångsvanarna med en trumpetfanfar.

Senjuninatten är ljum. Värmen från dagens solstrålade lavafält dröjer ännu kvar. Vi reser våra tält på hedens knöliga, risiga liggunderlag. Vi tacklar våra spön med

samma iver, samma rysning av spänning och förväntan vi känt förut.

Ett år – så långt men ändå så kort...

Det blir bara en kort vandring denna första fiskenatt, som för att förvissa oss om att tiden här har stått stilla, att allt är som förut. Vi följer den låga strandbrinken upp- ströms över tuvmarken, sneddar över den kala lavakullen och stannar till vid fårstängslet ovanför forsacken.

Midnattsolen hukar redan bakom bergen i norr. Men ännu blänker en gjöt av rinnande guld över älven. En ensam silvertärna seglar på stela vingar uppströms, ske- var, dyker mot ytan och snappar åt sig en drivande natt- slända eller puppa. Nattsländorna har börjat kläcka.

Vi vadar över de grunda forsbottarna, lägger några kast över den sorlande sidoströmmen ut mot djupfåran som följer ökanten. Den flytande puppan guppar, dansar i virvlarna genom strömsuget. Inte en stigning, inte ens en nyfiken virvel.

Tröttheten kryper över oss. Men längtan efter den första rusande, kämpande öringen eller rödingen får oss att dröja oss kvar.

Utanför spetsen på den lilla halvön där fjällkvannen reser sin silhuett mot det röda himmelsljuset, stiger en fisk. Vakringen tonar dröjande ut i allt vidare cirklar. Strömmen, som dragit hårt över forsen, har dämpats av den grunda botten. Den svarta lavasanden ger älven ett förfärande men skenbart djup.

Vi sätter oss ner i det daggvåta gräset och väntar, ser ut över älven och väntar. Det är långt mellan vaken, men då en fisk åter ritar sitt ringmönster i ytan, landar en lockande nattsländepuppa strax uppströms vakringen. Så stiger fisken igen, tvekar en evighetssekund och vänder åter till sin ståndplats.

Där – och där igen. Vi lägger ut våra flugor i vänskapens självklara turordning, provar stora som små flytande pup- por, vadar försiktigt långt innanför strömkanten och lan- dar våra flugor dunlätt. Något stämmer inte.

Kanske är det en minnesbild från tidigare år som får mig att vada iland till min tuva på halvön, lägga spöet, sätta mig ner och låta tänkandet ta steget före fiskeivern. Vaken har blivit otydligare och långsammare med ibland en mörk ryggena som skär ytan.

I det tidiga morgonljuset vadar jag nerströms över vi- kens mjuka botten långt innanför strömfåran för att inte slammet jag rör upp och de små vågor mina steg reser skall skrämma fisken.

En liten myggpuppe-imitation, ribbad över rött kropps- silke med tunn monofil och framkropp av bronsfärgat påfågelherl bakom en liten bunt vitt polygarn? Kanske.

När nästa vakring lyfter ytan driver flugan mot fisken. Den tar med ett nästan överdrivet självförtroende, vänder ner och tillbaka till ståndplatsen. Den märker kroken först när jag ökar pressen på spö och lina. Då först tycks den ana faran, sätter fart ner över selet, stannar, följer med till några meter utom räckhåll för häven för att åter dra iväg.

En kamp har ett slut – en vinnare, en förlorare. Snart låter sig en kopparglänsande, mörkryggad storöding le- das ner i håvgarnets strut.

Så lyfter jag min håv mot bergen, mot solen – en hyll- ning till älven, till min längtans fisk och till den isländska sommaren.

Här är laxen guld värd!

Av Steen Ulnits

Islændingene har altid været noget for sig. Det fremgår ikke mindst af de gamle sagaers beretninger om blodhævn, slægtsfejder og andet godt. Island kom igen i hele verdens søgelys under 60'ernes "torskekrig", hvor islandske kanonbåde ikke stak op for de store britiske krigsskibe, der søgte at beskytte britiske fiskerbåde i islandsk farvand. Jo, der er krummer i de islændinge, og det er der sandelig også nødt til at være, når man lever under så barske forhold.

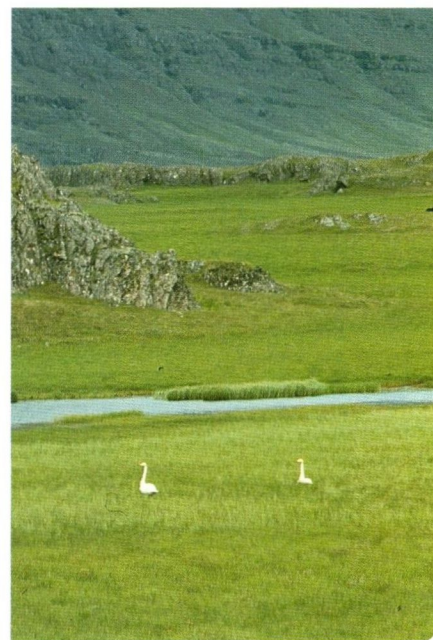
Med en beliggenhed midt ude i den stormomsuste Nordatlant har fisk og fiskeri naturligvis altid spillet en stor rolle for islændingene. Sild, torsk, sej og helleflynder er nogle af de fisk, der har haft islændingenes største opmærksomhed – og så laksen.

Det relativt lille land, som Island vitterligt er, har naturen nemlig udstyret med en sand overflod af lakseførende elve. Tydeligvis tiltaler såvel lavaundergrunden som klimaet atlantehavslaksen. Vandet i de islandske elve er nemlig langt fra så koldt, som man kunne forledes til at tro. Det sørger en hyperaktiv vulkansk undergrund for!

Från matfisk till sportfisk

I gamle dage spillede laksen en stor rolle som spisefisk for den fattige bondebefolkning, der først sent begyndte at fiske i havet omkring Island. Befolkningen var derfor meget afhængig af lakseopgangen – så meget, at man allerede i 1933 indførte totalforbud mod garnfiskeri efter laks i havet. I 1941 oprettede man Institut for Ferskvandsfiskeri, der udelukkende havde til opgave at varetage forvaltningen af laksefiskeriet på Island. Det blev vedtaget, at alle lodsejere ved et vandsystem skulle gå sammen om plejen og administrationen af fiske-

forts på nästa uppslag

Vänster sida:

Vid en resa längs Islands sydkust passerar man flera jöklar.
Nordöstra delen av ön är mestadels ett sterilt berglandskap.
Två unga jaktfalkar i norr...
... och sångsvanar i söder.

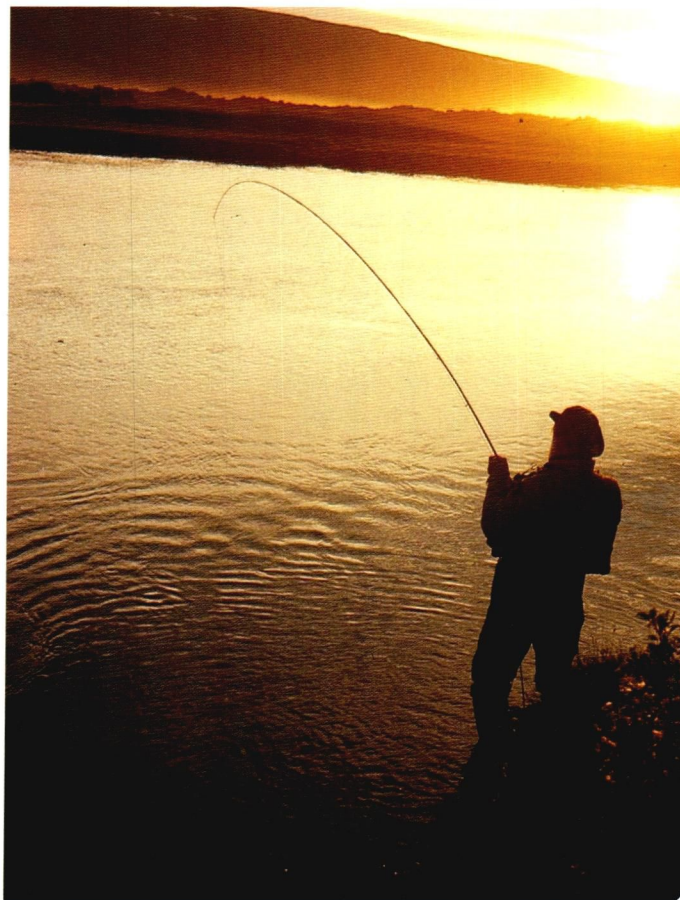
Denna sida:

En vacker röding från Svartá.

Strömmänder i Laxá.

Här är sommarnätterna ljusa.

(Foto: Jan Sekander, Gunnar Johnson & Anders Forsling.)

forts från föreg uppslag

riet. Senere – da sportfiskeriet for alvor vandt indpas – blev hvert vand-system tildelt et bestemt antal "stænger" – et andet udtryk for det antal fiskere, som måtte svinge stangen det enkelte sted. Det islandske laksefiskeri er derfor ikke overrendt – det sørger alene priserne for...

Det var naturligvis – som tilfældet også var i Norge – de rige englænderne, der bragte sportfiskeriet efter laks til Island. Hvor Norge fristede de velstående "lakselords" med sine ektionelt store laks, der fristede Island i stedet med sine utroligt mange mindre laks – primært "grilse" i 2–4 kg's klassen.

Det var således englænderne, der lærte islændingene at fiske laks med stang og line – fortrinsvis flue. Og lange tohånds fluestænger var derfor i mange år næsten enerådende ved Islands små lakseelve. Men så kom amerikanerne, som under Anden Verdenskrig påtog sig beskyttelsen af både Island og Grønland. Og med amerikanerne kom de korte enhånds fluestænger, som snart blev enerådende – samt de grønne dollarsedler...

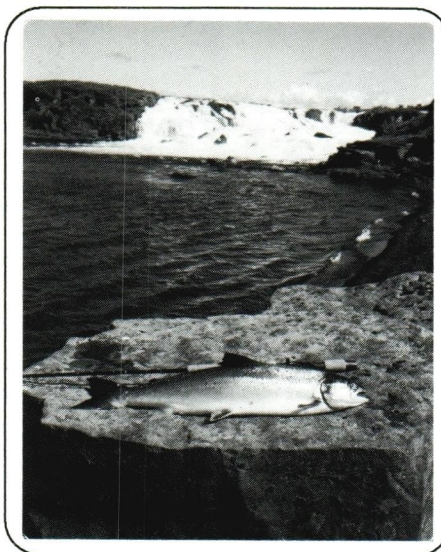
Skyhöga priser

Nu gik der for alvor penge i laksefiskeriet på Island. Priserne for fiskeretten strøg i vejret i takt med efterspørgslen fra de rige amerikanere, der her fandt et sandt paradis for deres korte enhånds stænger og lette flydeliner. Snart var priserne så høje, at kun meget velstående udlændinge kunne følge med. Islændingene selv måtte nøjes med at se til – i hvert fald ved de bedste af elvene, som hurtigt blev kendt i USA. Således koster det idag – ved den lille Laxá i Leirarsveit – kun 130 000 islandske kroner om dagen for een stang. Det er "kun" små 17 000 danske kroner om dagen – "kun", idet prisen i 1990, som var et dårligt år, var 160 000 islandske kroner – små 21 000 danske...

Det er jo – i hvert fald set med danske øjne – aldeles absurde priser. Men prisen er jo et resultat af udbud og efterspørgsel, og der er altså fiskere nok, der er villige til at betale så meget for en dags fiskeri efter smålaks... Årsfangsten her ligger i snit på godt og vel 1 000 laks – rekordåret 1988 hele 1 887! Under mit besøg kiggede vi lige inden for en halv times tid, og i dette tidsrum lykkedes det en amerikansk fluefisker at kroge – og tabe, ganske vist – tre laks. Fisk er der altså nok af – det er størrelsen, det kniber med på Island. Langt størstedelen er nemlig

grilse på 2–3, i bedste fald 4 kg. Det er jo ikke noget at prale af, hvis man er vant til laksene i Norge.

Et lille fåtal af de islandske elve producerer regelmæssigt laks, som har tilbragt et år ekstra i havet, før de vender tilbage for at gyde. Det er da fisk, som vejer 5–10 kg, og som derfor er specielt attraktive blandt islændingene. Og her markerer en elv som Laxá i Adaldalur sig kraftigt, idet den stort set producerer lige mange grilse og store laks. Samtidig er det en elv, som islændingene paradoksalt nok

"Lax við stängningsdags" – den fina lilla grilsen från Rangá, som 1990 blev Islands mest produktiva laxálv med 1662 spöfångade laxar, allt ett resultat av storstilade smoltutsättningar med sikte på sportfisket. (Foto: Steen Ulnits.)

har formået at holde primært for sig selv – givet på grund af dens fjerne beliggenhed fra Reykjavik. Laxá i Adaldalur ligger nemlig i Islands fjerneste nordøstlige hjørne, hvor den nyder godt af det varme vand fra søen Myvatn, som igen nyder godt af en uhyre aktiv og varm undergrund. Heroppe er jordskælv ingen sjældenhed.

"Sea ranching"

Islændingene er således mere end de fleste andre klar over, hvor store penge der er i et vel forvaltet laksefiskeri. De er også klar over, at laksen i sig selv har en høj markedsværdi, og at markedet for denne luksuspise er stort. Det gjorde i hvert fald Norge dem opmærksom på, da de i løbet af få år oversvømmede markedet med billige laks opdrættet i flydende net-

bure. De dybe norske fjorde er ideelle hertil, idet den varme Golfstrøm holder dem isfrie hele året.

Nu er vandet noget koldere omkring Island, så i stedet forsøgte man sig med den såkaldte "sea ranching", hvor man opdrætter laksene til smoltstørelse, hvorefter man slipper dem ud i det store hav, hvor de så kan æde sig store. Efter et års ophold herude i det gratis spisekammer vender de så – forhåbentlig – tilbage igen til udsætningsstedet, hvor de så kan fanges. I gode år har man haft genfangster på helt op til 10%, og da er sea ranching et såre profitabelt foretagende. I de seneste år har genfangsterne dog været meget beskedne.

Som nævnt i portrættet af islændingen Orri Vigfusson (FiN 5/6-91), der har købt færingerne ud af laksefiskeriet på åbent hav, så er islændingene et entreprenant folkefærd, der ikke er bange for at tænke stort og prøve noget radikalt nyt. Det så jeg med egne øjne, da jeg blev inviteret ned til Rangá på Islands sydkyst...

– Skynd dig, så kan du lige nå et par kast før lukketid! Ordene kom fra en ung islænding med det svære navn Thröstur Ellidason – en af mændene bag et spændende nyt lakseprojekt ved elven Rangá. Klokken er tyve minutter i et – altså er der kun tyve minutter tilbage af den tilladte fisketid om formiddagen.

Vi suser ned ad små grusveje og når fem minutter senere frem til elven. – Det er en kold elv, så du skal bruge en synkeline, siger Thröstur. Jeg parerer ordre, rigger min 10½ fods "Grilse" til med synkeline og binder en dobbeltkroget Teal Blue and Silver på 0.25 forfanget. Herefter iler vi ned til elven, hvor der i forvejen går fire andre fiskere. De har intet fanget siden klokken 7 morgen, viser det sig.

– Fisk dig ned gennem stryget der, siger Thröstur og peger ned ad elven. – Der er ti minutter igen! Indvendigt ryster jeg lidt på hovedet af dette cirkus, men det vil jo være uhøfligt at sige nej tak til gratis laksefiskeri på Island – om det så kun er ti minutter! Altså vader jeg ud i elven, der ganske rigtigt er kold – 7°C – og lægger linen ud. I tredje kast rykker det forsigtigt i linen, som strammer op i den hårde strøm. – Laks!

Jeg tror næppe mine egne øjne, da en fin lille laks på 2 kg går i luften og stikker nedstrøms. Klokken fire minutter over et kan jeg strande min hurtigste laks nogensinde – for øjnene af de fire fiskere, der forgæves har kastet blink og dyppet orm de sidste seks timer. Ind imellem har man lov at være heldig!

Från 50 till 1600 laksar på ett år!

Först bagefter, mens vi fotograferer laksen i det strålende solskin ved vandfaldet, får jeg historien om laksefiskeriet i Rangá – en succes-historie uden lige:

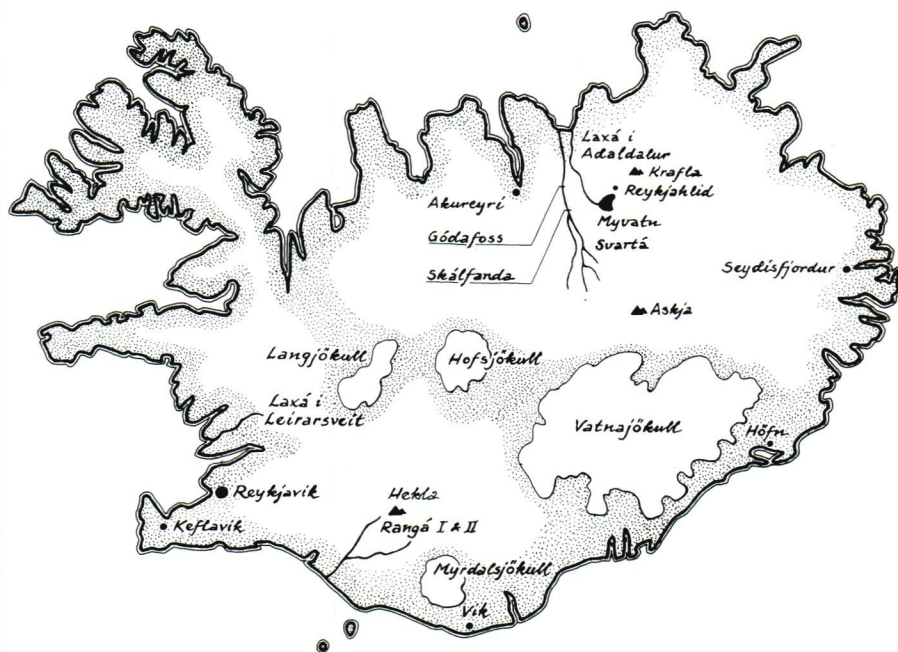
Rangár – der er nemlig to Rangá'er, som forener sig til een stor – er en lang, klar og kold elv et par timers kørsel syd for Reykjavík. En elv, som på grund af sit kolde vand kun husede en meget begrænset bestand af laks. Årsfangsten lå på 50–60 laks, hvilket stort set er lig 0 efter islandsk standard.

Men i 1987 begyndte man i det små at sætte laksesmolt ud i Rangá – med de gode resultater fra sea ranching'en i tankerne. Disse udsætninger toppede i 1989 med ikke færre end 50 000 udvandringsklare laksesmolts – et meget kostbart projekt for den lokale forening, der forvalter fiskeriet.

Men resultatet lod ikke vente på sig. Således blev Rangá i 1990 nummer et på den islandske hitliste over produktive lakseelve. Ikke mindre end 1 622 laks blev fanget på stang i elven, der indtil da intet ry havde som lakseelv. Fra en klar nummer chok til en lige så klar førstaplads. Og så var de fleste fiskere endda – med Thrösturs egne ord – mildest talt ikke ret gode til at fiske. Havde fiskerne her været lige så dygtige som ved de "kendte" elve, da var fangsten måske blevet dobbelt så stor!

De udsatte molts vejede i snit 50 gram ved udsætningen, og ved genfangsten året efter var middelvægten helt oppe på små 3 kg! Den slags giver naturligvis blod på tanden, hvorfor man i år regner med at udsætte ikke mindre end 100 000 molts. På hele Island regner man derfor med, at 1992 bliver endnu en rekordår ved Rangá. De lokale lodsejere regner naturligvis også med at score kassen i form af højere fiskeleje...

Men ikke nok med det. For at øge det lakseførende stræk – og dermed få flere "stænger" og endnu flere penge – har man bygget en fisketrappe, som giver laksene adgang til mange kilometer fint vand længere oppe. Man har endda installeret en elektronisk tæller ved trappen, som registrerer hver enkelt laks' færden – hvornår den ankommer til trappen, hvornår den går igennem, og hvornår den forlader trappen igen! Da vi kiggede på udskriften, havde laks nummer 73 netop forladt det øverste kammer –

Att resa till Island

Island har ord om sig att vara ett dyrt land att turista i. Det är både rätt och fel. Prisnivån är ungefär som i de övriga nordiska länderna. En del är billigare – en del dyrare.

Att laxfisket är synnerligen kostbart framgår av Steen Ulnits artikel – och därmed knappast något för gemene man. Men Island bjuder också på nog så exklusivt fiske efter öring och röding till rimliga priser.

Vid sidan av fisket ger Island emellertid så stora naturupplevelser, att man som flugfiskare får valuta för sina pengar, även om man inte reser enbart för fiskets skull.

Eddahotellen, som är sommartomma skolor, erbjuder billig övernattnings i sovsalar eller elevrum, och till den 140 mil långa riksvägen, som går runt hela ön, köper man rabatterade busskort med fria resor för viss tid – tex en vecka eller en månad.

Med passagerarbåten Norröna kan man ta med egen bil. Alternativet är att flyga till Keflavik och hyra bil på plats. Det är emellertid oerhört dyrt med hyrbil i Island. Fruktansvärt dyrt! Om man däremot köper ett "flyg/bil paket" av Icelandair, får man det till "turistpris". Icelandair tillhandahåller också rabattkuponger för övernattnings på Eddahotellen samt liknande kuponger för fisket. Men dessa måste bokas samtidigt med flygbiljetten före avresan. Det isländska flygbolaget Icelandair har över huvud taget mycket god service och hjälper gärna till med olika resealternativ. Man bokar logi, bilhyra, busskort etc till mycket rimliga priser. Tre personer med rabattkuponger och i gemensam hyrbil kan på detta sätt turista i Island till helt realistiska kostnader.

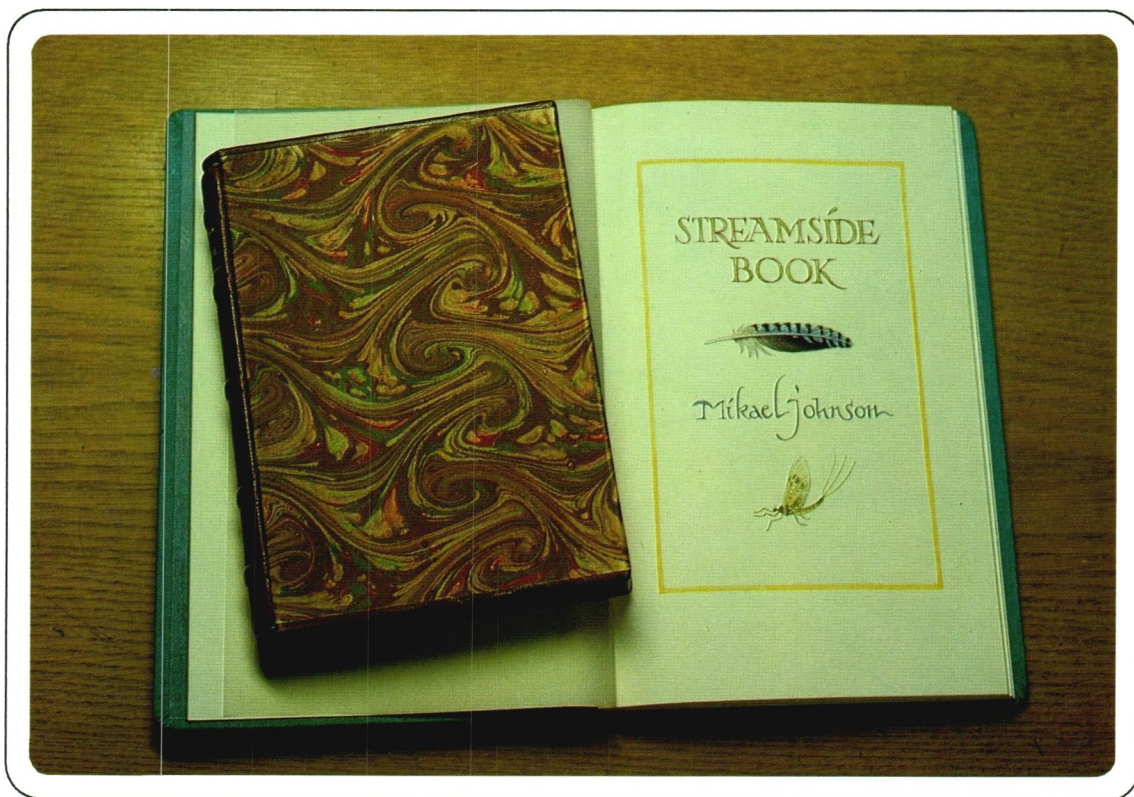
Information med aktuella prisuppgifter från Icelandair: telefon S 08 31 02 40.

Information om Norrönas tidtabell och biljettpriser: telefon DK 97 96 22 44.

efter at være ankommet klokken 8 om aftenen dagen før...

Man må sandelig give islændingene, at de gør noget ved sagen. Med Rangá projektet er der skabt mulig-

hed for at gøre lignende ved andre elve, der – lige som Rangá – har en ringe laksebestand. Eller sågar slet ingen – fra naturens hånd. Fagre nye verden endnu en gang...

Exempel på bok i skinnskodd kassett samt en personlig titelsida.

Fiskedagboken

*En vackert inbunden bok att renskriva sommarens minnen i
och att ta fram och glädjas åt många år framöver*

Av Gunnar Johnson

Förhoppningsvis har sommaren bjudit på många minnesvärda fisketurer som fästs på pränt i den lilla anteckningsbok jag uppmanade dig att skaffa i början av säsongen. Ute vid ån, älven eller sjön har du nu gjort korta noteringar och kanske en eller annan enkel teckning på någon intressant insekt eller kartskeer över semestervattnets bästa ståndplatser. Du har naturligtvis också noterat telefonnumret till kortförsäljaren där uppe vid norrlandsälven och skrivit ner adressen till nyförvärvade flugfiskevänner, som du vill hålla kontakt med för att byta flugmönster till vintern eller för att bara ringa och snacka bort en stund nu när mörkret och kylan tvingar oss inomhus. Kanske sparade du också den där flugan som du tog sommarens största öring på, den som satt så löst i mungipan och som var i det närmaste helt uträdd, när du väl fick fisken i håvnätet...

Nu är det dags att renskriva dina

Rowneys minsta akvarellåda är inte mycket större än en tändsticksask.

sommarminnen och renrita skisserna. Tillsammans med den inklistrade flugan eller foton av sommarens fiskar får du en trevlig fiskedagbok att under år framöver bläddra i – kanske enbart för att göra det lite lättare att genomlida vintermörkret, men också att ta fram av rent praktiska skäl. Du kan rådfråga din dagbok för att få svar på vilken vecka som var bäst vid fjällresan ett visst år, och när du skrivit dagbok under en följd av år kan du till och med få fram en enkel statistik. Det är inte så lätt att minnas detaljer långt efteråt. Därför är dagboken värdefull när du vill återvända till ett speciellt fiskevatten flera år senare. I din dagbok har du därför värdefull information om fisket – men också telefonnummer till kortförsäljaren eller stugbyn du bodde i. Du kan ringa och fråga om vattenstånd eller annat av betydelse för fisket och slipper åka på vild chansning.

Men kanske väljer du istället att

dikta i ord. Att beskriva upplevelser, känslor och stämningar. Kanske tar du till och med fram en liten låda med akvarellfärger och målar en slända eller vyn över fjällsjön sedd som du minns den från tältöppningen den där morgonen, då vattnet låg alldeles blankt och speglade det upp och nedvända fjällmassivet på andra sidan. Din dagbok kan bli så mycket mer än bara korta noteringar, och dina tankar är värda mycket mer än att bara fästas i sommarens enkla anteckningsbok.

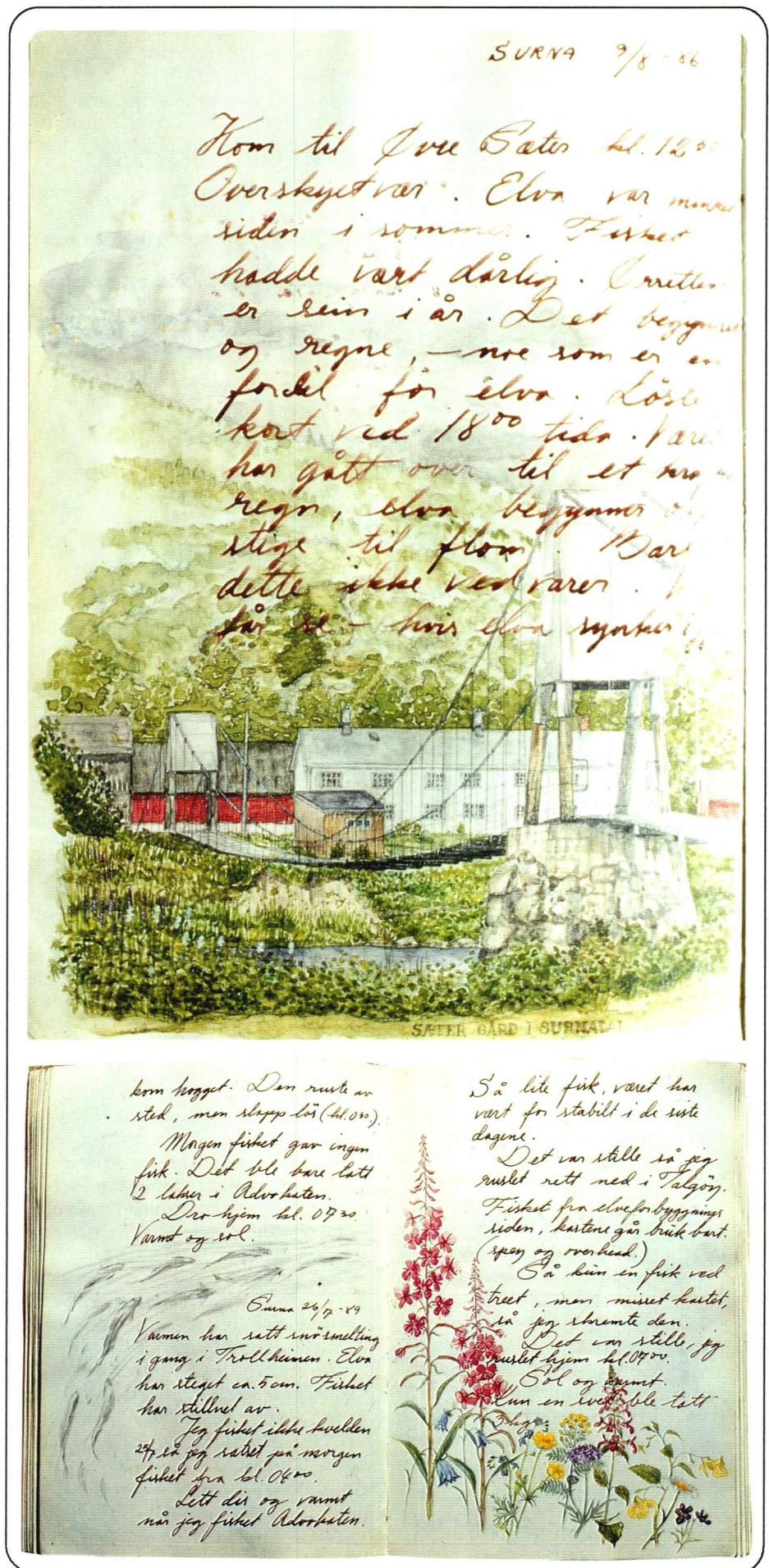
För att inspirera dig att göra allvar av dagbokskrivandet visar vi här några olika flugfiskares dagböcker. Vi visar exempel på böcker med olika typ av inbindningar, och vi vill också försöka inspirera dig att våga fatta penna och pensel för att berätta inte bara i ord – utan också i bild. För det kan alla – också du – även om du hävdar att du inte "kan dra ett rakt streck ens med linjal". Är du rädd för att misslyckas, och därför inte vill teckna direkt i dagboken, så kan du göra dina bilder på lösa papper som du sedan klistrar in. Misslyckas du, så slänger du bara din teckning och gör en ny – och dagboken är ren och fin. Tänk bara på att teckna och måla på relativt tunt papper. Fäster du in många bilder, så ökar bokens tjocklek mer och mer tills sidorna börjar spreta isär, särskilt om du använt för tjockt papper. Klistra dessutom endast fast den sida av teckningen som ligger närmast mittvecket i boken och låt övriga sidor vara lösa. Papper är ett levande material. Klistrar du runt om bilden riskerar du spänningar som gör att papperet bubblar sig. Använd gärna ett limstift för foto och papper – det finner du i pappershandeln eller fotoaffären.

En inbunden bok

Allra bäst är att skaffa en inbunden bok med olinjerade sidor. I en sådan kan du teckna utan att bilderna störs av några skrivlinjer. Pennan kan flöda fritt över sidorna utan begränsning, och när du skriver i boken lägger du bara ett löst papper med vågräta stödlinjer under bladet. Arket med stödlinjer lyser nämligen igenom och hjälper dig att få raka rader.

Du kan köpa en inbunden, olinjerad gästbok. Ett annat alternativ är att
forts på nästa sida

Arild Blomfeldts fiskedagböcker är rena konstverken – och en njutning för ögat att bläddra i. (Foto: Mikael Frödin. Övriga foton: Gunnar Johnson.)

forts från föreg sida

gå in i en butik som för konstnärsmateriel och fråga efter en inbunden skissbok med hårda pärmar. Men då måste det vara en utan perforerade blad. En konstnär vill nämligen ofta riva ur enskilda teckningar i sin skissbok varför bladen oftast är perforerade på samma sätt som en biobiljett. Men det finns också sådana böcker med fast inbundna ark. Ett sådant fabrikat är Vang, som har inbundna böcker i A5-format med syrafast papper och hårda pärmar klädda med skinnimitation.

Den exklusivaste dagboken får du genom att beställa den från en bokbindare, som kan göra den helt efter dina egna önskemål. Priset varierar från några hundralappar för en bok i klotband till kanske strax under tusenlappen för ett skinnband med ditt eget namn i guldtryck på pärmen. Men då blir boken mycket vacker och exklusiv – kanske så vacker att du bestämmer dig för att också låta tillverka en skinnskodd kassett att förvara den i.

Valet beror helt på vad du vill få ut av ditt dagboksskrivande och vad du är beredd att betala. Men eftersom en dagbok räcker i många år framöver, så blir även kostnaden för den handinbundna boken inte särskilt stor när du slår ut priset över några säsonger.

Penna och pensel

Du kan skriva med reservoирpenna eller en finspetsad filtpenna. Men den senare är inte alltid färgbeständig. Då är det bättre att skaffa en rörspetspenna för tusch av den typ arkitekter och ingenjörer använder. Sådana pennor av Mecanormas fabrikat är mycket driftsäkra och finns i många linjegrovlekar: 0,13 mm, 0,18 mm och 0,25 mm passar dig säkert bäst. Min erfarenhet av andra fabrikat är inte särskilt god. Pennorna bekar gärna ihop och blir svåra att skriva med – särskilt om du inte använder dem

dagligen. Mecanormas penna MG1 fungerar emellertid bra även om den får ligga oanvänd en tid.

Men du kan också med fördel använda blyerts. Då känns det mindre "ängsligt" att ge sig i kast med dagboken. Skriver du fel kan du alltid sudda ut och skriva om. Blyertspennan är kanske också det bästa valet om du vill teckna i boken och inte känner dig

låda tillverkas av Rowney, men det finns också andra fabrikat.

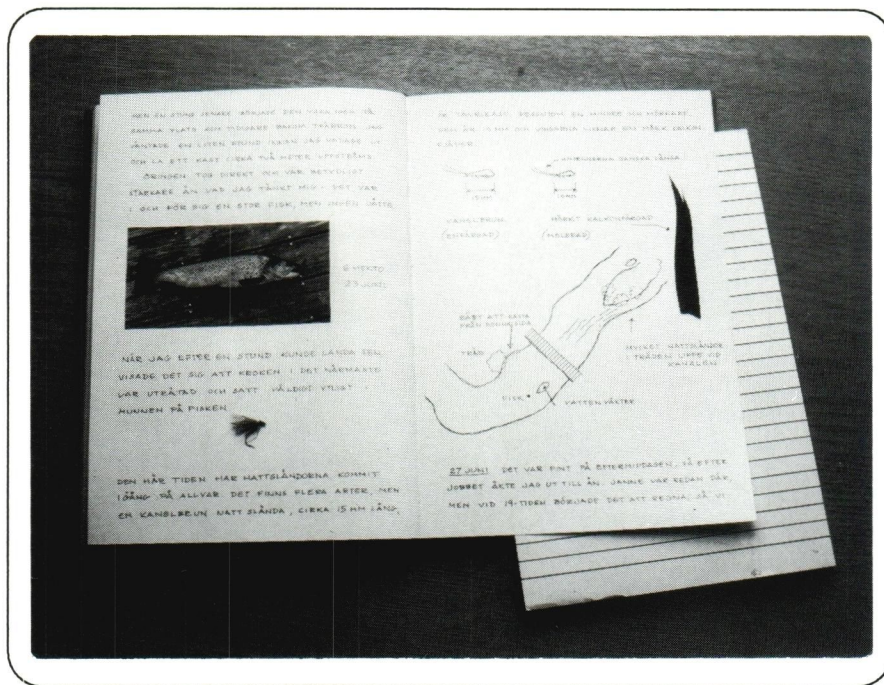
Personlig dagbok

Många flugfiskare skriver redan dagbok. För att inspirera dig att komma igång visar vi här några exempel på hur det kan se ut. Låt dig inspire-

ras – men inte skrämmas. Arild Blomfeldts dagböcker är till exempel rena konstverken. Men så har han också tecknat och målat i många år och har konsten och måleriet som ett av sina stora intressen vid sidan av flugfisket. Det ger naturligtvis resultat, och även om du inte själv tror dig om att kunna åstadkomma något liknande, så låt dig inte avskräckas helt. Du ska skriva, teckna och måla efter dina egna förutsättningar, och för varje nytt blad i din dagbok kommer du också att märka dina framsteg.

På inledningsbilden till den här artikeln ser du exempel på ett par dagböcker. Den ena har skinnrygg och skinnhörn och pärmarna är klädda med handgjort, marmorerat papper och boken är sedan förvarad i en matchande kassett. Boken har jag själv bundit in hemma vid köksbordet. Mina enda förkunskaper var en kvällskurs i bokbinderi anordnad av ett studieförbund. Arbetet är inte särskilt svårt när man väl kan de olika arbetsmomenten – men det kräver stor noggrannhet och tillgång till en enkel bokpress. Den andra boken visar ett personligt, handmålat titelblad i Mikael Johnsons "Streamside Book", där han renskriver anteckningarna från sommarens lilla A6-häfte med mjuka pärmar. Den här boken är för fin att dra med ut till ån eller till fjällen och får därför vackert stanna hemma i bokhyllan, medan den lilla och mjuka anteckningsboken och den korta blyertspennan passar utmärkt i fiskevästen.

forts på sidan 30

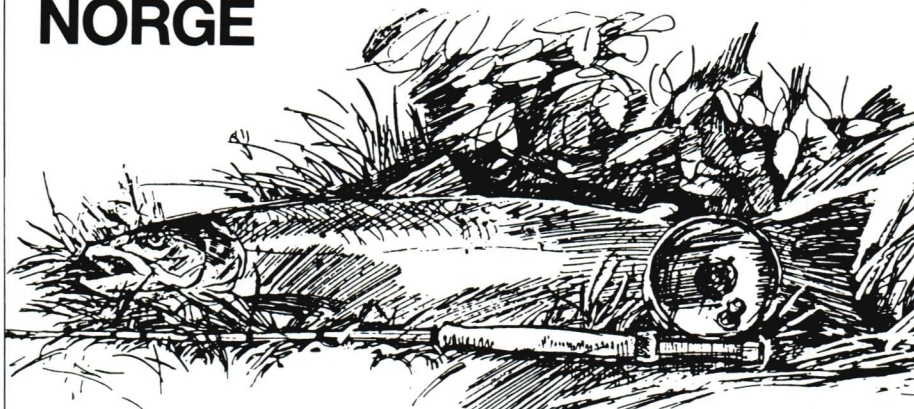

Här har författaren valt att också klistra in fiskekort, flugor och foton. Notera arket med stöddlinjer som gör det lätt att skriva raka rader.

helt säker på din förmåga. Alla kan emellertid teckna – och även måla – det är bara du själv som bestämmer ambitionsnivån. Det är ju *din bok*, och en enkel teckning, färglagd med akvarellfärger, kan vara mycket värdefull för just dig, även om den inte är ett förstklassigt konstverk. Den färglagda teckningen kan hjälpa dig att binda just den där gröna puppan som harren tog så begärligt i somras. Nu är minnesintrycket ännu så färskt att du kommer ihåg den exakta olivgröna färgtonen, men om några månader minns du bara att den var grön, och du minns förmodligen inte heller exakt hur stor den var. Har du noterat det i din dagbok, så har du möjlighet att binda upp rätt fluga i vinter och sedan kanske få uppleva samma fantastiska fiske nästa år...

Det finns små akvarellådor med halv- eller kvartskoppar speciellt framtagna för fältbruk. De är inte särskilt dyra, och då ingår normalt också minst en pensel med delat skaft, så att den får plats i lådan. En bra sådan

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Tjuvfiske og luseplage truer vestlandslaksen

Når dette skrives er det enda en måned igjen av den norske laksesesongen, og det er selvsagt for tidlig å gjøre opp status, men noen tendenser kan man jo se ved utgangen av juli måned. På østlandet synes oppgangen å være noe variabel; det er f.eks. tatt svært lite fisk i Telemarksvassdraget hvor oppgangen ellers har vært jevnt stigende p.g.a. Grenland Sportsfiskeres iherdige kultiveringsarbeid de senere årene. Fra nabovassdraget Numedalslågen rapporteres det om bra med fisk også i de øvre deler, noe som nok må tilskrives den tørre og varme forsommeren. Den førte til at elva tidlig kom ned på sommervannstand, og dermed ble ikke den negative effekten av den feilplasserte trappa i "Hoggtveita" like utslagsgivende som i de foregående sesongene. Kommer det bare noen rikelige doser nedbør, ser det bra ut for høstfisket her.

Også på vestlandet rapporteres om godt innsig av fisk, og bl.a. har den velrenommerte Lærdalselva tatt seg noe opp etter fjorårets katastrofesesong, men som vanlig møter vestlandslaksen større problemer enn sine artsfrender på østlandet. FiN har hatt en prat med Reid Hagelin, som selv er en dreven lakse- og sjøørretfisker i Rogalandselvene, og som gjennom sin forretning "Stavanger Sportsfiske", har bred kontaktflate med sportsfiskere på hele vestlandet. Og selv om han har landet et respektabelt antall fisk i sommer, er Reid bekymret. 90% av smålaksen som

taes i Håelva er garnskadet, og det er verre nå enn da drivgarnfisket var tillatt, hevder han. Før var det nemlig slik at de som hadde konsesjon passet på at ikke andre fisket ulovlig. I dag fisker alle ulovlig, og det blir således ingen kontroll med hvor mange som fisker, hvor mange, eller hva slags garn de setter. I de lyse sommernetene ser man båtene ligge tett utenfor Jærkysten, og det offentlige oppsynet er nærmest illusorisk. Rapporter Reid har fått fra de mer tradisjonelle drivgarnområdene lenger nord, tyder på enda verre tilstander i Sogn og langs Mørkekysten.

Men enda verre er luseplagen. Ja, ifølge Reid Hagelin er sportsfiskerne på vestlandet mer bekymret for den gode gamle lakselusa enn for både gyrodachtilus og furunkulose. Noen få lus ved halerota på en velfødd oppgangsfisk har hittil nærmest vært regnet som et kvalitetsstempel; et bevis på at fisken ikke har vært mange timene i ferskvann. Men når man kan plukke 29 feite lus av en 3 hektos sjøørret, blir situasjonen en ganske annen. Det er snakk om en masseoppblomstring, og i slike mengder kan lusa gjøre stor skade. Oppgangsfisken kvitter seg riktignok ganske fort med parasittene når den kommer opp i elva, men for smolt og sjøørret er situasjonen kritisk nok: Lusa angriper med en gang småfisken forlater elva, og den forårsaker sår og soppdannelser som kan være livstruende for småfisken. Hva som skjer med lakseung-

ene på veien ut i havet er ennå tidlig å si, men sjøørreten som skulle gått på beite og vokst seg stor i de næringsrike fjordene, trekker i stedet tilbake til elveosene hvor den står i ferskvannsstrømmen for å kvitte seg med parasittene.

Hvor kommer de så fra, disse enorme lusemengdene? Svaret ligger snublende nær: Fra oppdrettsanleggene. Oppdrettsnæringen med sine tette ansamlinger av fisk i saltvann er naturlig nok en luseavler av format, og det finnes ingen mulighet til å hindre lusa i å spre seg fritt til villfiskbestanden. Heller ikke finnes det noen metode for å bekjempe parasittene ute i naturen. Den eneste måten å redusere mengden på er å redusere antallet fisk i fjordene. Her finnes det to muligheter: Enten at lusa desimerer villfiskbestandene betydelig, eller at oppdrettsanleggene flyttes opp på land!

Ambisiøs lakseplan for Lågen

Sandsværbøndene gir seg ikke. Selv om det neppe har gått mer enn en håndfull laks opp trappa i Hvitvingfoss på de 3 årene siden den ble bygget, har man ikke på noen måte skrinlagt håpet om et lakseklondyke i Kongsberg kommune. Til neste år vil man satse på frakt av gytefisk i tankbil, og plassere dem på potensielle gyteplasser – i første omgang 50 levende laks. Ved ytterligere tiltak, bl.a. utsetting av yngel i sidebekker, regner man med en total økning i forhold til normalår, på 14 tonn oppfisket laks pr sesong. I følge Lågendalsposten skal 9 av disse fiskes ovenfor Hvitvingfoss! Det videre regnestykket går ut på at om 7 tonn høstes gjennom næringsfiske til kr 50:– pr kg, og en tilsvarende mengde tilfaller sportsfiskerne til en beregnet verdi av kr 2000:– pr kg, skal gevinsten i blanke kroner ligge på kr 14 350 000:– pr år! Vi har for såvidt sansen for et regnestykke som tar med alle de ringvirkninger et godt sportsfiske kan ha i ei laksebygd, men vi tviler på at det er mulig å få en slik avkastning av fisk som i beste fall kommer opp i slutten av sesongen, og er brun og mager etter en lang og slitsom ferd. Og særlig skeptiske er vi når planene ikke omfatter en radikal ombygging av tidligere omtalte trapp i "Hoggtveita".

Mönsteräkta eller inte...

*Visst går det att binda klassiska laxflugor med
substitutfjädrar – det gjorde man redan vid sekelskiftet*

Av Sven Olov Hård

Att binda laxflugor idag enligt originalmönstren är i det närmaste omöjligt. Har Du kunskapen saknas tyvärr materialet. Det finns helt enkelt inte att tillgå, de i flesta fall exotiska fjädrar som de gamla laxflugemönstren krävde. Det var fjädrar som britterna förde hem under kolonialväldet till mer eller mindre "onyttiga" ting.

Människor har i alla tider fångslats av färgprakt vare sig det gäller utsmyckning av sig själva eller andra förgängliga saker. Det var något som i hög grad kom att genomsyra den skola i vilken konsten att binda laxflugorna lärdes, före och runt sekelskiftet. Flugbindarna på den tiden var oerhört skickliga, men det tycks samtidigt ha varit en sport i sig att överträffa än det ena än det andra mönstret med ännu mer spektakulära färgsammansättningar i flugmönstren.

Flugorna var mycket komplicerade och bands med en aldrig sinande fantasi. En del av mönstren från denna period hade olika slags fjädrar i varje sida, dvs vinge A en sammansättning och vinge B en annan på samma fluga. Flugorna var nog i de flesta fall mer ägnade för ögonfröjd än att fresta laxen.

Ett orakel på sin tid var George Mortimer Kelson, han var en överdängare på fisket med laxfluga och tillika flugbindare av yppersta klass. Han ansågs av många belackare som lite förmer och fick utstå mycket "sy-

lig" avundsjuka för sina åsikter. Efter en rad uppmärksammade artiklar i dåtida Fishing Gazette, kom så boken "The Salmonfly" 1895. Den blev något av en milstolpe inom laxfluge-

får hålla tillgodo med substitut. Det var dock svårt även periodvis i början på 1900-talet. Hardy's, som ligger mig varmast om hjärtat, hade under sin storhetsperiod fram till ca 1937 från och till problem med fjädrar. De, liksom många andra kommersiella flugbindare, fick helt enkelt ta det lämpligaste i ersättningsväg så att flugorna i någon mån liknade originalen. Den porträtterade flugan från Hardy's är bunden någon gång på 1910-talet med många substitut.

För att återknyta till inledningen vill jag påvisa att det trots alla problem i anskaffandet av äkta fjädrar går utmärkt att binda klassiska flugor med bra ersättningsmaterial. Det gäller att med fantasi och kunskap prova sig fram. Naturligtvis är det tidskrävande, men ligger inte mycket av tjusningen just i att "komma på" olika lösningar både vad gäller material och färgning.

Idag finns trots allt de vanligaste materialen saluförda. Som tex färgat silke, tinsle, färgat hackle, naturfärgade hacklefjädrar, färgad gås, guldfasan, krickand (teal), gräsand (br mallard) och kungsfiskare (kingfisher). Det finns också utmärkta substitut för sålull.

Det som orsakar problemen och som i många fall enbart kan fås från djurparker (fällfåglar), är bl a gul och röd toucan, naturell svan, papegojstjärtfjädrar, påfågel m fl material. När det gäller den så omtvistade

En typisk Hardyfluga från tidigt 1900-tal. Mönstret är Blue Rover, den orangeröda fjädern i "tailen" skall vara indian crow – har ersatts med likfärgad hacklefjäder. I vingen skall ingå bustard – har ersatts med likfärgad turkey-tail. Sidorna skall vara barred summerduck – har ersatts med breda sektioner teal. I "cheeksen" skall sitta blue chatterer – har ersatts med kingfisher. Flugan är mycket typisk för denna period, otroligt vacker men likväl bunden med många substitut.

bindningen – Kelson var den förste att systematisera konsten att binda laxflugor. Hans filosofi var att samtliga ingredienser i vingen skulle vara exponerade, och med den oerhörda kunskap och teknik han besatt, visade han den laxfiskande världen hur flugorna skulle bindas. Materialen, färgerna m m, förklarades på ett utmärkt sätt i boken.

Idag är tyvärr stora delar av materialfloden slut eller åtminstone mycket svåråtkomlig, varför dagens bindare

Junglecock-fjädern finns idag uppfö-
dare av tupparna, med en enda upp-
gift – att få upp ett bestånd som sen
kan förse den allt mer växande skaran
flugbindare med den för klassiska flu-
gor så nödvändiga fjädern. Detta
medför ju också att de vilda fåglarna
förhoppningsvis kommer att lämnas
ifred. Jag använder själv fjäder från
dessa "nya" tuppar.

För att återgå till de övriga nämnda
fjädrarna finns det idag ett par ut-
ländska försäljare som handlar seriöst
med fjädrar från djurparker. Dessa
fjädrar ligger i karantän innan de
skeppas ut. Detta är mycket viktigt
för att undvika spridning av eventuel-
la sjukdomar.

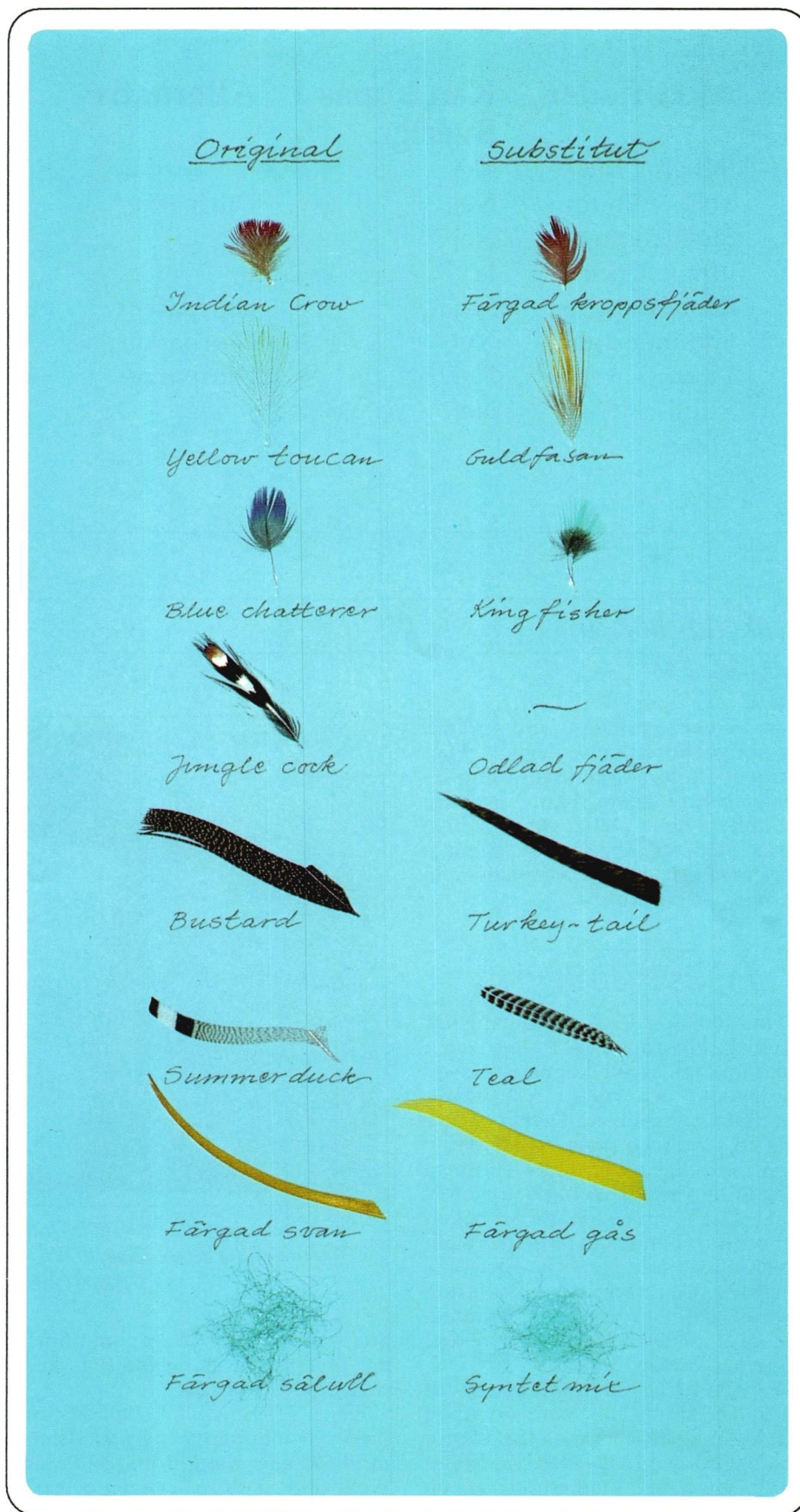
Att skaffa fjädrar är ju förknippat
med en rad problem om Du inte har
många bra kontakter. Det blir kost-
samt och i slutänden kanske dessa så
hett åtrådda fjädrar inte alls visar sig
vara vad Du förväntat.

Ett betydligt säkrare och i många
fall bättre sätt är att själv finna bra
substitut bland redan inköpt materi-
al. Är Du laxflugebindare och kommit
en bit på väg, har Du säkert redan en
försvarlig mängd fjäder, och jag lovar
att bland allt detta material finns sä-
kert ett och annat som går att färga
och använda till något ändamål. Du
kommer undan för undan att märka,
att skillnaden mellan den äkta
"toucan-veilingen" på Jock Scott och
den likformade fjädern från Guldfas-
san-nacken är minimal. Låt Din fanta-
si flöda. Jag har gjort en sammanställ-
ning över "svåra" material och alter-
nativa substitut:

Här följer de vanligaste "svåra"
materialen. Det finns dock lika många
till om man vill gå till ytterligheter –
tabellen visar emellertid "svårighets-
graden" för några material. Om Du
ändå stöter på problem med vissa
fjädrar – slå med fördel i någon bok
om tropiska fågelarter – där kan Du
kanske se hur fjädern ser ut. Sedan
får Du försöka efterlikna den med nå-
got bra substitut.

Vad jag själv har av "the real thing"
är antingen inköpt då det fanns att
tillgå i handeln eller på senare tid in-
köpt från djurparker.

Binder Du klassiska flugor, bli inte
slav under materialvalet. Lär Dig fin-
na bra substitut, men i första hand –

Äkta material och förslag till lämpliga substitut.

lär in en bra teknik. Att se en korrekt
bunden fluga med substitut är långt
bättre än en felaktigt bunden med rätt
material. All världens fjädrar gör in-

gen till laxflugebindare. Det är till slut
ändå Din teknik, Ditt tålamod och
Ditt kunnande det kommer an på.

forts på nästa sida

Äkta fjäder

Indian Crow
Yellow Toucan
Blue Chatterer
Jungle Cock
Bustard
Summer-duck
Swan
Sälull

*) odlad

Kan köpas i Sverige

Nej
Nej
Nej
Ja*
Nej
Nej
Nej
Nej

Alternativ

Djurparker

Djurparker

Djurparker

Djurparker

Substitut

Färg sidofj kungsfisk
Guldf-nacke mellan tip/top
Kingfisher el färg hönsh

Turkeytail el tjädertupp

Teal (krickand)

Färgad gås

Syntetmix, färgad

Fiskedagboken

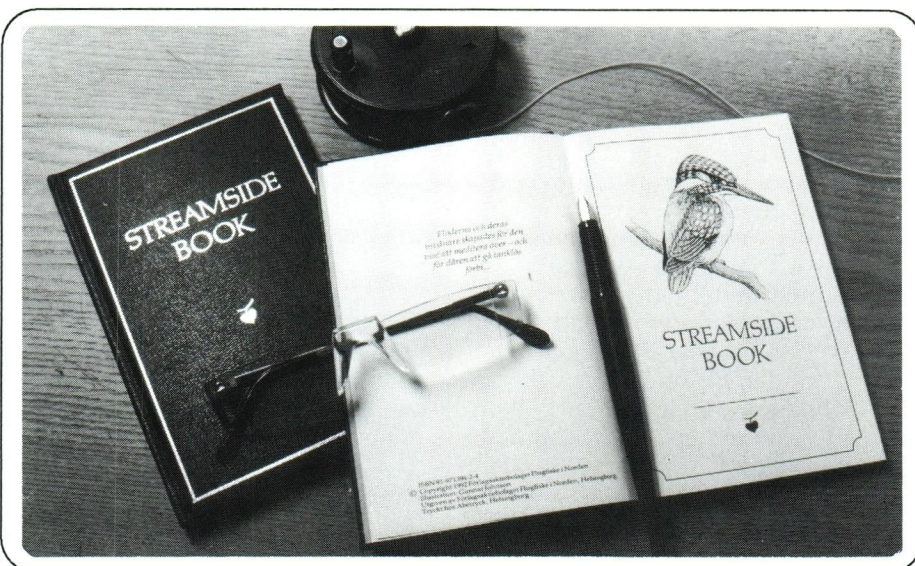
forts från sid 26

En bild visar också ett uppslag från en annan flugfiskares dagbok. Han har valt att göra noteringar kring insekter och tänkbara flugmönster för att imitera dem. Det är ett mer "tekniskt" sätt att skriva dagbok, och han har också valt att klippa och klistra in olika saker på sidorna.

FiN:s egen dagbok

För att hjälpa dig komma igång har Flugfiske i Norden tagit fram en egen dagbok som är en kombination av fältdagbok och den exklusivare, handinbundna boken. Den är vacker nog att pryda sin plats i bokhyllan – men samtidigt tillräckligt liten att ta med ut till vattnet. Vi har valt ett format – 11×17 cm – som gör att boken lätt går ner i benfickan på ett par Fjällräven-byxor, i en jackficka eller i fiskevästen. Dessutom har vi klätt den med ett smutsavvisande konstmaterial, så att den ska tåla att följa med ut till strandkanten.

Vi ville heller inte göra boken för tjock. Då känns den bara otymplig och klumpig att bära med sig. Därför nöjde vi oss med 112 sidor. Titelsidan pryds med en illustration av en kungsfiskare, och under denna finns en rad där du kan skriva ditt eget namn. I övrigt är boken olinjerad för att du ska vara helt fri att teckna och måla som du vill. När du skriver i dagboken, lägger du ett medföljande löst ark med stödlinjer under bladet.

FiN:s nya dagbok kan beställas från Anne-Marie Skarp, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476/160 90. Priset är 150 kronor. Glöm inte att ange önskad färg på pärmen – röd eller grön.

Stödlinjerna lyser då igenom tillräckligt mycket för att hjälpa dig skriva raka och vackra rader.

FiN:s STREAMSIDE BOOK finns med två alternativa pärmsklädsrar – mörkröd eller mörkgrön – båda med titeltexten i guld på ryggen och pärmens framsida.

Det är vår förhoppning att den nya fiskedagboken ska inspirera våra läsare att börja skriva ner de egna fiskeupplevelserna. Vi vet att många funderat på det – men att det kanske inte riktigt blivit av ännu.

Gör slag i saken – börja att skriva dagbok, uppmanade jag i FiN:s juni-nummer. Med dessa rader vill jag upprepa: gör slag i saken – men med tillägget – skaffa dig en inbunden bok att renskriva dina anteckningar i. Och gör det redan nu – innan minnesbilderna från i somras börjar förblekna. Då får du inte bara en vacker bok att glädjas åt, utan dessutom ytterligare en hobby i hobbyn att pyssla med när mörkret kommer tidigt på kvällarna och is och snö bygger bryggor över höljorna ute vid ån...

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

Enkelkroken åter

Förr i tiden eller som man säger, på den gamla goda tiden, var enkelkroken det enda som fanns för allt flugfiske. Det var först så sent som under senare delen av femtiotalet och sextiotalet som dubbelkroken och så småningom även trekroken blev populär till lax- och havsöringsfisket här i Skandinavien. Enkelkroken har alltid haft sin givna plats ända fram till de senaste tio åren då enkelkrokade laxflugor närmast har setts som något gammalmodigt. Det är lite märkligt att framför allt dubbelkrokade laxflugor så gott som helt har slagit ut lax- och havsöringsflugor på enkelkrok.

Nu i år har enkelkrokade laxflugor fått en renässans. Det här beror inte på att vi lax- och havsöringsfiskare helt plötsligt har ändrat vår uppfattning och frivilligt väljer enkelkroken framför dubbel- och trekroken. Det är årets och fjolårets stora problem med sjukdomar på våra lax- och havsöringsstammar som har tvingat fram en regel som endast tillåter bruk av enkelkrok. Regeln har redan tagits i bruk i två av våra förnämsta lax- och havsöringsvatten, nämligen Mörrumsån och i vissa delar av Emån. I Mörrum är storleken maximerad till 13 mm mellan krokspets och skaft, dvs en normal 3/0.

De sjukdomar som slagit så hårt mot våra östersjöälvar och åar är först och främst furunkulos, men i dess spår även svampsjukdomar som saprolegnia. Det är nog tyvärr så att de här sjukdomarna har kommit för att stanna och att de medför problem

som vi måste lära oss att leva med. Det finns flera skäl till varför införandet av enkelkrok inte bara är bra, utan helt enkelt nödvändigt för att rädda den lilla spillra av våra vilda bestånd som ännu finns kvar. För det första så möjliggör fisket med enkelkrok att man på ett betydligt lättare sätt kan återutsätta fisk. För visst är det väl så att ganska många av de så viktiga lax- och havsöringshonorna fått sätta livet till under hösten då de är fredade. Detta på grund av att de tagit en tub-fluga med trekrok så att det har varit omöjligt att ta loss flugan utan att skada de känsliga gälarna eller att operationen tagit så lång tid att fisken helt enkelt dött i händerna på fiskaren.

Det här är dock inte den viktigaste anledningen till att dubbel- och trekrokar har förbjudits. Det har under senare år varit så gott om lax- och havsöring i både Mörrumsån och Emån att det i det låga sommar- och höstvattnet på sina håll varit omöjligt att undvika att felkroka fisk. Införandet av fisket med endast enkelkrok beräknas väsentligt minska riskerna för felkrokning. Det är helt klart att enkelkroken inte lika lätt fastnar i rygg eller fenor utan att den istället viker undan och glider av fisken.

Det står klart att en felkrokad lax, som sliter sig eller som efter en lång och hård drillning återutsätts, löper stor risk att först och främst genom stresspåverkan som uppkommer utveckla den smittsamma sjukdomen furunkulos och/eller via kroksåren få allvarliga svampsjukdomar. Det är

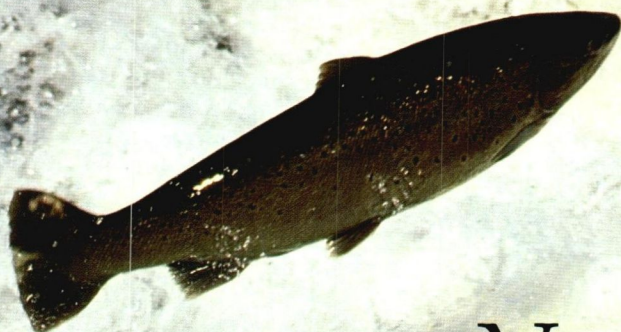
också stor risk att fisken i varmt vatten drabbas av akut mjölsyrachock med döden som följd.

Mot den här bakgrunden ska införandet av enkelkrok ses som en rent fiskevårdande åtgärd och som sådan tycker jag att den är bra. Kan vi sportfiskare genom att byta ut våra dubbel- eller trekrokar mot enkelkrokar minska spridningen av sjukdomar och på så sätt hålla dödligheten nere, tycker jag att det är självklart att vi ställer upp på det utan att gnälla.

De flesta av dagens lax- och havsöringsfiskare har ingen eller liten erfarenhet av att fiska med enkelkrok. Det beror helt enkelt på att vår skara har ökat lavinartat under de senaste tio åren då dubbelkroken och trekroken varit helt dominerande.

För att ge oss lite tro på att enkelkroken fungerar så ska vi komma ihåg att det har fiskats lax i mer än 200 år med enkelkrok och att det har landats laxar på över 30 kilo med enkelkrok. Ett färskare bevis är att den 13 juli, för övrigt första dagen för den nya enkelkroksregeln i Mörrum, tog Krister Palm från Kävlinge en magnifik hanlax på hela 24,1 kilo i pool 4, allt enligt gällande regler – det vill säga på en enkelkrokad fluga. Redan dagen efter togs ytterligare en jättelax på enkelkrok. Det var dansken P Andersen som i pool 7 lurade en lax på 21,0 kilo. De erfarenheter jag själv har av laxfiske med enkelkrok är väl inte så stora, men nog tycker jag att det fungerar bra. Mina egna erfarenheter säger att enkelkroken kanske inte krokar riktigt lika bra som en dubbel- eller trekrok, men när den väl fått fäste så sitter den bättre än både dubbel- och trekroken gör. Fisken kan inte bända sig loss lika lätt från en enkelkrok som från en trekrok. Jag tror att det här går på ett ut, så att enkelkroken är jämbördig med både dubbel- och trekroken. Jag ser fram emot att fiska mer med enkelkrokade lax- och havsöringsflugor, inte bara på grund av ovannämnda anledningar, utan även för att flugorna blir vackrare bundna på en enkelkrok. Dessutom blir det lättare att hålla ordning i flugaskarna.

Det är viktigt att vi flugfiskare och sportfiskare håller vår hobby så "ren" som möjligt och även i det här perspektivet är införandet av enkelkrok ett steg i rätt riktning.

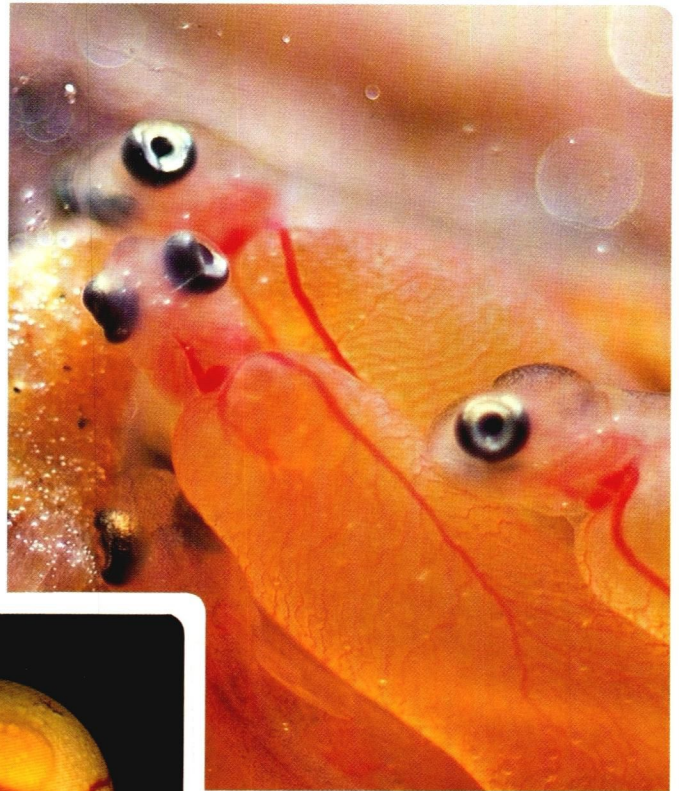
Nu börjar livet...

Säsongen är slut och spöna är undanhängda i väntan på en ny vår. Dagarna blir allt kortare och kylan kommer smygande. Ån ligger död och övergiven. Mellan strandstenarna har redan den första isen kommit och ska snart bygga sina bryggor över åns lugnpartier.

Men det är bara i våra ögon som ån går mot en lång vintersömn. I själva verket är det nu livet börjar. Laxen och öringen söker sig upp till lekplatserna. Ån firar bröllop.

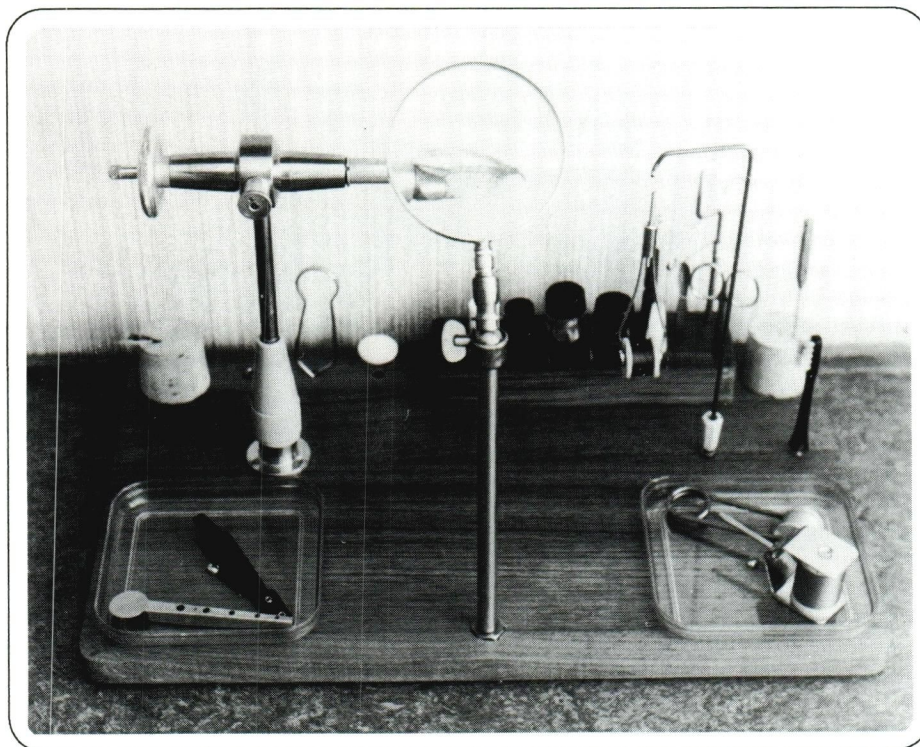
Det här är egentligen årets högtid – även om vi kanske har svårt att uppfatta det så i det begynnande vintermörkret...

Text & foto: Bertil Ekholm-Erb

Min flugbindningsbricka

Text & foto: Carl-Olof Granfelt

Det finns många flugfiskare, för vilka perfekta grejor är en förutsättning för att de skall få ut full njutning av sin sport. Att hantera fullgoda grejor är för dem redan det en njutning. Andra – ofta de allra duktigaste sportfiskarna – bryr sig inte så mycket om sin utrustning, för dem är själva fisket allt.

Jag skäms inte att medge, att jag hör till den förstnämnda gruppen. Särskilt har jag funnit nöje i att utveckla och förbättra min utrustning – jag finner en stor tillfredsställelse i att experimentera med och bygga nya spön, förbättra rullar och finna bättre lösningar för alla de prylar som hör samman med min hobby. Och givetvis binder jag även flugor, helst ur egen fatabur.

För den som binder flugor är bindstället ett av de viktigaste verktygen. Visserligen finns det en och annan som binder flugor utan städ (en tillgång, när man skall skapa en ny fluga ute vid forsen), men de är väl ett undantag, och jag kan inte finna annat än att det måste vara ett handikapp

att binda flugor utan städ. Så bindstäd måste man ha.

Det finns numera bindstäd av en mängd olika slag i handeln. En del är bra i några avseenden, en del har andra företräden. Vad skall man då ställa för krav på ett bindstäd – och finns det överhuvud taget ett idealiskt bindstäd?

Jag skulle sammanfatta önskemålen beträffande bindstäd i följande punkter:

1. Det skall passa för både små och stora (lax-)krokar.
2. Det skall hålla kroken bergsäkert.
3. Det skall låsa kroken snabbt och behändigt.
4. Det skall vara utformat så, att det ej hindrar i någon fas av bindarbetet.
5. Det bör ge möjlighet att granska arbetet från bägge sidor.
6. Det bör tillåta att kroken hålls uppochned utan att lossas och fästas på nytt.

7. Det bör medge en bekväm arbetsställning.
8. Det bör bekvämt kunna flyttas från en plats till en annan.
9. Det skall kunna användas även på "fina" bord.

10. Det bör med lätthet kunna stuvas undan.
11. Det bör lätt kunna tagas med på fiskefärder.
12. Det bör ge tillräcklig plats för trådrullehållaren att under arbetet hänga under flugan och hålla silket sträckt.
13. Krokhållaren bör vara lätt att rotera.
14. Framför allt bör det kännas angenämt att arbeta vid stället.

Man kan lätt se att flera av dessa önskemål är motstridiga, varför det är klart att det helt ideala bindstället ej finns, utan man får nöja sig med en kompromiss, som bara nöjaktigt eller inte alls fyller några av önskemålen. Envar får själv prioritera det han finner viktigast och söka sig en lämplig lösning i enlighet därmed. Själv finner jag punkterna 2, 4, 7, 12 och 13 viktigast, och har gjort mig ett städ på den basen.

Men först några synpunkter på de

uppställda önskemålen. Sålunda är punkt 1 lätt att uppfylla genom att man har två skilda bindstäd. I min lösning kan städets spännbackar snabbt bytas, men jag kan även byta själva städdelen.

Punkt 2 är väl självklar. Men punkt 3 kan man anlägga olika synpunkter på. Yrkesbindaren, och den som binder många flugor, finner säkert önskemålet viktigt. Men för den som i likhet med undertecknad binder så långsamt, att i praktiken intet vinnas på en snabb låsning av kroken, verkar önskemålet helt marginellt. Men det är ju förstås roligt att ha en finessrik grej att låsa kroken med...

Punkt 4 hänger delvis samman med punkt 1. Men jag vill i alla fall påpeka att det finnes städ på marknaden, med vilka det kan vara besvärligt komma åt att binda in stjärtstråna på en torrfluga, och så får det ju inte vara.

Önskemålet i punkt 5 är besvärligt att uppfylla med vissa städmodeller. Jag experimenterade en del med en spegel bakom flugan, men det är inte så lätt att följa med bindarbetet i en spegel. I mitt fall har jag numera nöjt mig med att göra städet vridbart i vågrätt led.

Punkt 6 kanske förvånar någon, men det är faktiskt en del arbetsmoment som är lättare att utföra med kroken uppochned. Duktiga flugbindare kanske inte behöver denna finess, men alla är kanske inte lika skickliga...

Punkt 7 förutsätter att man skall kunna stöda armbågarna mot bordsytan. Om städet skruvas till bordets kant, borde därför skivan ha en inbuktning (såsom handgravörers arbetsbord oftast har). Här är en lösning att städet fästs till en lös, flyttbar skiva.

Med punkt 8 menar jag, att man behändigt skall kunna ta bindstället med sig till vardagsrummets bord, där resten av familjen sysslar med varjehanda. Flugbinderiet behöver nödvändigtvis inte isolera familjefadern från resten av familjen (som kanske även annars ser för lite av far).

Punkt 9 sammanhänger delvis med föregående. Den enklaste lösningen, som fyller dessa bägge önskemål, är att ha städet fäst vid en flyttbar skiva.

Även punkt 10 uppfylls bra av ett städ på flyttbar skiva, och ännu bättre om städet lätt kan lossas från skivan. Det är denna lösning jag valt.

Punkt 11 är svår att uppfylla, om man någotsånär skall fylla de andra önskemålen. En bra lösning är att göra sig ett särskilt "resebindstäd". Jag har sett ett sådant, som inrymdes i en vanlig torrflugeask av aluminium tillsammans med alla nödiga attiraljer och bindmaterial. Själva städet var fäst i en hållare på askens lock. Det var en mycket elegant lösning.

Punkt 12 uppfylls bra endast om städet är fäst vid bordskanten och vänt lite ut från densamma. Men då blir punkt 7 dåligt uppfyllt. Det hela påminner om mekanikens grundlag: vad man vinner i kraft förlorar man i väg! Om man väljer att ha bindstället fäst till en flyttbar skiva, kan man klara sig genom att välja korta trådrulehållare, så att de kan hänga fritt under kroken.

Punkt 13 kanske förvånar någon. Men den som har vant sig vid att linda silket, ribbing eller hackel genom att rotera städet, vill nog ej avstå från det. För den som ej prövat på det, är det garanterat lättare – men det man ej vet om kan man ej kräva...

Givetvis är punkt 14 den viktigaste av alla. Men ett städ som någotsånär uppfyller de uppräknade önskemålen, ligger nog så bra till. Sen är det ju bara en fråga om kvalitet i utförandet, finish med mera.

Städet på en bricka

Så till min egen lösning. Som flyttbar skiva har jag en teakplatta, 25×40 cm. Jag gjorde det lätt för mig genom att inköpa en ostbricka av teak från ett varuhus. Den hade rundade hörn och fin finish. Det var bara att förse den med gummifötter, så att den står stadigt på vilket bord som helst.

På plattans ena sida är foten för bindstället fäst. Den består av en mäsingshylsa med utvändiga gängor. På foten skruvas en spännanordning med spännholk för spinnspön, sådan som fanns på Abus spöhandtag förr i världen. Med spännhylsan kan ett 10 mm mäsingsrör, som uppbär själva städet, spännas fast i önskad höjd (skivan är genomborrad för att få ökad justermån). Spännhylsan medger även att städet kan vridas, så att man ser flugans baksida.

Själva städet består av ett svarvat mäsingshus, tillpassat en axel med spännkäftar, läsmutterhjul och låsanordning från ett amerikanskt Univer-

sal-bindstäd. Jag har två olika axlar, en med spännkäftar för småflugor och en som passar till laxflugor.

På axeln har jag satt en ring, gjord av en spiralfjäder. Till denna kan material, såsom ribbing o dyl tillfälligt fästas medan man roterar städet för någon lindning.

I andra ändan av skivan finns en fot för en bindtrådshållare av 2,5 mm ståltråd. Den är böjd så att dess krok är i linje med städets axel. Bindsilket kan då hållas sträckt över densamma, medan man roterar städet, tex för att linda ribbing eller hackel. Hållaren kan flyttas till en fot bak på plattan då den ej används.

Framför städet finns ett ställbart förstoringsglas på en fot. Mina ögon klarar inte av att se detaljer i de minsta flugorna, och med litet övning går det bra att jobba genom förstoringsglasat, som kan vändas bort när det ej behövs. Förstoringsglasat sitter fast i en led av den typ som förr var vanlig i golv- och sänglampor.

Bak på plattan finns en hållare för fyra lackflaskor. Hållaren är gjord av ett teakstycke, där plats för flaskorna frästs ut. I detta sammanhang kan jag ge ett knep: lackflaskornas korkar fastnar gärna så hårt att de inte går att öppna utan tång (och då går de lätt sönder). Men fetta in flaskans gängor med vaselin, och korkarna skruvas alltid lätt upp!

Vidare finns där två korkar, de ena för att fästa färdiga flugor medan lacket torkar (eller för en modellfluga), den andra för dubbingnålen. Och dessutom finns i det nämnda teakblocket hål, i vilket man kan ställa saxar, pincett, hackeltång, whipfinisher och en enkel grej för att hålla undan hacklet när flugans huvud skall lackeras. Den sistnämnda utgörs av öglan från en säkerhetsnål infästad i en träpinne.

Vidare finns plats för ett par småprylar: en liten plastholk, i vilken jag jämnar päls håren när jag skall binda en hårfluga, och en plastholk med olika diameter i ändarna. Den sistnämnda använder jag för att placera ett halvs lag av bindsilket på exakt önskad plats. Och så finns en liten bors-te (från en elektrisk tandborste) för att borsta päls hår eller fjädrar.

Framtill på plattan har jag ett par låga, fyrkantiga skålar av genomskinlig plast. Där förvarar jag de hackelfjädrar, ribbingtrådar m m, som jag

forts på sidan 56

Även stora regnbågar kan falla för små flugor – som här en liten nymfbunden av katthår och harmask.

En nybörjares undran...

Text & foto: Ulf Börjesson

Jag har alltid varit fiskeintresserad ända sedan de första abborrharna som fångades i det minnets gyllene skimmer som är min barndoms somrar.

Visserligen har mitt naturintresse tagit sig andra former än fisket. Längre var konkurrensen mellan fisket och fågelskådningen hård, men med tiden har fisket mer eller mindre tagit överhanden. Fortfarande kan jag dock lägga ifrån mig spöet för att en stund studera en korp som spelflyger över den skira vårgrönskan eller en flock mesar som med nålvassa kontaktpip drar fram genom november-skogen.

Förra sommaren ändrades mitt fiske på ett ganska drastiskt sätt när jag för första gången på allvar provade på flugfisket. Visst har jag fiskat fluga tidigare, men det hade varit fumlande försök utan handledning och utan någon större strävan efter kunskap.

Orsaken till att jag började flugfiska var en ungdomsledarutbildning i

Sportfiskarnas regi. Utbildningen hade formen av en stegutbildning med sista och avslutande delen utformad som en flugfiskevecka i Norge. Där fick vi, förutom praktiskt fiske, även lära oss om insekter, flugbindning, säkerhet vid vadning, vatten- och biotopvård samt mycket annat.

Även om jag var förvissad om att jag inte skulle ha någon större användning för grejorna, så köpte jag både rulle, spö och lina i klass 5, som enligt mina flugfiskande kompisar skulle vara lämpligt för fisket i Norge. Hela utrustningen gick inte på många hundralappar eftersom jag var övertygad om att jag knappast skulle få någon större användning för grejorna när jag väl kom hem.

Nå, för att göra en lång historia kort, så blev jag helt betagen av flugfisket, det var som att komma tillbaka till min barndoms sommarlov då jag bäckmetat i Norrlands skogsland.

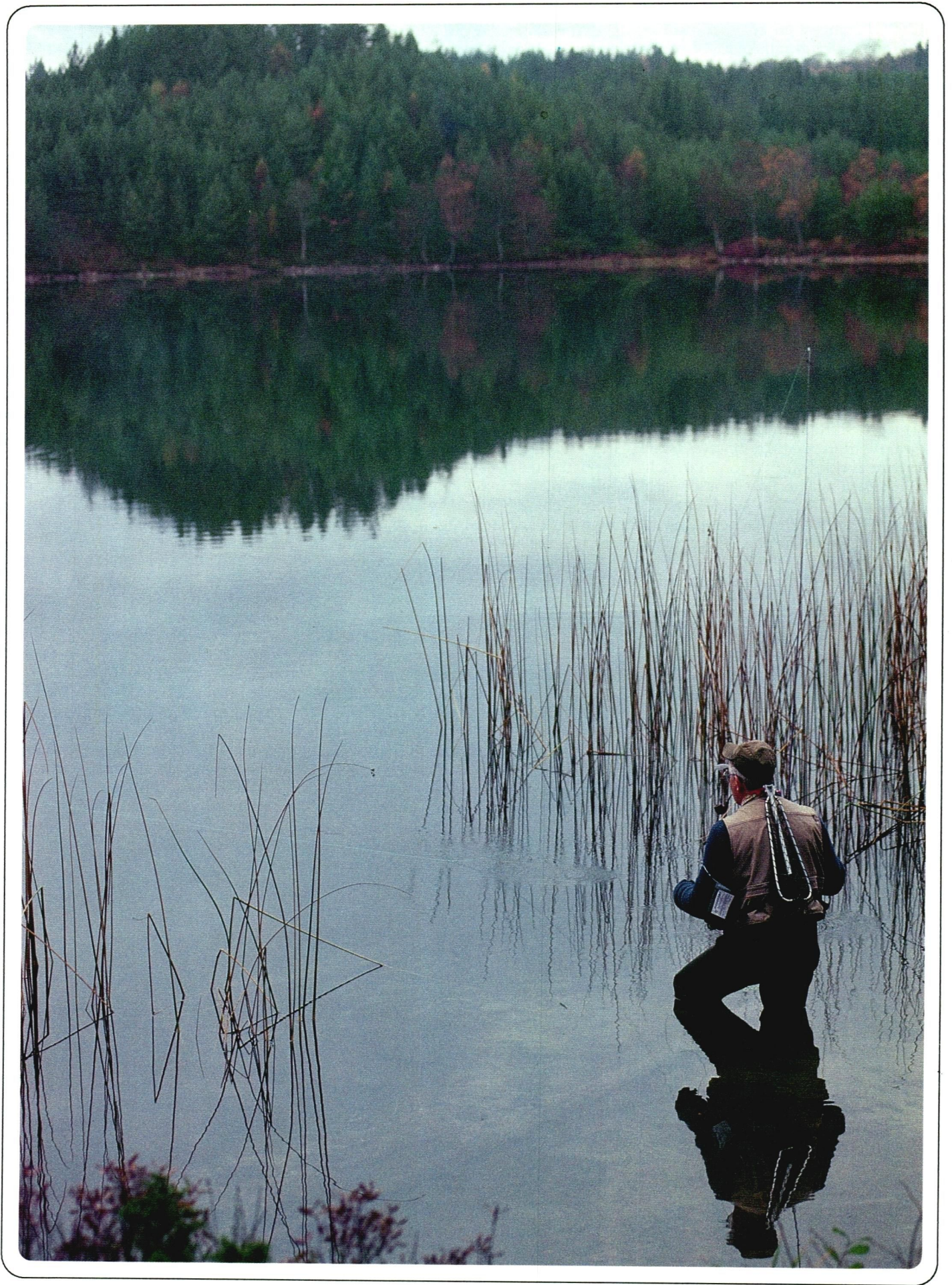
Men det var svårt!

Många svavelosande eder ekade ut över Femundsmarka dessa dagar. Mer än en gång var jag nära att knäcka spöt över mitt knä, och vid ett tillfälle såg en fiskekompis förvånat hur ett flugspö med rulle och lina for ut över en myr medan jag hoppande av ilska försökte få loss min fluga ur en tall i strandkanten.

Lusten var dock större än min ilska, och det var med ett visst vemod jag konstaterade att något liknande fiske knappast stod till buds i Göteborg, där jag bor nu.

En av mina fiskekompisar sedan tidigare var med på kursen som ledare, forts på nästa uppslag

En fin höstdag vid regnbågssjön med fisken patrullerande längs strandkanten. Här behövs inga långa kast.

forts från föreg uppslag eftersom han är en mycket duktig flugbindare och flugfiskare.

När Johan, som han heter, fick höra mina något dystra funderingar kring avsaknaden av hemmavatten lämpliga för den sortens smygfiske med imitationer som fascinerat mig i Norge, sa han att visst fanns det liknande fiske hemmavid, både i strömmande och i stilla vatten. Sedan lovade han mig, att när vi kom hem skulle han visa hur man fiskade regnbåge i sjöar med små nymfer och lång tafs. Jag kände mig en smula skeptisk inför hans entusiastiska beskrivning, men visst skulle jag försöka.

Väl hemkommen stod jag inför ett nytt problem; sista dagen på kursen hade toppen på mitt flugspö klämts av i en oförsiktigt igenslagen dörr och jag var nu utan spö till detta nya fiske. Återigen ryckte vännen Johan in och jag fick på obestämd tid låna ett spö av honom.

Under förra hösten fiskade jag som aldrig förr, men bara med fluga. Sakta, sakta har jag lärt mig att hjälpligt behärska kastandet och tillsammans med Johan har jag upptäckt en helt ny värld.

Visst finns det strömmande vatten med öring runt Göteborg, och jag glömmar aldrig min första regnbåge på fluga, en fisk som jag smög mig på och som tog min nattsländepuppa bara 5–6 meter från land.

Ja, sedan dess har jag fiskat fluga med stigande glädje – ett underbart sätt att fiska på!

Mina framgångar inom flugfisket har jag till största delen Johan och hans läromästare Sören att tacka för. Min förvåning över det enorma kunskapsförråd dessa två besitter är fort-

farande lika stor, och trots åldersskillnaden oss emellan, där Johan, "Lillgrabben", ligger ljusår före mig trots att han är nästan tio år yngre, har visat mig hur mycket det finns att lära.

Jag har slukat böcker om flugfiske tillsammans med nya och gamla nummer av FiN i en allt snabbare takt och jag har funnit att som en röd tråd genom alla berättelser finns en längtan till naturen och en strävan efter förståelse av den.

Men en sak har förundrat mig mer och mer; även om de flesta flugfiskare jag pratat med säger sig sätta naturupplevelsen högst, och de böcker jag läst på ett underbart sätt beskriver samma sak, så får jag en helt annan bild ute vid vattnet.

Vid sjön blir det plötsligt djupvädning, supergrafitspön, sjunklinor och "fulflugor" som galler, och mitt strandnära smygfiske med imitationer betraktas närmast som något suspekt. Plötsligt är det viktigast att kasta långt och att fånga MYCKET fisk. Som bortblåst är strävan att lyssna, titta och lugna ner tempot från vardagens hets. Inte har dessa vadande fantomkastare tid att studera sländkläckningar eller morkullor. Nej för tusan, här skall fångas fisk!

Min förvåning har blivit större hela tiden, samtidigt som jag som nybörjare upptäckt en ny fantastisk värld av små och stora händelser. Mina vackra, gulbukiga öringar från en liten västsvensk å, den otroliga spänningen i väntan på tafssträckningen vid nymf-fiske i stilla vatten och slutligen den, i mina ögon, stora regnbåge jag fick på en egenhändigt bunden liten nymf i Lilla Havsjön, Hökensås. En fisk som tömde min flugrulle på både fluglina och hundra meter backing, innan jag med darrande händer och

benäget bistånd från Johan och Sören kunde landa den.

Allt detta står i skarp kontrast till den störtflod av information om "Dog Nobblers", kastkanoner och annat, som jag möter. Jag kan inte säga att något är rätt eller fel. Som nybörjare blir jag närmast förvånad och förvirrad – tveksam om jag gör rätt.

I nummer 5/6 1991 hittade jag en artikel av Bengt Öste som gör mig ännu mer förvirrad. Där skriver han att stora regnbågar har ett helt annat födoval än sina mindre bröder och systrar. Det står till och med om flugorna att: "De behöver inte imitera insekter, snarare tycks det vara en fördel om de INTE gör det".

I skenet av min begränsade erfarenhet står detta i klar motsats till att de, för mig, stora regnbågar jag fångat – upp till sex kilo – samtliga tagits på små imitationer nära land.

Jag har ännu aldrig fiskat så som det fiskas i de flesta av våra stilla vatten. Kanske mest beroende på att jag alltid fått fisk på mina småflugor och därför inte "behövt" prova något annat. Men också på grund av att jag längtar efter den avkoppling som det stilla smygfisket ger, en sorts nedvarvning för att komma i takt med naturen runt omkring mig – något som jag är rädd att det ivriga långkastandet inte skulle ge.

Nu närmar sig en ny vinters första is på sjöar och åar. Så böcker och kartor samt drömmen om en ny säsong får trösta mig när jag inte sitter vid mitt städ och binder mina små flymfer, nymfer och torrflugor.

Men jag längtar! Längtar redan efter våren och en ny säsong med alla de nya upptäckter som är en del av nybörjarens privilegier...

Fortsätt smygfiska!

Bäste Ulf, det regnbågsfiske Du bedriver är också det jag själv föredrar, alltså ett fiske som kommer det "vilda" fisket så nära som möjligt. Det är också den sortens flugfiske jag försöker lära ut på de kurser jag leder.

I mina ögon är Du därmed på "rätt" väg.

När jag i FiN nr 5/6 i fjol tog till orda om "monsterbågar" och "fulflugor" var avsikten att varna för den utsättningspolitik som, till höga priser, erbjuder snabbgödda, mycket stora regnbågar, från 5 till 10 kilo. Min erfarenhet är att dessa "gödgrisar" inte förmår "ställa om" sitt födoval och gå över till insektsdiet.

De vakar ytterst sällan eller aldrig, men de låter sig ganska lätt fångas med stora, ofta färgstarka streamers som fiskas med djupt sjunkna linor. De uppför sig som tröga gäddor och

är även kulinariskt en besvikelse. Deras kött är löst och dryper av fett.

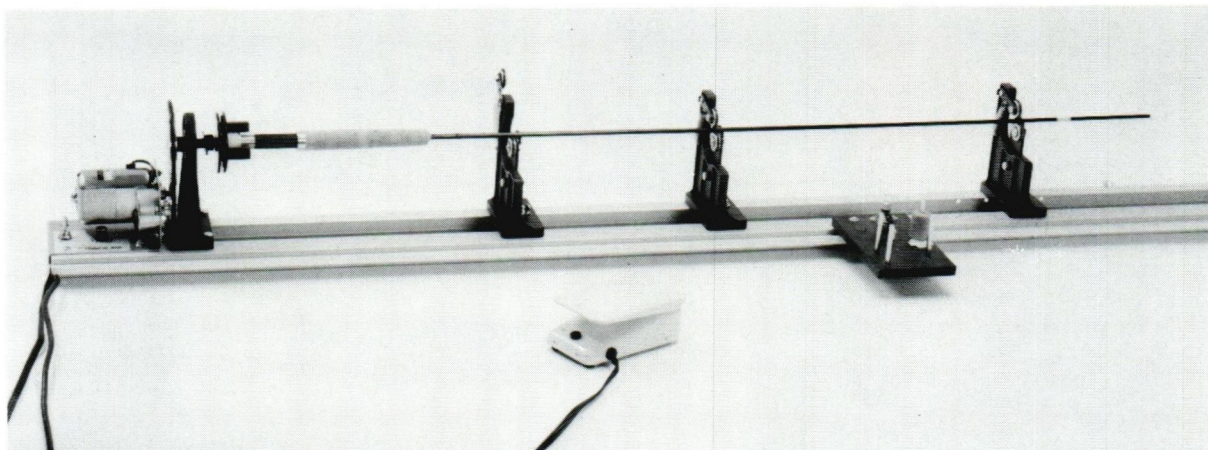
Det finns flugfiskare som uppskattar den sortens fiske – de som gärna tävlar, de som vill slå rekord. Men mitt intryck är att de är en minoritet.

När Du väljer att fiska i Lilla Havssjön på Hökensås möter Du en annan sorts utsättningspolitik. Där finns också stor fisk, men den har fått god tid på sig att förvildas och "ställa om" till insektsdiet – den är kräsen, den har ett fast kött och kan, i den sjön, sannolikt fortsätta att växa.

Så fortsätt, Ulf, som Du börjat. Det blir bara roligare med åren, och Du ökar Dina chanser att lyckas när Du möter den yttersta utmaningen – stor, skygg fisk i vilda vatten.

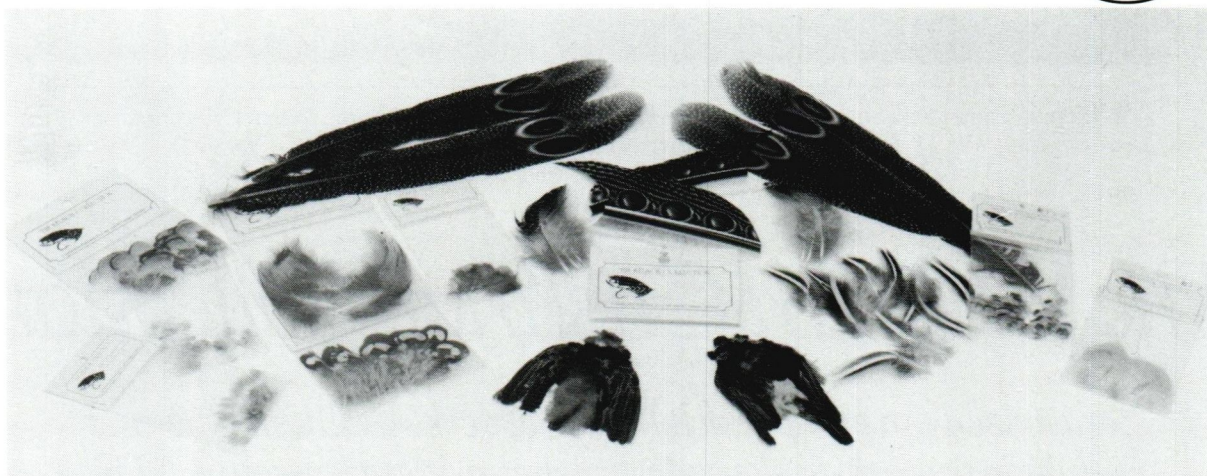
Bengt Öste

Vinterpyssel som ger fiskeglädje!

Bygg dig ett KAITUMSPÖ

USA tillverkad kvalitetsklinga i IM6 grafit till rimligt pris. Välj mellan 11 olika spön från 7'0" till 10'6". Komplettsats som innehåller handtag i naturkork. KAITUM anses av många vara marknadens mest prisvärda spö.

Botanisera bland THE KELSON COLLECTION

Ett sällsynt och spännande utbud av fjäder- och hårmaterial. Det är inte bara laxflugebindaren som hittar godbitar till sina klassiska skapelser utan här kan även torrflugebindaren hitta det han sökt länge efter. Ett så stort urval av intressant flugbindningsmaterial har du säkert inte sett förut.

VÅR
FLUGBINDARSATS
GER DIG EN BRA
START!

Lenhart Berqqvist

Marknadens största
sortering?

Sverige: Telefon 031-26 98 90, Fax 031-26 98 70, Adress: Box 2014, S-433 02 Partille
Norge: Telefon 06-80 11 60, Adress: Sørums gate 28, N-2000 Lillestrøm

William Cushner med inramning av en steelhead snidad och målad av Franz Dutzler tillsammans med sex av artikelförfattarens flugor.

The William Cushner Collection

Berättelsen om en man och hans livsverk. William Cushner samlade flugor och skapade sitt eget privata museum. Här finns idag historiska rariteter sida vid sida med det bästa som nutida flugbindare kan visa upp – allt presenterat på ett synnerligen smakfullt sätt...

Text: Walter C Johnson

Foto: Al Severeid

Det var genom ett brev, poststämplat i Ingonish i Nova Scotia den 2:e augusti 1984, som jag lärde känna en vänlig och trevlig man, vilken jag

snart kom att både beundra och respektera – och då inte enbart för hans stora insatser för att bevara och föra fram flugfiskets och flugbindnings-

konstens gamla fina historia. I brevet bad William Cushner mig att sända honom några av mina steelheadflugor att införliva i sin museiesamling.

Jag blev mycket förvånad när jag fick veta att William Cushner aldrig bundit en fluga i hela sitt liv och att han heller inte fiskade med fluga. Han var helt enkelt bara enormt fascinerad av flugbindning som konst och konsthantverk med alla dessa traditioner och långa historia. Själv var han känd som framstående rammakare med egen inramningsateljé, och man var helt förbluffad över alla utsökt vackra inramningar han åstadkom och som givit honom sådan uppmärksamhet. Hans samling växte som ett resultat av hans stora intresse och kunskapen att rama in flugorna på ett tilltalande sätt.

Ted Niemeyer, som är en av Amerikas främsta auktoriteter vad gäller öringflugor och som själv har en synnerligen omfattande privat samling av historiska flugor, blev snart konsult för William Cushners museum. Ted bodde då i Connecticut på östkusten men har nu flyttat och bor nära Seattle i staten Washington.

Ted och jag lärde känna varandra och blev nära vänner. Jag fann honom vara en minutiöst duktig flugbindare – vid sidan av många andra talanger.

Då jag först mötte honom hjälpte han till med en utställning tillsammans med Charles De Feo och Charles Krom. Dit kom många långväga besökare, bl a från Montreal och Argentina, och som speciellt inbjuden gäst kom Don Haynes, som var ordförande i The Fly Dresser's Guild i England.

Gallery 19 i New York

Bill Cushners verksamhet hade sin blygsamma start på nedre Manhattan i New York City, där över 100 års flugbindningskonst visades på hans Gallery 19 på 49 East 19th Street. Här ställdes ut flugor av Theodore Gordon, Frederic M Halford, George Holland och Belarmino Martinez tillsammans med streamers bundna av Carrie Stevens från Maine och fisketavlor målade av Charles De Feo. Men där

fanns också flugor bundna av Reuben Cross, Harry Darbee och George Grant. Den senare en berömd flugbindare från Montana, vars flugor med vävda kroppar var verkligt

Jack Smrekar, Walt Johnson och Ted Niemeyer vid en utställning i Seattle 1989.

Det finns även skandinaver representerade i Bill Cushners samling – som här laxflugbindaren Mikael Frödin.

konstfärdigt bundna och såg så naturliga ut att de verkade vara helt levande. En av George Grants bäcksländnymph, bunden med nylonmonofilament, monterades på en liten elmotor som saktat vred flugan runt under belysning.

Allt eftersom samlingen växte ställdes den också ut på The Museum of Natural History och på den berömda Angler's Club i New York. Vid en utställning på The National Art Museum of Sports berättade Bill Cushner för mig att han då hade 209 inramningar med monterade flugor och att det hade kommit hela 85 000 besökare till museet bara under en enda månad!

1977 ställdes hans dåvarande samling också ut på The Academy of Natural Sciences i Philadelphia.

Eget museum

Vid sin pensionering flyttade Bill Cushner från New York till högländerna vid Cape Breton i Nova Scotia, Kanada. Han slog sig ner i staden Ingonish, där hans samling fortsatte att växa till 230 monterade inramningar, vilka inkluderade arbeten av många prominenta bindare från USA, England, Skottland, Frankrike och Spanien. Han påbörjade också en kanadensisk samling med bindare från Quebec, Ontario och British Columbia – bl a Joe Aucoin, D A LaPointe, J C Arsenault, Ed Davis, Jack Sutton och Roderick Haig-Brown – för att nu nämna några.

Nu byggde Bill också ett litet museum i anslutning till sitt hem, och besökare började strömma till från USA, Tyskland, Kanada, Österrike, Skottland och Nya Zeeland. Vid Toronto Sportsman's Show den 16–25 mars 1979 ställdes flugor bundna av Theodore Gordon ut tillsammans med flugor av Roy Steenrod och Herman Christian, vilka fiskat med Gordon i Beaverville. Samtidigt visades gamla flugor av James Ogden, Frederic M Halford, Alfred Ro-

nalds och W H Aldham, liksom mönster av Ray Bergman, Reuben Cross, James Leisenring, Lee Wulff, John Cosseboom, Dan Baley, Charles Krom och andra. Själv anser jag att James Leisenring – författare till "The Art of Tying the Wet Fly" – var den mest talangfulle bindaren av imitationer av naturliga insekter under denna period av amerikansk flugbindning i USA, och det var hans nära vän och fiskekamrat Pete Hidy, som utvecklade Leisenrings flugor och gav dem beteckningen "flymfer" – emergerflugor av stor betydelse.

1985 lånade Bill ut de ursprungliga 230 inramningarna i sin samling till The American Museum of Fly Fishing i Manchester, Vermont, under överinseende av museieintendent Don

forts på nästa sida

The William Cushner Collection

forts från föreg sida

Johnson. Allt eftersom intresset för The Cushner Collection ökade, tog planerna på en internationell vandringsutställning till tolv europeiska länder form. Tjugofem inramade tavlor med flugor skulle ställas ut – inklusive hundra av Halford tillsammans med tre foton av den store entomologen från engelska Itchen. Därtill andra montage med flugor från dåvarande Jugoslavien, Spanien, Österrike och Frankrike. En liknande utlåning skedde till flugfiskedagarna 1991, då publiken kunde se delar av hans samling i Elverum.

Ofta kombinerar Bill Cushner sina inramningar av flugor med foton, akvareller eller annan fiskekonst. Ett exempel är en originalmålning av John Atherton. Det är ett stilleben med en bok om steelheadflugor och ett spö, under vilket är monterade rader med flugor nedstänkta i passepartouten i samma ram, vilket ger en tredimensionell känsla. En annan montering består av 40 av William James Lunn's flugor placerade kring en bild av floden Test i England. Lunn's favoritmönster, The Lunn's Particular, är också med i montaget.

Till en utställning krävdes många inramningar med flugor för fiske efter atlantlax, och Bill Cushner skaffade dem från världens bästa bindare av dessa speciella flugor. De kom till exempel från Megan Boyd, Alex och Colin Simpson i Skottland och Michael Rogan i Irland. Bill skaffade också en samling från Belarmino Martinez i Spanien. Dessa monterades runt en hoppande lax målad av Charles De Feo. Där fanns dessutom samtliga flugor bundna av Cummins i England till 1913 års upplaga av Ronald's Entomology. Varje inramning innehöll också de handmålade planscherna från en tidigare utgåva från 1860-talet.

När William Mills and Son slog igen i New York, köpte Bill hela deras lager av gamla flugor. Han fann då många intressanta skatter – bl a tre originalflugor bundna av ingen mindre än Theodore Gordon själv. Dessutom kom en fluga, som Price Tannatt givit Charles De Feo 1920, till muséet. Därtill fem nymfer bundna av Edward Hewitt. Och så fortsatte det...

Bill Cushner kommenterade nyförvärven: "Varje flugbindare är som en konstnär – den personliga stilen kan avläsas i sättet att binda, och stilen är

lika individuell som konstnärens penseldrag på den spända oljeduken eller på akvarellpapperet."

Fantastiskt hantverk

Joseph D Bates, Jr – författare till "Atlantic Salmon Flies and Fishing" och ledande amerikansk auktoritet – beskrev en gång i detalj de minutiösa förberedelserna och uppmärksamheten även på de minsta detaljerna, som William Cushner ägnade sitt arbete. Jag återger här ett utdrag ur en artikel som Mr Bates skrev i "The Atlantic Salmon Journal".

"De flugor som fångat William Cushners intresse studerar han ingående och ordnar dem precis som en konstnär förbereder och organiserar layouten på sin duk. Om han vill ha med ett foto eller ett originalkonstverk, hur ska han då komponera layouten på bästa sätt? Storlek, färg och den speciella karaktären hos de aktuella flugorna är kanske av största betydelse för helheten. Hur många ned-sänkningar ska passepartouten ha? Ska de vara rektangulära, runda eller ovala? Vilken bakgrundston ska användas och hur ska ramen se ut för att ge det hela rättvisa...?"

När Bill Cushner förberett layouten, borrar han tunna hål i ramens träbakstycke i vilka han sedan placerar tunna men starka nålar av plexiglas. Dessa tunna och färglösa nålar limmas fast. Flugorna fästs därefter på de tillplattade huvudena med vattenlösligt lim för att flugorna inte ska skadas av något kemiskt lösningsmedel.

Alla sammanfogningar i passerpartout och ram är så skickligt gjorda att de är helt osynliga, och när allt är monterat och klart, förseglas inramningen så att den blir helt dammtät. För högsta kvalitet mot tidens tand använder William Cushner dessutom enbart syrafri passepartoutkartong. Inga mal kan komma in – och ingenting kan heller gulna med åren.

Florence i Oregon

William Cushner fortsatte att rama in flugor och samlingen ökade med bland andra Poul Jorgensen – ansedd som en av de bästa laxflugebindarna i Amerika – samt Lee Wulff, Ernie

Schweibert och Vince Marinaro. 1986 flyttade så Bill med sin fru från Nova Scotia till staden Florence på Oregons västkust. Här återinvigde han sitt museum 1988 och fortsatte bygga upp sin samling med bindare från främst västra USA. Bills svärson Jack Smrekar blev samtidigt intendent för muséet.

Nordvästra USA har sin egen flugbindningstradition. Här fiskar man steelhead och havsvandrande strupsnittsöring samt stillahavslax. Här finns också flugfiskare med ett eget sätt att se på sin flugbindning och med egna innovationer, och det var nu som jag slutligen kom att bli närmre bekant med Bill.

Min gode vän och fiskekamrat sedan många år, Ralph Wahl och hans underbara fru Fern från Bellingham i Washington, bjöd mig en dag på lunch i sitt hem. Ralph är en legendarisk steelheadfiskare och författare till två fantastiska böcker, "Come Wade the River" och "One Man's Steelhead Shangri-La". Ralph var också god vän med Roderick Haig-Brown, författaren från British Columbia, liksom med Tommy Brayshaw, berömd fiskekonstnär. Till samma lunch hade Ralph också bjudit Bill Cushner som hade med sig några inramningar, vilka imponerade mycket på mig.

Efter vår kontakt märkte jag hela tiden hur samlingen växte. Nya flugor av både pionjärer och nutida västkustbindare kompletterade Bills museum. Steelheadfiskare som Jim Pray, Joe Howell, Peter Schwab, Ralph Wahl, Mike Kennedy, Wes Drain, Al Knudson, Trey Combs, Bill McMillan samt författaren till dessa rader hörde till dem som hedrades med en plats i Bill Cushners växande samling.

Detsamma gällde fiskekonstnärer som Robert Abbott, Peter Corbin, Maynard Reese, John Swan, Mike Stidham, Ed Monroe Jr och Frances Golden – liksom träsnidaren Franz Dutzler från Sisters i Oregon, som har två av sina fiskar ramade tillsammans med flugor. Min gode vän Syd Glasso är representerad med nio speyflugor för steelheadfiske i en och samma ram. Nio akvareller målade av Bill Elliot ledsagar varje mönster. Dessa kom ursprungligen från Jim Taylors samling i Kalifornien. Syd var pionjär när det gäller fisket med speyflugor i vår del av världen och utvecklade eg-

forts på sidan 52

Black Shadow®

– Succén som bara ökar, år från år!

FLUGFISKARE

Avsluta säsongen med att prova BLACK SHADOW – dom nya "proffsgrejorna" som alla talar om! **JUST NU** dessutom **EXTRA RABATTERBJUDANDEN!**

FLUGRULLAR *(OBS, gäller till 30/11 -92)*

Vi betalar 500:– (!) för din gamla (fungerande) flugrulle om du byter upp dig till en "B-S" rulle!

Om du vill köpa rullen utan byte, får du just nu en valfri "B-S" fluglina på köpet! (Utan kostnad.)

Rullarna kostar från 1395:– till 1995:–, har livstids garanti samt alltid kostnadsfri service!

FLUGSPÖN *(OBS! gäller till 30/11 -92)*

Om du köper ett enhands Black Shadow flugspö i längd 8'6"–11'3" får du en passande fluglina, flugask samt öringflugor till ett sammanlagt värde av 500:– (!) helt utan extra kostnad!

Väljer du ett tvåhands laxflugspö i längd 12'–18' får du till detta en passande fluglina, flugask samt laxflugor till ett totalt värde av 1000:–!!!

Pris på enhandsspön från 890:– samt tvåhandsspön från 1890:–.

Om du föredrar att bygga själv har vi naturligtvis spöklingsor i lager, liksom alla tillbehören, men även kompletta byggsatser finns!

FLUGBINDNING

Vi är också mycket välsorterade i krok och övrigt flugbindningsmaterial. Stora mängder städ och handverktyg finns också i lager.

Eftersom den egentliga flugbindarsäsongen börjar NU, har vi laddat upp lite extra inför starten!

KATALOGER

Beställ våra kostnadsfria kataloger, där du kan läsa mer om spön, rullar, linor och alla övriga "B-S" artiklar. Uppge endast namn och adress!

Bringséns Sportfiske

Parkv. 33, S-375 00 MÖRRUM — SWEDEN

TELEFON 0454 - 507 50 vx.

(FAX. 0454 - 510 48)

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Spön och linor

Flugspön är kanske flugfiskarens käraste och mest personliga del av utrustningen, dessutom oftast den klart dyraste delen, vilket innebär att man väljer sig denna fiskekamrat med största omsorg. Det svåra med spön är att de olika utförandena med taperingar och aktioner av de mest skilda karaktärer inte passar alla.

Var och en kommer så småningom att finna fram till det som passar bäst just för honom/henne för tillfället. Det är inte ovanligt att man senare kommer att ändra sin inställning till de olika spötaperingarna. Ibland kan man helt ändra uppfattning – själv var jag anhängare av snabba spön med progressiv toppaktion när de första kolfiberspöna kom. Dessa gjorde det enklare att kasta och att komma långt. Efter 15 år med kolfiberspön i handen har jag nu lärt mig mer om kastteknik och ändrat uppfattning och tycker bättre om de mjukare spöna. Därför kan naturligtvis recensioner av spön inte bli annat än en personlig, subjektiv bedömning – vem det än är som bedömer dem.

Från Normarks kommer den nu välkända Whiskerserien som omfattar flera olika typer av flugspön. Vi har testat ett enhandsspö för lätt lax- och havsöringsfiske, Whisker Fly 11 fot och 3 tum i klass 8–9. Spöt är försett med tvåhandshandtag, men den övre delen är inte större än på ett vanligt enhandsspö. Spöt är alltså i första hand avsett för enhandskastning.

Ringarna på detta tredelade spö är av lågfriktionstyp, enfotade och sitter fast med en mörkt lila lindning med röda bårder. Finishen får med beröm godkänt även om den inte får absolut toppbetyg – något lacklager extra på lindningarna hade tex inte skadat.

Rullfästet är av den numera allt vanligare typen med övre delen instucken i handtagets nedre del samt ring som skruvas över nedre delen med dubbla skruvringar. Det är tillräckligt stort att passa alla rullar. Holkarna är av den beprövade spigotmodellen och verkar kraftiga och säkra, med god slitmån.

Många långa enhandsspön brukar kasta bäst ju längre ned på handtaget man håller – vilket kan vara rätt besvärande eftersom det då inte riktigt stämmer med greppet, men detta spö har fått en perfekt balans i detta avseende – handen mitt på handtaget och man får den bästa kastdynamiken.

Aktionen i detta spö är utan tvekan mycket intressant – den tycks kunna anpassa sig till olika linlängder och lintyngder på ett sätt man sällan ser

Normarks Steelheadlina i WF-utförande har förlängd klump för bättre línkontroll.

ABU-spöt är försett med greppvänligt handtag av cigarrmodell.

hos flugspön. Med kort lina ute – 10–15 meter – är aktionen närmast progressiv, dvs att övre tredjedelen mest är i arbete. Drar man ut 10 meter till kommer hela spöts klinga i arbete och man känner aktionen ner i handtaget. På detta sätt får spöt mycket goda kastegenskaper för de flesta olika kast – det fungerar alltså utmärkt för både spey- och underhandskastning med lång lina, det tål stor belastning med mycket lina ute vid långkastning, och man kan lätt och elegant gå omkring och fiska på näravstånd utan att spöts aktion för den skull bli okänslig.

Tvåhandskastning är som sagt kanske inte att rekommendera för dessa spölängder, men med rätt teknik kan man kasta mycket bekvämt även med dubbelfattning. Inte ens de kraftigaste överhandskasterna med dubbelfattning ger några märkbara efterslingor i spöaktionen – linan flyter nästan spikrak genom luften.

Sammanfattning: Whisker Fly 11 fot 3 tum klass 8–9 är ett av de trevligaste spön i dessa längder som FiN testat. Det har utmärkta kast- och fiskeegenskaper och kan ta fram mer kraft djupare ner i klingan ju mer lina man använder – en egenskap som är ganska sällsynt i denna klass.

Pris: ca 1 195 SEK.

En lite lättare kusin i Whisker-familjen är den tvådelade 9-fotaren i klass 4–6. Spöt som har samma typ av rullfäste som 11,3-fotaren, har dock försetts med något enklare snakeringar, förutom linföraren som är av Fujityp, samt päronögglan av metall. Finishen är också på detta spö fullt godkänd om dock inte i toppklass.

Spöts aktion är en ganska tydlig relativt långsam helaktion med största delen av kastzonens kraft hämtad från nedre halvan. Så mycket faktiskt att toppen kan upplevas som något vek, dock inte svajig. Spöt ligger lätt och fint i handen under kastningen även om det har en svag tendens att krypa något nedåt under långkastningen. Det kastar mjukt och fint på medelavstånd där det har sin bästa sida. Här är det enkelt att lätt och tyst utföra de flesta typer av kast. Dessutom ger spöt en skön känsla av fis-

forts på nästa sida

NORMARK:s Whisker Fly spö i längden 11 fot 3 tum har handtag för dubbelfattning, men fiskas lätt med en hand.

forts från föreg sida

ken under drillningen då varje rörelse känns ned i handtaget.

Vid långkastning – dvs kast på mellan 25 och 30 meter kan den något vekare toppen märkas som svaga, knappt märkbara efterslängar på linan. Denna tendens försvinner så fort man går ned lite i längd och kastar på de normala avstånden 14–25 meter.

Sammanfattning: Whisker Fly 9 fot i klass 4–6 är ett lätt och elegant flugspö som ger en härlig känsla av fisken under kampen och som har sin bästa gren i kastning på normalavstånden 15–25 meter, där det kan utföra alla special kast för tex torrflugefiske med god linkontroll.

Pris: 965 SEK.

Fly Max Pro

ABU har ju under den gångna säsongen lanserat en hel serie nya redskap för flugfiske. Tidigare har vi i FiN testat linor och tafsar och här kommer våra intryck av de nya spöna.

Spöt vi testat heter Fly Max Pro och har en längd av 9 fot och är klassat 6–7. Fly Max Pro är tillverkat av en kolfiber som kallas TH836X High Modulus, som av tillverkaren sägs vara extremt lätt och starkt. Spöt har ett elegant rullfäste i trä med insticksfäste i handtagets nederdel. Handtaget är gjort i den sk cigarrmodellen och har ABU-märket i gjuten plast längst ned, där det inte är störande för greppet under kastningen.

Ringarna är av keramisk lågfriktionstyp, enbenta men stabila. Holkarna är av topp-över modell och klingorna sitter bra utan vridningar. Finishen på lindningarna är mycket god liksom på spöt i övrigt, men når inte upp till toppklass.

Aktionen kan närmast beskrivas som snabb, progressiv halvaktion, dvs att spöt främst arbetar med den övre delen. Vid tunga lyft och långkastning kan även den nedre börja arbeta, men under kastning är det inte helt lätt att koppla in den. Detta innebär att spöt kastar mycket lätt och distinkt på normala avstånd med linor av angiven klass, men att det faller något när långkastning sätts in eftersom underdelen inte riktigt klarar att hjälpa till. Övriga kast utför spöt med beröm godkänt, speciellt switchkastning på normala avstånd går bra, medan klingan vid single spey – med dubbledrag – på längre lina faller igenom något.

Sammanfattning: ABU:s nya spö Fly Max Pro är ett lättkastat spö med progres-

siv aktion. Det har hög känslighet och god linkontroll, kastar utmärkt på normala avstånd men underdelen har en viss tendens att släpa efter något vid hög belastning.

Pris: 1 495 SEK.

Normarks Steelhead Taper

Linor är ett kärt problem och här har flera nyheter presenterats de senaste åren och flera kommer det inom den närmaste tiden, bla från Normarks. Medan vi väntar på dessa har vi roat oss med att se på några linor som presenterades i våras, bla Normarks nya sk Steelhead Taper från Scientific Anglers, där vi provat en flytande WF 9.

Det speciella med denna tapering är den tjockare delen av linan. Den taperade delen mäter ca 21 m; bakom denna kommer sen skjutlinedelen på ca 14 meter. Den liknar alltså i mycket en longbelly, men har sin tjockaste del ca 11 meter, bara knappa 3 meter från spetsen. Detta betyder att taperingen i sig också kan sägas likna en WF-lina med en tyngre och längre baktapering, och det är väl detta att linan skall ha både longbellyns fördel vid specialkast och mendning samt WF-linans fördelar vid överhandskastning som fabrikanterna strävat efter.

Förutom detta skiljer sig linan från andra genom det styvare höljet som gör linan stelare och hårdare än andra linor. Detta skall enligt fabrikanterna ge maximal linkontroll vid tex mendning under lax- och havsöringsfiske samt förstås också fiske efter steelhead.

Hur stämmer då beskrivningen med verkligheten? Ja, linan är faktiskt intressant ur många synpunkter – bla är det en av de få jag utan större problem kan kasta ut i ett drag med bara rullen i handen, dvs utan spö. Detta test visar ganska väl linans egen kastförmåga, eftersom inget spö finns som kan kompensera för olika mindre bra egenskaper. Här fick jag god hjälp av linans tapering men också av dess styvhet vilken bär linan både i fram och bakkast på ett bättre sätt än mjukare linor brukar kunna.

Vid fiske med linan fungerar speciellt de kraftbesparande underhandskasterna samt speykast bra, samt förstås mendningen, där hela linan lätt mendas upp, utan att den förargliga sista metern missas.

Under den tid testet varade kunde inga märken i linans hölje upptäckas,

varför man får förmoda att den håller normal Scientific Anglersstandard.

Pris: ca 500 SEK.

Omärkta linor i andrasortering

Firman Highlander Sports i Göteborg har under den senaste säsongen introducerat fluglinor av andrasortering till betydligt lägre pris än de nya betingar. Linorna har inga märkesbeteckningar och felen som klassat ned dem kan vara av skiftande slag, tex färgnyanser, taperingar eller inblandning av sjunk- resp flytelement i höljet. FiN har tittat på några stycken av dessa, samt provfiskat med ett par av linorna.

Den ena – en DT lina med sinktip i bägge ändarna – blev vi tyvärr av med under det första fisket då den fastnade i en bottensten och höljet gav med sig under försöken att ta hem linan. Nu kan detta ha berott på att knuten var ojämnt dragen så att kraften låg på en slinga som skar ned genom höljet.

Vidare har vi kastat med en orange flytande lina, vars ursprung man med stor sannolikhet kan lista ut. Linan flöt högt och fint och uppförde sig i övrigt helt normalt, möjligtvis kan man anförda att klassningen var ett steg för hög – WF 5 hade passat bättre. Kanske beror detta på att taperingen på WF-delen tycktes något tunn.

Priserna ligger på ca hälften av normalpriserna för förstasorteringslinorna.

Mini-termos

Bland lite mer udda grejor – men för den skull inte mindre viktig för en trivsamt fisketur – har FiN fastnat för en liten mini-termos för 200 kronor, som fått följa med under sommarens utflykter. Den heter Crown Stainless och rymmer 3 dl varm dryck. Höjden är endast 20 cm, vilket gör att termosen lätt går ner i fiskevästen eller jackfickan. Termosen är perfekt för en kvällstur eller då man vandrar längs ett vattendrag. En stor termos "parkerar" man gärna tillsammans med bilen, eftersom den är tung att släpa på. Mini-termosen bär man däremot med sig och kan ta fikapaus vid bästa höljan. Som namnet anger är termosen tillverkad i rostfritt stål. Muggen är av svart plast och skruvkorken är konstruerad så att man kan hålla utan att lossa den helt vilket gör att värmen hålls bättre.

Mer fiske i TV

FiN har tidigare efterlyst mer fiske i svensk TV. Nu meddelas det att Martin Falklind och Jörgen Stenberg skall producera en serie på sex sportfiskeprogram vilka kommer att visas under lika många lördagskvällar i TV2 med början nu i oktober.

Programmen kommer att handla om spännande sportfiske i skilda miljöer runt om i världen. Fadder för det hela är Lennart Nyman på WWF, som sänt ut teamet för att undersöka förutsättningarna att genom sportfisketurism rädda hotade vattenmiljöer från annan exploatering.

Första programmet är inspelat vid Uralflodens delta i Kazakstan. För oss flugfiskare kan speciellt noteras att Örjan Lundholm, Piteå, kom hem från den resan med ett fantastiskt rekord – en Belugastör på 82 kilo fångad på fluga!

Red.

Ett enda fiskekort

Varje år lägger vi ner åtskilliga kronor på ny utrustning, resor till våra fiskevatten och fiskekort. Slår vi samman de olika kostnaderna blir det en rejäl slutsumma och de flesta är beredda att betala bra många tusenlappar för sin hobby. Men samtidigt håller vi hårt i plånboken när det gäller att stödja ideella föreningar och organisationer som gör vår sport möjlig. Skulle till exempel bara var tionde FiN-läsare gå med i Älvräddarna, skulle organisationen få en rejäl medlemstillströmning – och dessutom ett värdefullt ekonomiskt bidrag till sin verksamhet.

Tidigare har FiN också berättat om en annan kampanj, nämligen islänningen Orri Vigfússons aktion för att lösa in den färöiska laxkvoten i Atlanten – en fantastisk idé av en mans framsynhet. Det arbetet går nu vidare genom The Committee for purchase of open sea salmon quotas. Man deltar nu också från våra nordiska länder i detta arbete – i Sverige genom Sportfiskarna i Göteborg och Bohus län.

Det är initiativ av ovan nämnda slag som avgör om vi i framtiden ska ha älvar att fiska i och lax i havet som kan gå upp i älvarna.

Köp ett enda fiskekort mindre – och stöd istället någon av dessa organisationer med motsvarande summa genom att sända in pengarna till de postgirokonton du finner här intill.

Det kan väl din hobby vara värd...?

Red.

VI HAR DET MESTA, här är en del exempel:

FLUGSPÖN och KLINGOR från:

BRUCE & WALKER, CENTURY, DIAMONDBACK (ny serie), DAVID NORWICH (M-400), FISHER, HARRIS, LAMIGLAS, SAGE, SHARPE (träspön).

FLUGRULLAR från:

BRUCE & WALKER, LEEDA, SCIENTIFIC ANGLER, LOOP.

FLUGLINOR och TAFSAR från:

AIRFLO, DAI RIKI, MASTERLINE, LOOP, SCIENTIFIC ANGLER. (Bl.a. MASTERY).

FLUGBINDARVERKTYG från:

DB (Griffin), LUREFLASH, MATARELLI, REGAL, WEAVER.

SPÖBYGGNADSGREJOR:

Bra kork, handtag, SEYMO och PERFECTION spöringar, J&S, REC, STRUBLE, WAYLAND rullfästen. SUPER SWISS nickelsilverholkar. GIBBS och FLEXCOAT spölack. GUDEBROD tråd m.m.

Bra jakt och fiskeknivar från BUCK, BRUSLETTO, GERBER, KATZ, RUSSELL m.fl.

VINTERREA på färdiga spön, rullar och linor.

OM DU VILL,
BYGGER VI DITT
SPÖ. DU VÄLJER
KLINGA OCH
DETALJER!

ELGECO

Box 8012

S- 421 08 Västra Frölunda

Sweden

Tel 031-473560

Fax 031-493581

Mera i prislistan.

Svenska kommittén för atlantlaxens bevarande

Sportfiskarna i Göteborg och Bohus län

Postgirokonto 875 94-8

Märk talongen "Västkostlaxen"

Älvräddarnas Samorganisation

Postgirokonto 73 65 73-7

UNNA DIG DET BÄSTA

- **M 1 och M 3 är flugspön i särklass!**
- **Feeling – den prisvänliga nyheten!**

Tillverkat i Tyskland

Återförsäljare: Alnö Sport & Fiske/Alnö • Blixt Sport/Umeå • Christers Sportfiske/Skövde • Fiskarnas Redskapshandel/Stockholm • Fiskeknuten/Kristianstad • Fiskemagasinet/Karlskrona • Fiskeservice/Östersund • Fiskeshopen/Bollnäs • Fiskeredskap/Katrineholm • Fiskeredskap/Nyköping • Fly-Dressing/Huskvarna • Husbergs/Uppsala • Jakthuset/Eskilstuna • Kungsfiskaren/Haparanda • Rekord Fiske/Mörum • Skeppsfournering/Norrköping • Sportfiskedepån/Helsingborg • Sportimport/Sandviken • Strömvalls/Göteborg • Vapencentralen/Kalmar • Varuhallen - Hobby/Ängelholm • Willys Sportfiske/Västerås • Wittlocks Sportfiske/Halmstad • Wobblers Sportfiske/Malmö • Wollmars Sportfiske/Borås • Norge: Nye Sport Co/Oslo • Finn de Lange/Bergen • Nor Sport/Trondheim • Finland: Kenkä - Masa/Pieksämäki.

BOK- BITEN

Redaktör Jan Sekander

Mycket om lax och laxflugor

Så är vi då åter tillbaka i vardagslivets alla uppgifter efter en sommar som kommer att gå till historien som en av de torraste, varmaste och längsta – åtminstone i södra Sverige. Kanske har den inte bara varit till glädje, utan även till bekymmer för oss flugfiskare med lågt och alltför varmt vatten i älvarna och myriader av mygg.

Men inget ont som inte har något gott med sig, nämligen goda tillfällen att slappa i hängmattan eller i skuggan utanför tältet tillsammans med de böcker som flugfiske, som trots goda föresatser, aldrig blev lästa i vintras.

Nu möts vi till en ny boksäsong och inleder Bokbiten med två synnerligen vackra böcker om flugor och flugbindning. Den första handlar om laxflugor, den andra om öringflugor – och båda presenterar flugbindning som skön konst...

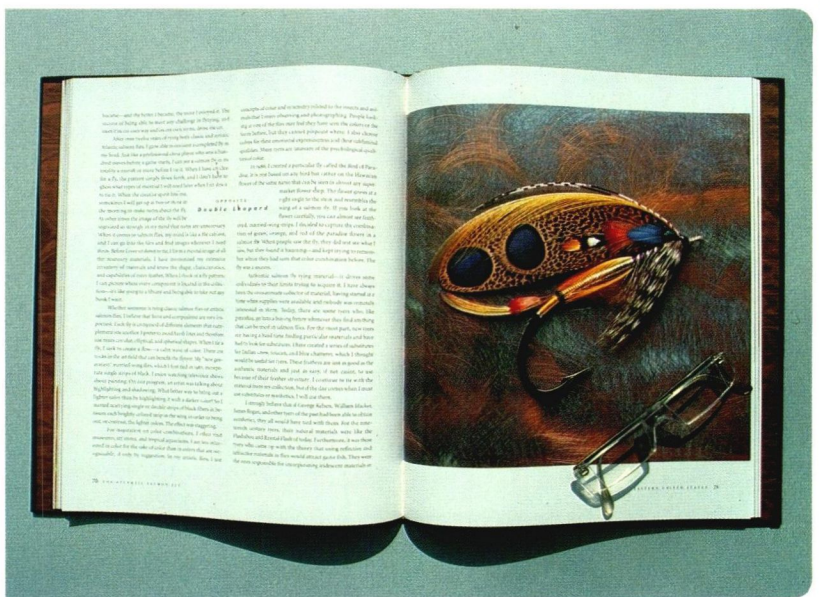
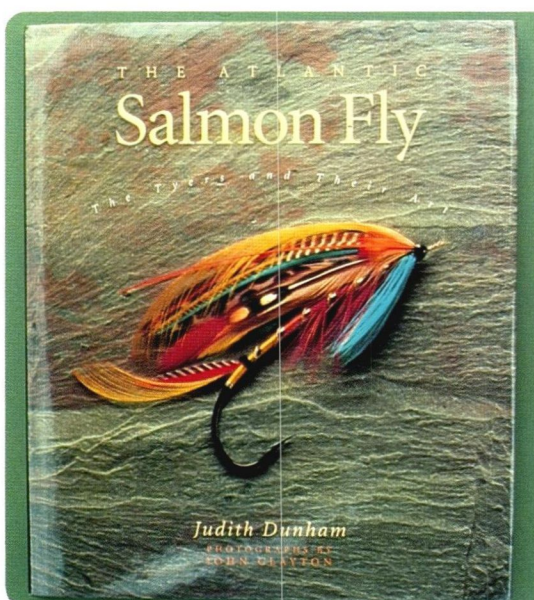
Judith Dunham: *The Atlantic Salmon Fly*.

Chronicle Books.

SEK 424 hos Fly-Dressing i Huskvarna.

Det finns flugor och det finns flugor. De flesta binds naturligtvis för att locka en fisk till hugg, medan andra enbart binds för vägen. Judith Dunham har givit sin bok "The Atlantic Salmon Fly" underrubriken "The Tyers and Their Art". Hennes bok är alltså närmast att betrakta som en bok om flugbindning som konst och konsthantverk. Till detta bidrar i mycket hög grad bokens bilder, fotograferade av John Clayton. Tillsam-

Väl mött igen!
Jan Sekander

Judith Dunhams "The Atlantic Salmon Fly" är en synnerligen vacker bok.

mans har de skapat en mycket vacker bok om laxflugor.

"The Atlantic Salmon Fly" är emellertid ingen instruktionsbok i det gamla hantverket att binda laxflugor. Den är egentligen ingen fiskebok över huvud taget. Jag uppfattar den istället mer som en konstbok, där författarinnan har intervjuat en rad skickliga laxflugbindare från USA, Europa och Japan, som har specialiserat sig på att binda vackra "showflies" med de gamla fulldressade laxflugorna som utgångspunkt. I några fall visas också klassiska mönster. Men många av de presenterade flugbindarna har istället valt nya, egna kompositioner – på samma sätt som japanen Ken Sawada, vars bok FiN tidigare anmält.

I "The Atlantic Salmon Fly" låter alltså Judith Dunham ett tjugotal bindare i kåserande form presentera sina laxflugor. De berättar om sin egen och flugornas bakgrund, ofta med intressanta historiska detaljer från flydda dagar.

Bland de bindare Judith Dunham låter komma till tals finner vi många som är välkända också för en nordisk publik – tex Ken Sawada, Poul Jorgensen, Keith Fulsher och Ted Niemeyer. Men hon presenterar även en lång rad mycket duktiga flugbindare vilka är okända hos oss – eller i varje fall för anmälaren av denna bok. En sådan intressant bekantskap vill jag speciellt nämna: Steve Fernandez, designer och arkitekt, som skapar helt nya laxflugor. Han tillverkar även sina egna krokar – krokar som i sig är superkänsligt designade miniskulpturer redan innan han börjar klä dem i fjäder...

"The Atlantic Salmon Fly" har inte för avsikt att lära dig binda några laxflugor. Men har du redan klarat av de första grunderna, får du här mycket inspiration att gå vidare i den högre skolan.

Ingen förblir oberörd av bokens intressanta text och vackra bilder.

Gunnar Johnson

Även öringflugor...

Judith Dunham: *The Art of the Trout Fly*, Cronicle Books.

Fly-Dressing.

Pris: SEK 495:–.

The Art of the Trout Fly är titeln på ytterligare en bok av Judith Dunham – även den om flugor av internationella mästarebindare. Lika lite som The Atlantic Salmon Fly, som recenserats här ovan, är detta enbart en handbok i praktisk flugbindning. Snarare ser boken på flugbindning som konst och hantverk av högsta

klass. Flugor bundna för väggen lika mycket som för vattnet.

Flugbindare som Dave Whitlock, Poul Jorgensen, Lee Wulff och Preben Torp Jacobsen – för att nu nämna några – presenterar sina mest namnkunniga flugor tillsammans med en kortare betraktelse över sin hobby, ibland med en liten filosofisk eller historisk bakgrund.

Till det mycket positiva intrycket av Judith Dunhams bok bidrar också i hög grad Egmont van Dycks fantastiska färgbilder. Det här är en mycket vacker bok som inbjuder till sköna stunder i bästa läsfåtöljen.

Jan Sekander

Kvinnor kan!

Salmon & Women, Paterson och Behan.

(266:– SEK från Fly-Dressing, Box 2003, S-561 02 Huskvarna.)

Det är ett oomkullrunkeligt faktum men inte desto mindre anmärkningsvärt. Den största laxen som någonsin fångats i brittiska vatten, den största flugfångade laxen och den största vårlaxen som också någonsin fångats i brittiska vatten har alla ett drag gemensamt. De har fångats av en KVINNA.

Ja men, det är självklart, utbrister min lagvigda. Kvinnan är bättre som fiskare. Så enkelt är det. Eller?

I klassisk stil har detta spörsmål föranlett långa mer eller mindre vetenskapliga utläggningar.

Med tanke på den tid som män i relation till kvinnor lägger ned på aktivt sportfiske borde sannolikheten tala för att i alla fall något av dessa rekord skulle tillhöra en man.

Wilma Paterson, som är journalist, författare och som medverkat i TV, började själv fundera kring detta tema efter en veckas fiske i Irlands berömda Blackwater. Dock fick hon inte en enda fisk.

Peter O Behan är professor i klinisk neurologi. Ett av hans forskningsområden är laxens födobeteenden och om de kan kasta ljus över det mänskliga anorexia-problemet.

Alltså sätter sig dessa personer ner och försöker finna en förklaring till denna exceptionella kvinnliga framgång.

Boken inleds med en omfattande kulturhistorisk del med berättelser om olika kvinnor vid laxvatten. Självklart inleds den med miss Georgina Ballantine, som den 7 oktober 1922 fångar vad som ännu är de brittiska öarnas största lax. Sedan följer det flera kvinnliga rekordinnehavare.

Kvinnor som fångat osedvanligt många eller stora laxar. Kvinnor med nybörjar-tur o s v.

Bokens senare del försöker förklara varför dessa framgångar just har drabbat kvinnor. Professor Peter Behan drar en lika trevlig som tankeväckande slutsats. Laxen reagerar för kvinnor via feminina feromoner! Detta ämne, som sprids via fingrar till lina och fluga, blir oemotståndligt för laxen!

Det hela blir till en lättsmält och småtrevlig bok som, om inte annat, bör lämnas till Din livsledsagerska, som man gärna ser följer med och deltar i laxfisket.

Claes Hederstierna

En bok för "tänkande" fiskare

Richard Waddington: *"Waddington on Salmon Fishing"*.

The Crowood Press, 1991, £16.95

Publiceringen av Richard Waddingtons femte laxfiskebok torde sannolikt väcka en närmast skräckblandad förtjusning på sina håll. Sin första lax fångade han för 68 år sedan och hans första bok utkom 1947. Men även om han sett A H E Wood fiska 'greased line' på Cairnton får man inte tro att han är gammalmodig i sitt fiske. Waddington är tvärt om en kreativ och kontroversiell teoretiker. Han har alltid hävdat att laxfiskare behöver en teoretisk grund för sitt fiske. Man måste utgå från en modell för laxens beteende, annars blir fisket bara slumpartat. För Waddington är denna modell något av ett självändamål; snarast en intellektuell utmaning.

Waddington har inte heller denna gång skrivit en traditionell instruktionsbok om allt från tafsar till hur man landar fisk. Han skriver för en läsare som kommit förbi nybörjaråren, och som vill bli "En Tänkande Fiskare". Han prioriterar djupet framför bredden när han koncentrerar sig på frågorna varför och hur laxen hugger, samt vad och hur laxen ser.

Om man jämför med hans förra bok ("Catching Salmon", 1978) finner man att han har ändrat ståndpunkt på ett antal viktiga punkter, och hans nya idéer kan säkert väcka diskussion längs älvarna. Waddington hävdar numera att flugans färg är helt irrelevant för fisket. De tabeller över förhållandet mellan flugstorlek och vattentemperatur som han själv (och många andra) tidigare publicerat avfärdas som meningslösa – en kritik som dock Waddington inte är först med. Av

forts på nästa sida

forts från föreg sida

hans klassiska syre-teori, presenterad redan 1947, finns knappast någonting kvar. Förändringarna är så stora att man nästan känner sig frestad att, som i fallet Wittgenstein, börja tala om den tidige respektive den sene Waddington (inga jämförelser i övrigt mellan dessa herrar)!

Waddington blandar vetenskapliga fakta med egna antaganden, men det är inte alltid helt lätt för läsaren att veta vad som är vad. I detta sammanhang saknar man litteratur-referenser och källförteckning. Han använder också begrepp som "instinkt" och "minne" på ett inte oproblematiskt sätt, men den tunga kritiken ligger ändå på ett annat plan.

Om man vill ha en teori att bygga sitt fiske på kan man inte göra som Waddington och bara grunda sig på egna observationer och dra slutsatser av dessa. Man måste också ta hänsyn till de kunskaper som finns inom den etablerade forskningen kring laxen – inte bara använda dem för att fylla luckor i de egna funderingarna. Dessutom måste man ta hänsyn till alla de felkällor som de egna observationerna och slutsatserna kan innehålla.

En mera personlig kritik gäller de kapitel som handlar om laxfiske med mask och räka; i dessa avsnitt är boken tyvärr mera inriktad på kvantitativt än kvalitativt fiske.

Detta är en bok som kräver en kritisk läsare. Det hindrar inte att den kan bidra med många impulser till förändring, för visst är Waddingtons huvudtes riktig: som laxfiskare behöver man en teori att bygga på – om inte annat som en intellektuell utmaning!

Martin G Erikson

Mera laxfiske

Charles Bingham: *Salmon & Sea-trout Fishing*.

BT Batsford Ltd, London.

Pris: SEK 245:–.

Fly-Dressing, Huskvarna.

Charles Bingham är en för de flesta nordiska läsare helt okänd författare, som med detta verk om drygt 200 sidor har bidragit med ännu ett tillskott i raden av engelska böcker om lax- och havsöringsfiske. Boken, som främst behandlar flugfiske men i begränsad omfattning även tar upp spinnfiske, innehåller tyvärr nästan uteslutande svart/vita bilder, vilket idag kan kännas lite omodernt och bidrar till att ge boken ett lite ålderdomligt intryck.

"Salmon & Seatrout Fishing" är uppdelad i två sektioner. I den första

behandlas laxfiske med flug- respektive spinnutrustning och här tar författaren ur ett grundläggande perspektiv upp bland annat den biologiska bakgrunden med fiskens vandringar, sjukdomar etc. Därefter ger han en noggrann genomgång av landningsredskap, fiskeutrustning, kastteknik, hur man drillar en lax samt annat som en laxfiskare bör känna till. De sista 60 sidorna ägnas åt havsöringsfiske utifrån ungefär samma uppläggning som laxfiskeavsnittet.

Boken är välskriven och författaren vet onekligen vad han talar om, men det bestående intrycket är att den främst beskriver engelskt fiske i allmänhet och fiske i västra England i synnerhet. För den som skall resa iväg för att fiska i England och dessutom är relativt oerfaren lax- och havsöringsfiskare kan den därför vara intressant, men i övrigt innehåller den inte särskilt mycket nytt. Boken bör därför snarast ses som ett komplement i fiskebiblioteket.

Eftersom författarens erfarenheter främst härrör från förhållandevis små brittiska älvar – som till sin natur skiljer sig avsevärt från exempelvis de stora, breda norska älvarna – måste man sammanfattningsvis säga att boken bara kan ha ett begränsat intresse för nordiska laxfiskare. Trots detta finns det naturligtvis guldgrubba att hitta i författarens resonemang. Där finns utan tvekan en del generella tips som kan vara både värdefulla och tillämpbara i vissa Skandinaviska småälvar.

Men, som sagt, boken innehåller egentligen inget nytt och ämnet behandlas ur ett ganska grundläggande perspektiv. På det hela taget känns boken "very British" för en skandinavisk läsare.

Göran Cederberg

Uaktuelle fluer

Erling Sand: *Hvilken Flue*.

Landbruksforlaget.

Pris: NOK 360:–.

Det krever mot å gi ut ei bok om fluebinding på et nordisk språk i dag. Særlig når innholdet hovedsaklig dreier seg om ørretfluer, og prisen ligger nærmere 400 enn 300 kroner må man regne med at verket sammenlignes med Lennart Bergquists praktverk "Flugbinding på mitt sätt" som kom for få år siden. Mot denne målestokken faller Erling Sands "Hvilken Flue" gjennom på alle punkter.

Dette er en tradisjonell "mønster-samling" av den typen vi kastet oss

over før det "moderne" fluefisket vant innpass i Norden for ca 15 år siden. Da begynte vi å interessere oss for hvordan fiskens næringsdyr egentlig så ut, og nye fluebindingsmaterialer gjorde det mulig å binde bedre imitasjoner enn klassikerne fra gammel engelsk litteratur. Sett i lyset av den rivende utviklingen imitasjonsfisket har gjennomgått på disse årene, virker Sands fargerike våtfluer og tradisjonelle tørrfluer som anakronismer. Nå er det selvfølgelig vel og bra å ha kontakt med "røttene", og historisk interesserte lesere vil nok kunne glede seg over beretningene som er knyttet til enkelte mønstre, men som praktisk håndbok i fluebinding kommer "hvilken flue" 20 år for sent.

Riktignok kunne det vært gjort et unntak for kapitlet om nymfer, som (kanskje i mangel på norsk nymfetradisjon) skiller seg radikalt fra resten av boka med fine imitasjonsfluer i moderne materialer. Men nettopp her hvor mønstrene avgjort krever en inngående presentasjon av fluenes forbilder og deres levemåte, nøyer forfatteren seg med å liste opp farger og materialer, og en fluefisker uten kjennskap til entomologi vet knapt hva han binder, og enda mindre om hvordan flua skal fiskes.

Jeg savner i det hele tatt den systematikk og logikk som gjennomsyrrer Lennart Bergquists bok, jeg savner inngående bindetekniske beskrivelser og jeg savner en rekke moderne fluetypeer som i dag foretrekkes av stadig flere norske fluefiskere. Det lengste Sand strekker seg i så måte er å ta med et eksempel på Swisher/Richards (feilaktig oppgitt som engelskmenn) No-hacklefluer, men lar det skinne gjennom at han er skeptisk til så vel polydubbing som imitasjonsfluer. Riktignok kan det være grunn til å advare mot ekstreme utslag av imitasjonshysteri, men å anbefale ei rød våtflue som medisin mot selektiv ørret er å avspore helt fra det som tenner så mange unge for fluefiske i dag: Nemlig utfordringen ved å overliste naturen på dens egne premisser.

Bokas billedmateriale er OK, med fargebilder av samtlige fluer, som i det store og hele er meget velbundne. Men heller ikke her når den opp mot målestokken, og da Lennarts bok i tillegg har ca 230 sider mot Sands 95, er jeg ikke i tvil om hva jeg ville anbefale en vordende fluebinder å bruke snaut 400 kroner på. Da hjelper det ikke at Sand i tillegg til sine ørretmønstre også bringer oppskrifter på endel kurante laksefluer.

Terje Bomann-Larsen

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader debiteras med SEK 30:– per rad. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinnjett.

Annonser, vars innehåll tyder på någon kontinuerlig verksamhet i inkomstsyfte tas endast emot av FiN prenumeranter såsom betalda radannonser.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Violg. 7, 343 34 Älmhult, fax 0476-160 64. Uppge namn o fullst adress!

Säljes: Hardy DE Luxe 13,9' #9 2 800:–, Hardy Favourite 10,5' #7–8 1 500:–, Hardy Favourite 14' #10 2 500:–, Orvis Spring Greek 9,3' #5 m alutub 1 700:–. Darko, tel (S) 0526-214 20.

Köpes: Boken "A Masters Guide to Building a Bamboo Fly Rod" av Garrison/Carmichael. Trygve Dahl, tel (N) 042 82 302 e kl 17 fax (N) 042 20 547.

Säljes: G Loomis IMX 10' #8 2 000:–. Part-ridge splitcane 7,5' #4 400:–. Tel (S) 060-17 24 43.

Säljes: Powell 9' #3–4 oanv. Orvis Tippet 7,6' #3 i gott skick. Powell 9,6' #6–7 i gott skick. G Loomis IMX 4-del 9' #6. Göran, tel (S) 08-640 54 96, kväll 08-93 24 19.

Säljes: Imp canespö 8' #5–6 750:–. Göran Sjöberg, tel (S) 0481-330 04.

Säljes: FiN kompl årg 79–89. Jan, tel (S) 035-22 01 41.

Säljes: Splitcane handbyggt 8' #5–6 parabolisk aktion. Nyskick. Bambu 12' diam 55–70 mm. Marcus Edstam, tel (S) 0302-163 47.

Säljes: Mindre beg kopiator Selex-60AZ m kol. Lämplig för förening 3 000:–. Bertil, tel (S) 044-12 26 28.

Säljes: Fenwick HMG Graphite 9' #4 fabriksbyggt m alutub 600:–. Hardy Marquis Salmon 2, 600:–. Björn, tel (S) 0942-114 24.

Säljes: Fiskejournalen kompl fr starten 1/74 – 11/82. Svenskt Fiske/Sportfiskaren 1966–84. Svenskt Fiske, årsböcker 1964–75. Tel (S) 0563-108 68.

Säljes: G Loomis IMX 10' #7 m alutub. Helt nytt, aldrig använt 2 500:–. Peter, tel (S) 0911-373 03.

Bytes: Hardy Smuggler de Luxe 9,5' #7 (287 cm) 3¾ oz (106 gr) 8 pieces (som ny); Fittings: anodised gold and brown butt cap and sliding ring. Mot: Hardy Smuggler de Luxe #6 (ev #5). Tel (S) 0302-323 31.

Säljes: Flugrulle Black Shadow "Trout" 4–7 1 000:–. Joakim, tel (S) 0224-140 71 el 173 66.

Säljes: Hammarström, Handbok i sportfiske. Arbman, Fiske i aftonsol, Lidman, Resa in i solen. Tel (S) 0303-552 35.
Köpes: Rödingarna vid Sitas. Tel (S) 0303-552 35.

Säljes: Daiwa Gr Salmon 14' #9–10 och Magnum 200 m DT9F och backing, anv 2 dgr 1 500:–. Arjon Forell splitcane 300:–, Record 700 300:–. Björn, tel (S) 036-416 59.

Säljes: G Loomis IMX 9' #6 1 900:–. Håkan, tel (S) 060-17 24 43.

Säljes: Kompl FiN 79–92 t högstbj. Sportfiske i Norden I o II 800:–. Gudjon, tel (S) 040-851 51.

Säljes: Tri-Cast T800 11' #7–8 1 100:–, Powell 4-del 8,6' #5–6–7 m alutub 1 700:–. Black Shadow laxrulle 1 200:–. Black Shadow 14' #9–10 500:–. Tel (S) 016-11 19 55 efter kl 17.00.

Säljes: Sharpe's Eighty-five #5–6. Pandion 8' #5 m 2 toppar + tub. Hardy De Lux 7' #3–4. Janne tel (S) 0930-215 12.

Säljes: David Norwich Stowaway 8,5' 4-delat #5–6 800:– + pf o porto. Tel (S) 026-12 60 27.

Säljes: Nomad Shorty vadarjacka stl medium 1 500:–. Tel (S) 060-17 24 43.

Säljes: Hörgårdslaxrulle S & F-lina 450:–, Hardy The Flyweight 650:–, Hardy Marq nr 8/9 400:–, Hardy The Viscount 130 250:–, Hardy Perfect 3½ 800:–, Pfluge Medalist 1494 ½ 250:–, ABU Ambassadeur 5600A 450:–. Erik, tel (S) 036-16 21 67.

Säljes: Nya Zeeland Rainbow 8' #4–6 av KB. Jan S, tel (S) 035-22 01 41.

Köpes: Bl a följande ABU-beten till min samling. ABU-salar 40 gr, Ninette 18 gr, Joker 7 & 18 gr, ABU-draget 30 gr. För byte ca 150 olika ABU-drag från 60- och 70-talet de flesta nya och i org-förpackning. Steen, tel (S) 0980-805 07.

Till Norge sommaren 1993?

Ska du till Norge till sommaren för att fiska lax eller havsöring? Då har Du förmodligen redan skaffat Flugfiske i Nordens bok "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge", skriven av Alf G Johnels. Om inte – skicka efter den redan idag, så att Du får ut det mesta möjliga av Din resa!

Professor Alf G Johnels är hängiven sportfiskare med en drygt 40-årig erfarenhet av fiske i norska älvar och har genom sitt arbete samlat mycket vetenskapligt material från de sydnorska älvarna – från Osloområdet till Trondheimsfjorden. Nu har han i populär form samlat kunskaperna i en bok som vänder sig direkt till sportfiskare. Hans bok omfattar en inledande del om det norska fjordlandskapet, fiskens biologi, hur man får fiskekontakter, fångststatistik m m. Bokens andra del behandlar inte mindre än 198 älvar och ger en katalog med uppgifter av betydelse för fisket. Alla uppräknade älvar finns dessutom angivna på kartor i slutet av boken.

"Lax- och havsöringsälvar i södra Norge" är närmast oundgänglig för den som reser till norska laxälvar för första gången. Men boken är också mycket värdefull för den vane norgeresenären. Här finns nämligen många småälvar vilka kan rädda fisketuren, om fisket i den från början planerade älven skulle svika.

Boken kostar 220 kronor och kan beställas från: FiN, Anne-Marie Skarp, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476/160 90. Fax 0476/160 64.

The William Cushner Collection

forts från sid 42

na mönster för både vinter- och sommarfisket efter steelhead. Hans steelheadflugor – liksom hans fulldressade laxflugor – är juveler av perfektionism och idag livligt eftersökta av samlare.

I ett brev till mig berättade Bill Cushner att Richard Salmon, författare från New York, hade testamenterat sex flugspön till muséet, däribland ett Pinky Gillum – det sista han byggde – tillsammans med de luxe upplagan av "Trout Flies" med de aktuella materialen monterade i boken. Det var Ted Niemeyer som hade fäst in alla dessa fjädrar på bokens sidor för ungefär 16 år sedan.

Bill fick också nyligen en samling från entomologen Letcher Lambuth. Denne var med och grundade Washington Fly Fishing Club i Seattle och var också pionjär i flugfisket med isbjörnsstreamers efter Coho Salmon i saltvatten. Det var också han som stod bakom konstruktionen av det

sällsynta, spiralbyggda canespöet. Allt detta donerades av Al Severeid från Seattle.

Internationell Fly Show

I en nyligen publicerad tidningsintervju berättar Bill Cushner:

"Efter succén med muséet här i Florence arbetar vi nu hårt på en internationell Fly Show planerad till 1994. Men till denna behöver vi fler flugor från Japan, Tyskland, Frankrike och Skandinavien. Jag vill föra samman detta brödraskap av bindare", säger han.

Tydligt är det svårt att få fram fakta om de bästa bindarnas teknik, så Bill Cushner menar att ett projekt av detta slag kan föra dem tillsammans och hjälpa dem lära sig av varandra. Därför är han hela tiden på jakt efter flugor och konst med anknytning till flugfisket, och han uppmanar

intresserade flugbindare och konstnärer att kontakta muséet under adress: Fly Fishing Museum, William Cushner Collection, PO Box 126, Florence, Oregon 94439, USA.

Muséet lever vidare

Medan jag fortfarande lägger sista handen vid manuskriptet till denna artikel, når mig budet att William Cushner gått bort just som han höll på att återhämta sig från en tidigare hjärtattack. Men Bills arbete går vidare. Många flugbindare från hela världen kommer att se till att det fortsätter bära frukt. Nu tar Jack Smrekar över ansvaret för muséet tillsammans med Ted Niemeyer. De har redan tidigare hjälpt Bill sedan många år.

Walter C Johnson

FiN:s tecknar- och målarträff

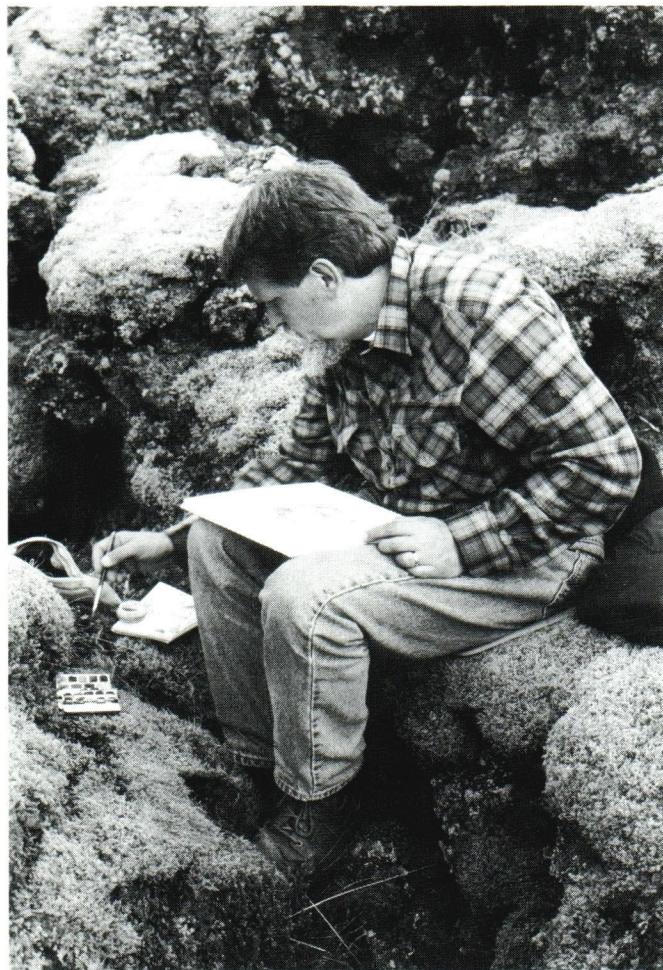
Du som gillar att teckna och måla fiske, fågel, djur och natur – och som har de första grunderna bakom dig – skulle du ha lust att följa med FiN på en tecknarträff någon gång till sommaren 1993...?

Vi möts i en hyrd stuga med eget självhushåll under några dagar. Vi tecknar, målar och inspirerar varandra. Var och en jobbar efter eget sinne. Du får tips och råd av erfarna handledare, men det blir ingen schemalagd undervisning i vanlig mening – snarare då en tecknarträff där alla jobbar på lika villkor.

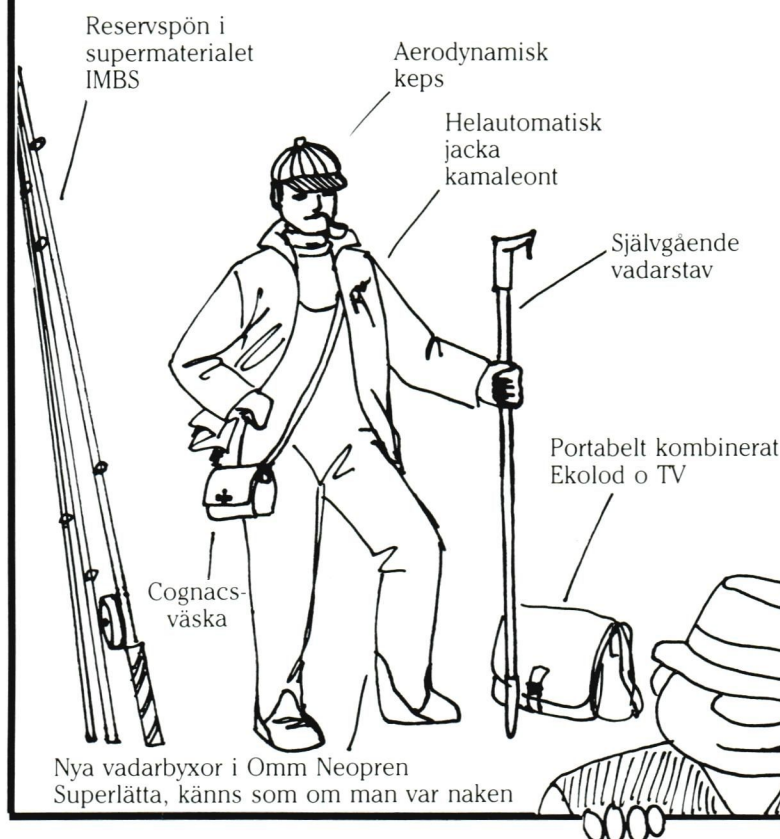
På kvällarna sitter vi och snackar, bättrar på dagens skisser eller sticker ut och blöter en dunkrok vid något närbeläget vatten. Tid och plats är ännu inte bestämda, utan avgörs när vi ser hur stort intresset blir.

Är du intresserad? Vill du ha mer information? Ring i så fall till Gunnar Johnson, telefon 0380-311 25.

*Det är ute i naturen vi hämtar våra motiv.
Gunnar Johnson målar raggmossor på Island.*

Ruffel o Båg Design!!!

Spec.erbjudande:

Laxsensiträning på Seychellerna "Kastteknik" nya rön.

Laxens psykologi. I kurskostnad ingår: Självkastande spö, självgående vadarstav samt elektronisk "fishfinder/grill".

Kostnad 99 998:- för 1 v.

Insätts på pg ???-? firma Ruffel och Båg.

Vi som fiskar med BOB CHURCH behöver inget sänt tjafs.

Bara kämpakrafter till att bära hem fisken! Testa våra laxspön, rekommenderas av Fackpressen.

Bob Church artiklar används av pris och kvalitetsmedvetna flugfiskare och finns hos vakna handlare över hela landet.

Återförsäljare välkomna

T&S
Flugfiske
Rådursvägen 58, 902 60 Umeå
Tel. 090-11 71 90, Fax 090-11 21 26

*Highlander
Sports*

FLUGLINOR MED BÄSTA FUNKTION TILL LÄGSTA PRIS GENOM 2:A SORTERING

Full längd och små skönhetsfel
utan betydelse för fisket.

			PRISER
Flytlina	DT 5-12	WF 6-9	
Sjunklina	DT 5-12	WF 6-9	1 st90:-
Intermed.	DT 5-12	WF 6-9	2 st170:-
Blanda gärna hur du vill!			3 st240:-

Sink tip	DT 6-11	WF 6-9	
Fast sink	DT 8-12	WF 7-12	99:-/st

Sätt in beloppet på postgiro 6347766-5 tillsammans med din beställning, namn, adress och telefon så kommer dina linor inom kort.

OBS, moms och porto är inkluderat!

Vid beställning mot postförskott tillkommer 18:-.

HIGHLANDER SPORTS

Falkgatan 16 B, 416 67 Göteborg. Tel/fax 031-99 49 10

KONSTUTSTÄLLNING

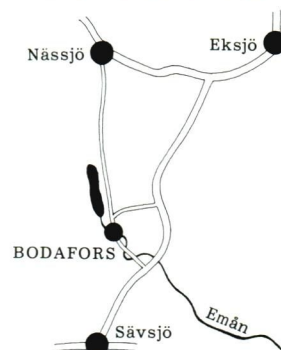
*Anders Forsling
Thommy Gustavsson
Gunnar Johnson*

Fiske • Fågel • Natur

Folkets Hus, Bodafors
31 okt – 7 nov 1992

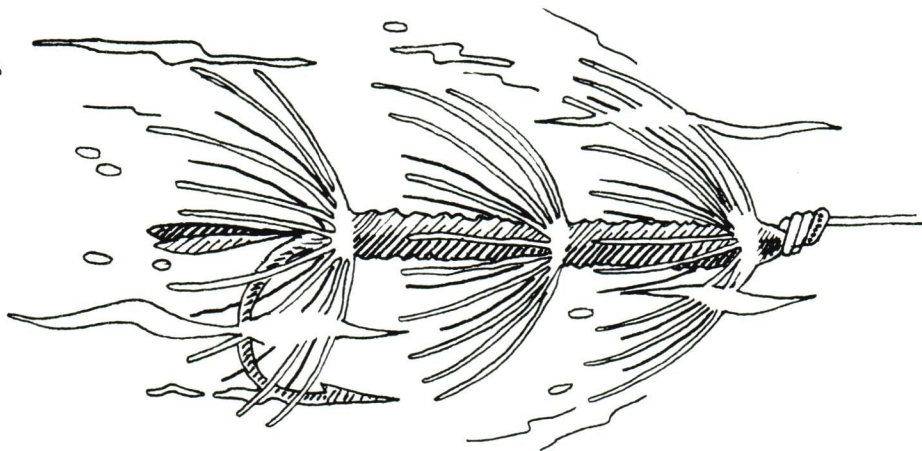
Konstnärerna medverkar vid
vernissaget 31 okt kl 15.00

VÄLKOMNA!

FiN:s prenumeranter erhåller 10%
(gäller endast vernissagedagen)

Samtidigt som många gör sitt laxfiske till en ren vetenskap, glömmer man att fiska alla delar i ett vatten och intresserar sig bara för de "av tradition" bra sträckorna. Det är lite fantasilöst – det kan nämligen stå fisk både i mycket snabbt och mycket slakt vatten...

Sätt fart på laxflugan!

Text & teckningar: Leo Postonen

Enligt gammal god engelsk tradition har vi fått lära oss att det vatten vi fiskar i ska ha en viss, lämplig ström-hastighet. Vi ska kasta snett nedströms, menda, vänta och låta strömmen fiska ut kastet. När flugan är rakt nedströms, upprepar vi sedan kastet på samma sätt...

Denna fiskemetod kräver att vatt-net har en lägsta och en högsta ström-hastighet för att flugan ska kunna fis-ka rätt. Fiskar vi endast under dessa premisser, innebär det att minst hälften av de tillgängliga fiskesträckorna i våra åar och älvar inte uppfyller kra-ven och förblir ofiskade. Vattnet rin-ner antingen för långsamt eller för snabbt.

Tråkigt nog är verkligheten den att flertalet laxfiskare slaviskt följer tradi-tionen och begränsar sina fiskesträck-or – och därmed också sitt fiske.

Vad kan vi då göra för att öka fis-keplatserna och fångstchanserna? Mitt råd är: *sätt fart på flugan* i ordets fulla betydelse, vilket innebär att du *handgripligen* ska sätta fart på flugan!

Långsamma vatten

När du i ditt fiske kommer till ett långsamt flytande avsnitt av vattnet, ska du lägga dina kast ganska tvärs ut över ån. Eftersträva så långa kast som

möjligt utan att plaska för mycket. Omedelbart efter det att flugan har landat på vattnet startar du hemtag-ningen. Det är nu det viktiga kom-mer. *Sätt fart på flugan* – och det ska vara *hög fart*! Här visar erfarenheten att det de flesta menar vara hög fart i själva verket är alldeles för långsamt. Du kan gott dubbla hastigheten!

Du åstadkommer denna hastig-hetsökning genom att dra i fluglinan med linhanden, samtidigt som du lå-ter linan löpa mellan spöhandens pekfinger och spöhandtaget. På detta sätt kan du bestämma flugans hastig-het och den rytm och gång som du vill att flugan ska ha genom vattnet.

Varje gång du avslutar och påbörjar en ny dragning med linhanden, kom-mer flugan först att sänka farten och stanna upp, för att i nästa ögonblick rusa iväg igen. Flugan kommer att bilda ett zick-zack mönster genom vattnet. På detta vis skapar du en rytm som verkar mycket attraherande på laxen i de lugna poolerna.

När flugan är hemtagen, tar du två till tre steg och upprepar kastet. På detta sätt kan du snabbt och effektivt fiska av en längre sträcka, som i vanli-ga fall hade legat helt ofiskad, efter-som flugfiskare i allmänhet bara vandrar förbi den. De tror nämligen att det inte står fisk i så slakt vatten.

Metoden använder jag i första hand

för att leta upp intresserad lax. Många gånger har jag blivit både överraskad och förskräckt då vattenytan har ex-ploderat i en vattenkaskad när en V-formad plog rusat efter min fluga. Det har inte alltid resulterat i hugg, men fisken har i alla fall avslöjat sig. Nästa kast på samma ställe blir då naturligt-vis extra viktigt! Här finns inget pa-tentråd att ge om hur du ska få laxen att ta din fluga. Det är många faktorer som spelar in, men jag vill ändå ge dig några tips:

– Fortsätt med samma fluga så länge laxen är intresserad.

– Byt annars fluga; avvik i färg, form eller storlek.

– Prova en annan hastighet på flugan.

– Vänta 10 minuter – om dina nerver klarar det...

I det praktiska fisket har det visat sig att flugor med tvärstående hackel, typ Ullsocken, samt flugor med lång vinge har rönt framgång vid fiske i den här typen av vatten. Men prova dig fram till vad som passar i din å eller älv.

Mycket snabba vatten

Under mina första år som laxfiskare fick jag många olika tips om hur, när och var jag skulle fiska. Bland annat sa man till mig att det inte var någon

idé att blöta flugan i de allra hårdaste strömmarna.

I den tron gick jag några år, innan jag beslöt mig för att själv undersöka saken. En sommar med lågt vatten förlade jag nästan allt mitt fiske till de hårdaste strömmarna. Där fann jag till min förvåning att det stod mängder av lax runt stenar och i djuphålorna. Egentligen var det kanske inte så märkligt – vattnet var varmt på sommaren, och i dessa partier blev det väl syresatt. Varmt vatten kan som bekant inte hålla lika mycket syre som då det är kallare. Därför sökte fisken sig hit. Med åren har det därför blivit allt mer naturligt för mig att söka fisken i de hårt strömmande partierna, och de har ständigt blivit en allt större inspirationskälla i mitt fiske.

An idag kan jag bli förvirrad över hur ögat låter sig luras när jag vadar omkring i strömmande vatten. När man gör ett kast ut i den hårda strömmen och intensivt försöker följa flugans gång med blicken, tycks det som om flugan far fram i vattnet med "blixstens hastighet". Men om man istället står och tittar på en fiskekamrat och själv befinner sig i jämnhöjd med hans fluga, så kommer man att förvånas över hur sakta flugan i verkligheten sveper fram.

Jag har haft många tillfällen att studera detta både i Norge och i Mörrum då jag stått och kikat på flugfiskare som fiskat av mycket snabba vattenpartier. Flugan sveper fram genom strömmen och en lax går upp och tar flugan. Den tar flugan i munnen, stänger munnen och följer sedan flugans bana några meter, för att därefter åter öppna munnen och låta flugan svepa vidare.

När jag sedan frågat fiskaren om han känt något, har han alltid svarat nekande. Men inte nog med det – han har också alltid tvivlat på min iakttagelse och vad jag berättat. Vad jag vill ha sagt med detta är följande: Låt inte de strida strömmarna ligga ofiskade, och framför allt inte vid lågvatten. Men även här gäller det att sätta extra fart på flugan – den kan knappast inte gå för fort i vattnet. Tänk på att laxen är född till att behärska sitt medium, vattnet, till hundra procent. Den hinner alltid ta flugan om den väl blivit intresserad av den!

Beroende på vattenmängd och temperatur kan stånd- och huggplatser variera kraftigt. Därför vill jag ge några tips om var man söker fisken i hårdströmmarna:

- Sök fisken i hålor – ibland är de inte större än ett badkar.
- Sök fisken runt större stenar.

– Sök fisken i kanten mellan hårdströmmen och lugnvattnet, och låt gärna flugan hänga kvar där några sekunder.

– Sök fisken där den kan få skydd under något "tak", tex överhängande trädgrenar eller vattenyta som är kraftigt bruten.

– Sök fisken där vattnet bryter över – typ en liten nacke.

– Sök fisken där strömmen går ihop till ett V (gärna med en liten håla under).

När man fiskar i hårda strömmar, löper man alltid risk att flugan kan börja surfa i ytan. Det problemet kan man eliminera genom att använda sjunklina, sjunktafs eller förtyngda flugor.

Allmänna råd

Koncentrera dig på ditt fiske. Gör klart för dig vad du fiskar efter. Det kan låta självklart, men är din avsikt att fiska på en speciell lax, som står tio meter ut i ån, så anpassa allt i ditt fiske till just den fisken. Ge dig själv några minuter att i lugn och ro fundera över den lämpligaste metoden och strategin för att få just den laxen att ta din fluga.

– Ska flugan gå högt eller djupt i vattnet?

– Ska flugan ha hög eller låg fart?

– Ska flugan kanske backa ner till fisken?

– Ska flugan vara ljus eller mörk?

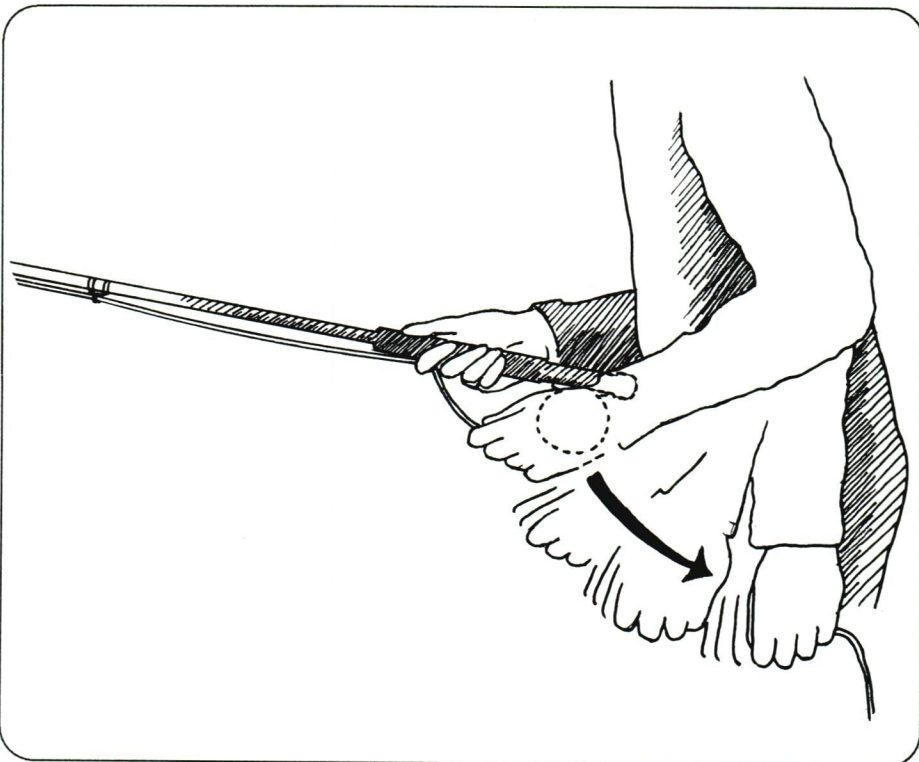
– Ska kastet vinklas på något sätt?

– Ska flugan kanske fiskas från en plats på andra sidan ån?

Det här är några av alla de frågor man kan fundera över. Men fördelen med att spalta upp problemet i ett antal frågor är att det nästa gång blir enklare att lösa en liknande situation. Det gäller att bryta traditionen och inte fiska på samma sätt överallt. Du kan till exempel inte fiska dig genom pool efter pool med samma linlängd och typ av kast. Det är fantasilöst... – i själva verket kan kastlängden variera mellan två och fyrtio meter!

Många flugfiskare låter fluglinan landa osträckt på vattnet, varefter de matar ut lösline samt mendar uppströms. Det får till följd att flugan livlöst flyter med strömmen upp till ett tiotal meter innan den börjar fiska aktivt. En sådan fluga fiskar bara en del av den möjliga fiskesträckan.

Om man istället sträcker fluglinan och tafsens i framkastet och undviker att omedelbart menda, kommer flugan att få liv och börja fiska från första metern. Då är det bättre att försöka lära sig "menda" linan redan i luften, eller lära sig kast, där man inte behöver menda. Åtskilliga gånger har jag varit med om att laxen tagit min fluga omedelbart efter det att den landat på vattnet. Om flugan inte genast börjat fiska och fått liv, därför att jag stått och pysslat med lösline eller hållt på att menda, så hade fisken aldrig bitit...

Sätt fart på laxflugan! Tänk på att linhanden är väl så viktig som den hand du håller spöet med!

Den nymfande öringen

forts från sid 15

strålar ner mot Moder Jord när jag långsamt och andäktigt reste mig för att lämna höljan. Hon var öringens, jag var endast en tillfällig gäst och jag tyckte att jag hade betett mig illa.

Sedan detta hände har jag vid varje besök vid ån suttit en stund vid öring-

höljan och väntat och begrundat det som hände. Aldrig mer har jag fått se den nymfande öringen. Höljan har alltid legat mörkt och tomt gapande mot mig. Ärligen tar jag med ödmjukhet emot mitt straff i hopp om att det så småningom skall växa till en insikt om att jag som flugfiskare bör respektera och till fullo ta till vara på de

upplevelser som möter mig under mina vandringar längs fiskevattnen. Ibland gör man detta genom att fiska, ibland inte. När denna insikt vuxit sig fast i mig kanske jag får återse den nymfande öringen – och då hoppas jag att jag inte ens har lust att bjuda den min dunkrok.

Min flugbindningsbricka

forts från sid 35

valt ut för den aktuella flugan, samt trådrullehållaren.

Ett viktigt attribut till det hela är en liten påse med hållare, som lätt kan fästas vid bordskivan. Den är egentligen avsedd för bruk i bilen, men den har visat sig vara outhållig, genom att ta hand om allt avfall från fjädrar etc, så att inte min hustru behöver

förarga sig över att jag skräpar ner på vardagsrumsmattan.

Sådan är alltså min bindstadslösning. Jag är själv mycket nöjd – den är funktionell, angenäm att arbeta vid, och jag kan i en handvändning flytta hela min utrustning för att arbeta var som helst i våningen – alla småprylar är med och jag behöver bara ta med

kroklådan och materiallådan.

Det är klart att denna "bindmaskin" inte gör flugorna bättre, men i och med att den är trevlig att arbeta vid ökar den nöjet med flugbindning.

Och då är den väl värd det arbetet och tiden som gick åt för att bygga den.

Titta efter
den här dekalen!

Följande välsorterade redskapshandlare säljer FLUGFISKE I NORDEN i lösnnummer

Arvika: Arvika Fiskecenter, Myrom
Borlänge: Olles Fiske & Fritid, Joel Alvéns g. 13
Borås: Fiskeland, Knallerian
Eskilstuna: Jakthuset Eskilstuna, Kungsg. 4
Falun: Poly Foto/LB Flugfiske, Falug. 2
Filipstad: Lge Produkter, Hertig Karlsg. 22
Gislaved: Gipro-Fiske, Södra Storg. 4
Göteborg: Strömvalls, Ö:a Larmg. 16
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahléns g. 13
M+M Sportfiske, Bang. 36
Lennart Bergqvists Flugfiske, Industriv. 2, Partille
EA Sportfiske, Vasag. 6
Kiosken Turisten, Kungssportspl.
Halmstad: Wittlock Sportfiske, Brog. 27
Helsingborg: Sportfiskecenter AB, Drottningg. 15
Sportfiskedepån, S:o Stenbocksg. 122
Lennart Bergqvists Flugfiske, Faktorsg. 2
Huskvarna: Fly-Dressing, Hakarpsv.
Jakobsberg: Fly Fisherman, Vasav. 46
Kalmar: Vapencentralen AB
Karlskrona: Fiskemagasinet, Amiralitetstorget 23
Karlstad: Vidars Fiske, Kvarnbergsg. 44
Spinn o Flugfiske i Karlstad, Tingvallag. 1B
Koskullskulle: RoHo Sportfiske, Säfirv. 17
Kristianstad: Fiskeknuten, Hovslagareg. 1A
Kristinehamn: Fiske & Hobbyhörnan, Kungsg. 38
Köping: Uffes Fiske, Stora g. 22
Luleå: Vildmarksshopen, Ålg. 18
Flugfiskeshopen, Borestigen 13
Lund: Sportfiskehuset, S:a Esplanaden 20
Malmö: Fiske & Fiskar, Köpenhamns v. 7
Wobbler sportfiske, Tessins v. 6
Manorp: Streamers Flugfiske

Mariestad: B.J. Rhodani, Hamng. 14
Markaryd: Piraya Sportfiske, Österg. 9
Mörrum: Bringséns Sportfiske, Parkv. 33
Record Fiske & Fritid, Åkroken
Nora: Tema Sportfiske, Prästg. 12
Norrköping: Norrköpings Skeppsfurnering, Flemmingg. 30
Norrköpings Sportfiske, Trädgårdsg. 15
Anskärs Marin & Fiske, Himmelstrandsg. 15
Nyköping: Nyköpings Fiskeredskap, V. Kvarng. 32
Hammars Flugfiske, Tullportsg. 33
Piteå: Janssons Järn AB, Öjegat. 81
Sandviken: Sportimport, Storg. 22
Smedjebacken: Claeson Cykel o Sport, Risg. 2
Skellefteå: Domus, Nyg. 50
Skövde: Christers Cykel o Sportfiske, Hjöv. 3
Stockholm: Fiskarnas Redskapshandel, S:t Paulsg. 4
Royal Coachman, Kungsholmsg. 12
Utters, Kommendörsg. 11
Berras Sportfiske AB, Valhallav. 46
Depesch Service AB, NK-huset, Hamng. 18–21
AB Tidningsspecialisten, Odeng. 30
Strömsnäsbruk: Skandinaviskt Sportfiske Center, Luhrpasset
Sundsvall: PO:s, Kolv. 20
Manhattan Tobak AB, Thuleg. 10
Trollhättan: Fiskeshopen, Strandg. 29
Umeå: Blixt Sport, Storg. 87
Häst & Fiske AB, Storg. 44
Vildmarks Jim, Kungsg. 125
Uppsala: Husbergs, Svartbäcksg. 19
Vargön: Vargöns Järnhandel, Lövv.

Vimmerby: AT Vapen, St. Torget
Västerås: Sportfiskar'n, Klockartorpsg. 28
Willy's Sportfiske AB, Markörg. 5
H. Björklunds eftr, Stureg. 10
Växjö: Skand. Sportfiskecenter, Valandhuset, Storg. 36
Ystad: Fiske o Sportboden, Österportstorget 1
Åkersberga: Loop Tackle Design, Säg. 4
Älvkarleby: Lasse Wikholm, Tegelbruksbacken 9
Ängelholm: Varuhallen Hobby, Storg. 62
Örebro: Östlunds Fiske, Jakt och Sport, Radiatorv. 1
Östersund: Fiskeservice, Stortorget 6
Danmark: Glente Kiosken, Glentevej 1, Randers
Jock Scott, Silkeborgv. 162, Århus C
Lillebælt Sport, Devæntiersv. 5, Fredericia
Sport-Dres, Fredriksundsv. 20, Köpenhamn NV
Aalborg Sportsmagasin, Aalborg
Esjbergs Lystfiskercenter, Danmarksg. 43
"Go Fishing", Brog. 6–8, Odense
Hunters House, HC Ørsters v. 7B, Fredriksberg
Bössemager Korsholm A/S, Skjern
Mics Fluebiks, Lundgård Hede v. 15, Hobo
Norge: Lennart Bergqvists Flugfiske, Olav Kyrres gade 2, Stavanger
L. Bergqvist Flugfiske, Sörumsg. 28, Lilleström
Schuvs Sport, Prinsens gt. 6, Oslo
Finn de Langes, Christies gt. 11, Bergen
Sport Guide, Skippergt. 33, Oslo 1
Aktiv Fritid A/S, Gulsbogen Center, Drammen
Aktiv Fritid A/S, Lilleström
Finland: Hollanders Kiosk, Storg. 13

EN HÖGST MÖJLIG FLUGA...

ADEXA

46137 TROLLHÄTTAN
tel 0520-377 30

ADEXAs produkter finns
i de flesta specialbutiker.

OBS! KÖP ENDAST VAROR
MED VÅR ORIGINAL-LOGOTYPE!

Att binda
en klassisk
laxfluga är ej
lätt. Det räcker
inte med teknik-
en – du ska också
ha de rätta verktyg-
en och materialen.

Tekniken får du lära själv
– resten kan du få från ADEXA!
Vi har mer än 1.500 olika bind-
material, städ och bindverktyg...!

Nästa gång det kliar i fingrarna: använd grejor
från ADEXA. Då blir ingen fluga omöjlig...

Fäst dina fiskeupplevelser på pränt!

Den bästa fiskeboken är den du skriver själv. Andras upplevelser går aldrig upp emot de egna. Därför har FiN tagit fram en STREAMSIDE BOOK med helt oskrivna blad...

Dagboken har formatet 11×17 centimeter för att lätt få plats i fiskejackans ficka och pärmarna är klädda i ett smutsavvisande material för att boken ska tåla att följa med ut till strandkanten. Till inlagans 112 sidor har vi valt ett papper som är lämpligt att skriva och teckna på med både blyerts- och tuschpenna – men som också tål akvarellfärg.

FiN:s nya dagbok kostar 150 kronor plus porto och kan beställas från: Anne-Marie Skarp, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Du kan också ringa in din beställning på telefon S-(0)-476-160 90. Glöm inte att ange röd eller grön färg på bokens pärmar vid din beställning.

Dessutom från FiN:s förlag:

Flymfer av Gunnar Johnson & Anders Forsling. Pris: 162 kronor plus porto

Lax- och havsöringsälvar i södra Norge av Alf G Johnels. Pris 220 kronor plus porto

Många gånger händer det att nymfer och puppor blir "hängande" just under ytan, i synnerhet om vattnet är helt blankt och fritt från krusningar eller strömvirvar. Som bekant gäller detta ofta fjädermyggpuppor – till glädje för fisken. Men det är inte bara myggpuppor som har svårt att ta sig genom vattenytan. Också nattsländepuppor och dagsländenymfer kan fångas i ytfilmen. Det har givit mig många fina stunder med en ny typ av "svävarflugor"

"Svävaren" binds med en relativt tunn profil men med utspridd stjärt och ben för att fångas in under ytfilmen.

Fiske med "svävare"

Av Thomas Johansson

De första idéerna till denna fiskemetod med speciella flugor fick jag vid ett regnbågsfiske på Hökensås. Fisken vakade intensivt men ville inte ta min torrfluga, varför jag gick över till att pröva olika nymfer – men utan resultat. På västen satt en Streaking Caddis och jag knöt på den lite på måfå. Men när jag kastat ut den och drog till i linan, så dök flugan och orkade sedan inte "poppa upp" på vattnet utan blev hängande just under ytfilmen. Efter några sekunder avslöjade en virvel att en regnbåge tagit flugan. En timme senare hade historien upprepat sig inte mindre än elva gånger...

Just då tänkte jag inte så mycket mer på det hela, utan konstaterade bara att jag haft ett bra fiske. Men kort tid efteråt upprepade sig det hela – men nu med en helt annan fluga fiskad på samma sätt – och jag började lägga ihop två och två. Ytterligare fisken med samma metod utvecklade en speciell typ av flugor med egenskaper som gör dem särskilt lämpliga för denna fisketeknik. Jag kallar dem "svävare".

Den första flugan som någorlunda liknar dagens modell kom till vid en liten småländsk öringå, som rinner nära nog utanför min egen husknut. Det var en vacker kväll och jag tog med det färdigtacklade flugspöet men lämnade västen hemma. Jag skulle ju egentligen inte fiska, utan bara ta en kort promenad i den vackra kvällen – och samtidigt göra ett kast eller två, och jag hade ingen flugask med mig – utan bara den fluga som satt fastbunden på tafsens. Det var en Humpy.

Men då jag kom fram till ån, visade det sig att fisken tog något strax under ytan och inte ville se åt min Humpy. Därför satte jag mig ner på strandkanten för att enbart njuta av skådespelet med vakvirvlarna på åns lugnvatten. Hur det nu var så började jag frisera min med möda bundna Humpy. Till slut var det inget hackel kvar, utan flugan bestod bara av kropp och stjärt. Det som fanns kvar av vingarna drog jag ner på sidorna så att de såg ut som ben. Flugan var nu tämligen platt och stjärten och "benen" stack ut i ett och samma plan. Den misshandlade

flugan – om man nu kunde kalla den en sådan – låg i vattnet precis under ytfilmen, och öringarna i ån gav mig en repris på det fiske jag tidigare haft med regnbågen på Hökensås.

Min "svävare" var född...

Hjorthåret ger flytkraften

En hacklad torrfluga flyter ju egentligen inte på grund av att den är lättare än vattnet. Istället flyter den genom att stå på vattnets ytfilm. På samma sätt utnyttjar jag ytspänningen på vattenfilmens undersida. Det är denna som fångar min fluga och hindrar den att bryta igenom ytan. Flugan kommer därför att "sväva" just under ytfilmen – därav namnet...

När jag kom underfund med fiske metodens förträfflighet, började jag naturligtvis experimentera med olika "svävar-flugor". Hjorthåret visade sig vara synnerligen utmärkt för den här typen av flugor, och min modell kom att basera sig på den ursprungliga Humpyn. En Rackelhanne fiskar ju delvis på samma sätt, men här ger

garnets luftinneslutningar alltför stor flytkraft. Flugan "poppar upp" och lägger sig ovanpå vattnet. Hjorthåret visade sig däremot ge exakt rätt flytkraft. Resultatet av en fluga bunden med hjorthår på en medeltung krok ger just de egenskaper jag eftersträvar. Flugan flyter upp efter nedslaget, men flytkraften är inte så stor att den förmår bryta igenom ytfilmen. "Svävaren" lägger sig därför precis under ytan – just där den ska ligga.

Nu säger vän av ordning att man kan fiska med en vanlig nymf eller puppa och med infettad tafs för att nå samma resultat. Men om man tittar närmare på hur en på detta sätt fiskad fluga betar sig i vattnet, så ser man hur denna "hänger och dinglar" från vattenytan – ungefär som en fjädermyggpuppa. Men så uppför sig sällan nattsländepuppor eller dagsländenympfer. De ligger mer horisontellt, och det gör också en "svävare" bunden med hjorthår och fiskad med min metod.

Fisketeknik

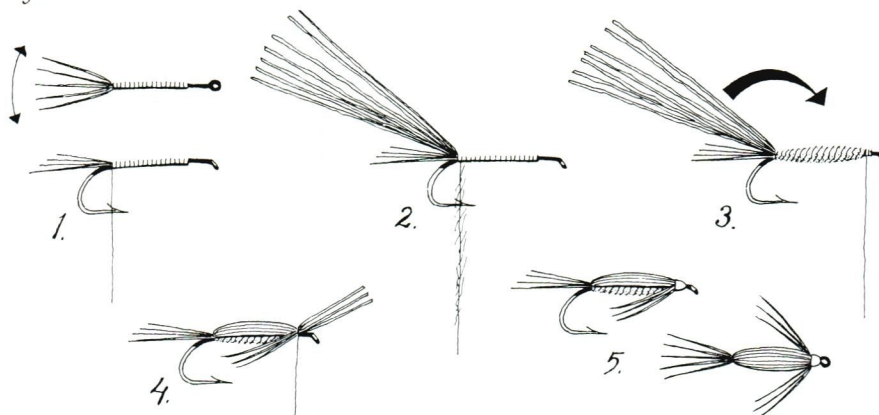
"Svävaren" är alltså redan från början bunden så att den har en stor horisontell yta. Eftersom den dessutom är bunden av hjorthår, behöver man inte fetta in tafs. Flugan sköter med andra ord själv det sätt den ska fiskas på. Störst framgång har jag haft med den vid fiske i sjöar eller i blanka strömmar. I mer virvlande vatten vill flugan gärna dras ner. Det betyder inte med nödvändighet att den fiskar särskilt mycket sämre. Men fisket blir inte lika roligt – och dessutom något svårare – eftersom man inte ser hugget lika lätt. Här kan någon form av nappindikator vara på sin plats.

I stilla vatten tar jag bara hem lösli-
nan efter utkastet för att få kontakt med flugan och tar sedan hem den i lugn takt. Flugan har en profil som inte ger särskilt stort luftmotstånd. Det är därför lätt att kasta prick med den och snabbt förnya ett kast eller ändra kastriktning då fisken rör sig i sitt näringssök – en nog så viktig egenskap vid till exempel sjöflugfiske efter kryssande regnbåge som går längs sina patrullvägar. I strömmande vatten fiskar jag flugan med dead-drift.

I båda fallen kan man behöva kasta flugan med "plopp-teknik" om den visar sig ha svårt att sjunka igenom vattenytan. Den ska ju fiskas på ytfilmens undersida – inte liggande uppe på vattnet. Detta händer ibland om man har bundit sin "svävare" alltför överdressad.

Hjorthåret ger exakt lagom flytkraft. Det är dessutom lätt att färga till önskad nyans.

1. Bind in och sprid stjärten.
2. Fäst därefter in hjorthåret till ryggen och dubba bindtråden.
3. Linda kroppen och vik därefter fram hjorthåret. Det bli bäst resultat om du viker fram håren i några buntar i taget i stället för allt på en gång.
4. Fäst in en tunn bunt som ben på vardera sidan.
5. Frisera överskottet och avsluta med ett litet och nätt huvud.

Så här ska din "svävare" flyta just under ytfilmen.

Så binder du en "svävare"

Jag ger här bindbeskrivning på en av mina "svävar-favoriter", men uppmanar samtidigt läsarna att prova olika färgvarianter. Gult, brunt och olive har till exempel visat sig gå bra i mina vatten. Även här har hjorthåret bra egenskaper, eftersom det är lätt att färga in. När det gäller naturfärgat hjorthår eftersträvar jag alltid att använda bitar med så mörkt hår som möjligt – mörkare än till vanliga muddlerflugor.

Krok: 8–16 (ej för tung, tex Mustad 94840)

Stjärt: Hjorthårsspetsar, 10–12 strån som binds in platt och i solfjäderform

Kropp: Fly-Rite nr 19

Rygg: Hjorthår som viks fram

Ben: En bunt hjorthår på vardera sidan

Huvud: Gult

Förstärk ryggen med Fly-tite. För att inte få för stort huvud använder jag Flymasters bindtråd 6/0. Men det gäller att dra åt tråden med viss försiktighet för att den inte ska skära av hjorthåren.

Flugfiskarens fåglar:

Krickan

Krickans tvärvattrade flankfjädrar har länge använts till vingar på fiskeflugor – bland annat till den välkända teal-serien, Peter Ross och flera low water flugor för laxfiske

Text & akvareller: Gunnar Johnson

Krickan är vår minsta and. Den är bara hälften så stor som en gräsand och liksom denna tämligen allmän vid många nordiska vatten. Den är spridd över samtliga våra länder, men häckar främst vid mindre skogstjärnar och fjällsjöar. På sträck möter vi den vid näringsrika slättsjöar, och vintertid finns den vid Skånes och Danmarks kuster.

Honan är brunspräcklig och liknar närmast en gräsandshona i dvärgformat, men är betydligt lättare och spensligare byggd. Krickhonans vingspegel är dessutom metalliskt grönskimrande – det kanske säkraste kännetecknet.

Krickhannen är lättare att känna igen. Han kan se allmänt grå ut med mörkt huvud på långt avstånd. Men på närmre håll – eller i kikaren – ser man det rödbruna huvudet, vars mörkgröna kinder

omramas av tunna, gulvita linjer. Ryggen är grå med en svart och vit vågrät kantlinje som gräns mot de lika grå sidorna. Under stjärten har han två ljus gräddgula fläckar, en på varje sida om ett mörkt, närmast svart mittband.

Den lilla anden kan närmast betecknas som "nätt och söt" och blir gärna något av en favoritand för dem som lär sig känna igen den vid sina vatten. Sitt namn har den fått efter hannens läte, som är ett ljudhärmande krrick, krrick eller krryck. Läten är svåra att förklara – de måste upplevas...

Krickan vilar förhållandevis högt och lätt på vattnet. Den är tämligen rörlig av sig, kan ibland till och med verka lite "ner-vös", då den simmar runt och betar vattenväxter och deras frön, vilket är favoritfödan. Vår och höst kan man se krickorna i mindre grupper vid deras sträcklokaler. På vintern kan de till och med samlas i större flockar.

Som alla simänder startar krickorna i lätta, närmast lodräta uppflog från vattnet – precis som till exempel gräsänderna, men betydligt snabbare och lättare. Dykänderna, däremot, behöver ju ta sats och "springa sig upp i fart" innan de kan lyfta. Även uppe i luften ger krickorna ett snabbt och elegant intryck. Det är en liten och lätt and, som även i flock manövrerar sina vingar snabbt och med stor skicklighet – likt en flock småvadare över kustens sand- och tångbankar.

Vi, som vistas i skog och mark och vid vatten, får gärna våra fågelfavoriter. För mig är krickan en sådan favorit.

På samma sätt får vi våra flugfavoriter. För generationer flugfiskare har Teal-flugorna varit just sådana favoriter. Idag är de kanske mindre vanliga, men några känner de flesta till – exempelvis Teal & Red och Teal & Green, som har vingar av fibrer från krickhannens grävattrade flankfjädrar. Bland laxflugorna finns också low water flugor med samma vinge, bland andra Teal Silver and Blue, och bland havsöringsfiskare har Peter Ross i långa tider haft stort förtroende. Men samma fjädrar har även använts i vingen på fulldressade laxflugor.

Som flugfiskare möter Du ofta fåglar ute vid vattnet. Lär Dig känna igen dem, och ser Du en ny art, så lägg märke till dess kännetecken. Slå sedan upp fågeln i en fågelbok och lär Dig namnet och något om dess levnadssätt och krav på biotop. Alla sådana kunskaper ökar Din behållning av varje fisketur.

Kanske får Du samtidigt också idéer till nya flugmönster. Till vad kan man till exempel använda de långsmala fjädrarna, som täcker bakre delen av krickhannens rygg och som hänger ner över sidor och stjärt? Kan de kanske bli vingar på streamers – ungefär som på en Elver-fluga...?

Flugor med vingar av kricka – Teal & Green, Peter Ross och low water flugan Teal Silver and Blue.

På fisketur med Sportag & Holm 1992

Sänd 10:– i frimärken och Du får en
rykande färsk fiskekatalog i Din hand om
några dagar

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

SPORTAG HOLM AB

Tankar på strandkanten

Catch & release – den idealiska lösningen för industrisamhället

Jag vill gärna ge mig in i debatten om catch & release, men tillåter mig att vinkla frågan sett ur ett större perspektiv. Vid vissa tillfällen finns det all anledning att tillämpa återutsättning – till exempel när det gäller ej utväxta fiskungar – men när det är frågan om småvuxen fisk i täta bestånd får det istället anses vara god fiskevård att decimera antalet. Annars blir resultatet bara "tusenbröder". Catch & release borde därför kunna användas med sunt förnuft och utan att frågan infekteras av "sportsliga" aspekter där man lätt hamnar i teser om "goda" och "dåliga" flugfiskare.

Istället borde vi fråga oss varför det uppstår obalans i fiskbestånden som gör att vi behöver gå in med olika typer av åtgärder för att hjälpa fisken att överleva. När människan genom sin miljöpåverkan rubbat balansen så till den grad att det naturliga samspelet i ett vatten slagits ut, då inför vi catch & release. Istället borde vi naturligtvis ingripa innan det hunnit gå så långt.

Våra skogsbolag, vattenkraftsproducenter, lantbrukare och industrier tar hela tiden hårt på naturens resurser, men kan för en spottstyver i miljöavgifter svära sig fria från ansvar. Det får naturligtvis ses som ett hån mot bakgrunden av alla de sjöar som idag är döda och förlorade.

Vi drar vår strå till stacken för att vrida klockan rätt igen – bland annat genom att införa catch & release. Men vad vi i själva verket gör är ju att vi rättfärdigar sakernas ordning. Våra åtgärder blir ju indirekt ett tyst medgivande. Ur industrivärldens synpunkt är det naturligtvis idealiskt med flugfiskare som resonerar enligt ordspråket "en fisk är för värdefull för att bara fångas en gång". När den tanken blir tillräckligt förankrad i vårt medvetande, så kan industrin arbeta vidare på denna "etablerade sanning". Det ger möjlighet till kompensation i form av till exempel utsättningar, där varje nytillkommen flugfiskare fångar samma fiskar som kamraten före honom just satt tillbaka. Generationen efter oss kan komma att acceptera detta som fullt naturligt, om inte vi redan idag sätter frågetecken för catch & release och istället kräver friska vatten fulla med naturligt producerad fisk.

Återställ balansen i de skadade älvarna och sjöarna. Då behövs inte catch & release längre, och då har vi något att lämna över till våra barn och barnbarn. Vi talar idag om catch & release, då vi istället borde tala om orsaken till problemet – annars har nästa generation inte ens något att sätta tillbaka längre. Vår debatt är med andra ord en skendebatt...

Flugfiske i Norden

Nr 4 okt 1992

Årgång 14

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

PRENUMERATIONER, BESTÄLLNINGAR, ANNONSER, KASSA: Anne-Marie Skarp, Violgatan 7, 343 34 Älmhult, tel. 0476/160 90. Fax 0476/160 64.

REDAKTION: Gunnar Johnson, Box 22, 570 20 Bodafors, tel 0380/311 25.

Prenumerationspris: för kalenderår 1992 SEK 260 i Skandinavien, SEK 300 i Europa och SEK 360 i övriga världen. Vårt postgironummer är 10794-6.

Bank: Sparbanken Kronan 8169, konto nr 713380278-0.

Payment from abroad by eurocheque or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Box 770, S-251 07 Helsingborg, Sweden.

Zahlungen aus Deutschland auf Postgiro Nr 5993 12–205, Hamburg, Bankleitzahl 200 100 20.

FOREIGN MATTERS: Bertil Ekholm-Erb, Ridhusgatan 4, S-291 31 Kristianstad, phone: 044/12 26 28. Fax 044/11 85 83.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA SKRIFTLIGT NÄR DU FLYTTAR. UPPGE OCKSÅ ALLTID GAMLA ADRESSEN.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

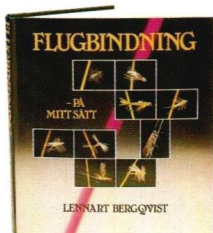
Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 770, 251 07 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Tryckt 1992 hos Abetryck, Helsingborg.

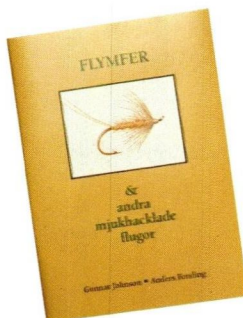
ISSN 0349-3849.

Nummer 5/6 av Flugfiske i Norden 1992 beräknas utkomma i dec.

PRESENTTIPS FRÅN FiN

Lennart Bergqvist: "Flugbindning på MITT SÄTT", den nya flugbindarboken, som kommer att bli en klassiker. 217 text- och bildspäckade sidor, 21×24 cm med 350 färgbilder i format 50×75 mm visar flugbindning – steg för steg. Boken lär Dig binda imitationer av 22 nordiska dagsländor i alla utvecklingsstadiet representerade samtliga 52 nordiska arter samt andra mönster såsom nattsländor, fjädermygg, myror, getingar, baggar och några av våra mest fiskade våtflugor och streamers. **Pris: SEK 380:- + porto**

Gunnar Johnson, Anders Forsling: "Flymfer" Gunnar Johnson, som kände Pete Hidy, har tillsammans med Anders Forsling arbetat vidare med de gamla mäs-tarnas klassiska flugor, och här redovisar de sina erfarenheter. Denna bok på 128 sidor prydd med Gunnar Johnsons väl-kända tecknarkonst, innehåller en unik färgbilaga. De sista 16 sidorna utgörs nämligen av James E Leisenrings "Färg & Materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy året innan han gick bort. **Pris: SEK 162:- + porto**

FiNs Slips blå med vita sländor	Kr 140:-
FiNs Tygmärke m gyllene slända, oliv	Kr 20:-
FiNs Dekaler gul (fästes utanpå spötub el bil) rund (fästes på insidan av rutan)	Kr 10:- Kr 10:-
FiNs Brevmärken sign Gunnar Johnson 1 ark om 20 märken 3 ark	Kr 15:- Kr 40:-
FiNs emaljmärke "fastener" el nål	Kr 35:-
Vykort 5 dubbla kort m kuvert (Öring av T Gustavsson) 9 olika motiv m kuvert (av G Johnson/A Forsling) ark om 16 flugor	Kr 20:- Kr 25:- Kr 40:-
Boken DAGSLÄNDOR I ÖRINGVAT-TEN av Boström/Bengtsson i fickformat och skinnomslag 3:dje uppl	Kr 170:-
FiNs Pärmar vinröda m guldskriften "Flugfiske i Norden" på ryggen, ej årtal	Kr 40:-
FiNs årgångar äldre/år 2 årgångar, best samtidigt 3 årgångar, dito	Kr 200:- Kr 350:- Kr 475:-
FiNs årgångar äldre inbundna/år 2 el fler, best samtidigt	Kr 290:- Kr 250:-

FiNs Självhäftande vykortsetiketter	Kr 00:-
FiNs Lösnummer äldre årgångar/nr Dubbelnummer	Kr 40:- Kr 60:-

Prenumerationer på FiN som gåva ber vi Er ringa vårt prenumerationskontor **Kr 260:-**

Mörrums alla Pooler Poolförteckning och beskrivning av Domänverkets fiske i Mörrum **FiN-pris Kr 70:-**

FiNs 10-års Index en innehållsförteckning över samtliga nummer av FiN 1979–1988 m alfabetisk förteckning över förekommande flugor, fiskevatten etc **Kr 40:-**

FiNs dubbelprenumeration får Du dels vanliga pren under året samt lite in på nyåret får Du en **inbunden årgång** **Tillägg Kr 235:-**

Ang beställningar adresseras till: FLUGFISKE I NORDEN, Violg 7, 343 34 ÄLMHULT. Varorna sänds mot postförskott. Porto tillkommer. Har Du några frågor är Du välkommen att ringa på tel 0476-160 90.

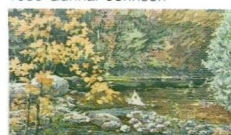
FISKEVÅRD MÖRRUMSÅN

1986 Gunnar Johnson

1987 Gunnar Brusewitz

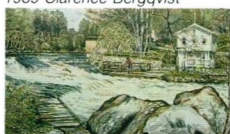
1988 Thommy Gustavsson

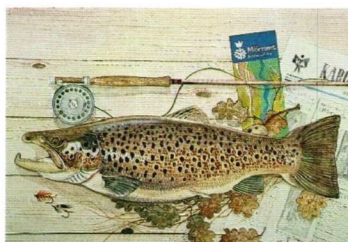
1989 Clarence Bergqvist

1990 Svend Saabye

1991 Anders Forsling

1992 Rolf Smedman

Kronolaxfiskets "fiskevårdstavla" fyller sju år – nu med Rolf Smedmans motiv med originell Mörrumsanknytning. 300 numererade och handsignerade ex (47×63 cm yttermått på syrafritt grafikpapper. Enstaka ex finns av 1986–91 års upplagor. **Pris: 86–90 SEK 300:-, 91–92 SEK 400:-/st. Beställningar:** Sportfiskekontoret 0454-501 23 (Domän, Box 26, 375 21 Mörrum).

Domän
Mörrums fiskeriförvaltning

Mastery

SCIENTIFIC ANGLERS

Världsnyhet!

Mastery-linorna finns i följande varianter:

Mastery flytande, WF 2-10F, 27 m. (30 m. fr.om. #7), mist green.

Mastery flytande, DT 2-8F, 27 m., mist green.

Mastery saltwater taper flytande, WF 2-13 F 30 light yellow. Utmärkt för fiske med t.ex. stora flugor.

Mastery Steelhead flytande, WF 6-10F 32, 32 m. optic orange. Utmärkt för laxfiske.

Mastery shooting line, 029", 30 m. optic orange.

Mastery tar fram det bästa hos varje flugfiskare!

Nor[®]mark
Box 74, S-782 22 MALUNG, Tel. 0280-125 65 växel

Mastery fluglinor gör att fiskaren kommer längre än han anat!

Varför utveckla nya flytlinor trots extrem framgång med Ultra 2-linorna?

Undersökningar har visat att erfarna fiskare ständigt frågat efter linor som kastar längre utan extra ansträngning, men med exakt precision. Det är inte minst en stor fördel vid fiske t.ex. i de nya put and take vattnen som "växer upp" som svampar landet runt.

Tekniker vid Scientific Anglers har nu byggt de nya linorna med helt och hållet nya komponenter för att uppnå de enastående egenskaperna som ingen annan lina kan uppvisa.

1. Skjutförmåga. Första gången du kastar med Mastery kommer du att bli förvånad - minst sagt. En nykomponerad ytfinish gör Mastery-seriens linor styvare, halare med hårdare finish än några andra linor. Detta åstadkoms genom axiellt ordnad polymer (AOP) och extra halt "smörjmedel". AOP ger en konstant inbyggd ytfinish och linan får dessutom en naturlig förmåga att snabbt bli rak, sedan den lämnat rullen. Den hala ytan är permanent varför inget linfett behövs - ytterligare en finess som ställer Mastery på toppen vid jämförelse med alla andra linor.

2. Hållbarhet. Hela uppbyggnaden av linorna och den nya ytfinishen gör dem extremt hållbara.

3. Tapering. Extrem skjutförmåga, utan ansträngning, kan utnyttjas med full linkontroll genom att taperingen fram och bak gjorts längre. "Klumpen" är även individuellt anpassad till respektive linvikt.